

Kṛṣṇa Dvaipāyana Vyāsadeva

ŚRĪMAD BHĀGAVATAM
(Bhāgavata Purāṇa)

Het Verhaal van de Fortuinlijke

Canto 9

Vertaald door Anand Aadhar

Derde herziene editie 20-04-2020

CANTO 9: Bevrijding

Introductie -----	3
1: Koning Sudyumna Wordt een Vrouw-----	7
2: De Dynastieën van Zes van de Zoons van Manu-----	9
3: Het Huwelijk van Sukanyā en Cyavana Muni-----	11
4: Ambarīṣa Mahārāja Aangevallen door Durvāsā Muni-----	13
5: Durvāsā Gered: de Cakra-gebeden van Ambarīṣa-----	17
6: De Val van Saubhari Muni-----	19
7: De Nazaten van Koning Māndhātā-----	22
8: De Zonen van Sagara Ontmoeten Heer Kapiladeva-----	25
9: De Dynastie van Arīśumān-----	27
10: Het Spel en Vermaak van Heer Rāmacandra-----	31
11: Heer Rāmacandra Regeert de Wereld-----	36
12: De Dynastie van Kuśa, de Zoon van Heer Rāmacandra-----	39
13: Het verhaal van Nimi en de Dynastie van zijn zoon Mithila-----	40
14: Koning Purūravā in de Ban van Urvaśī-----	41
15: Paraśurāma, de Heer als Krijgsheer -----	45
16: Hoe Heer Paraśurāma ertoe Kwam de Heersende Klasse Eenentwintig Keer te Vernietigen--	47
17: De Dynastieën van de zoons van Purūravā-----	50
18: Koning Yayāti Verkrijgt zijn Jeugd-----	51
19: Koning Yayāti Bereikt de Bevrijding: de Geiten van de Wellust-----	54
20: De Dynastie van Pūru tot aan Bharata-----	56
21: De Dynastie van Bharata: het Verhaal van Rantideva-----	59
22: De Nakomelingen van Ajamīḍha: de Pāṇḍava's en Kaurava's-----	61
23: De Dynastieën van de Zoons van Yayāti: het Verschijnen van Heer Kṛṣṇa-----	64
24: De Yadu- en Vṛṣṇidynastieën, Pṛthā en de Glorie van Heer Kṛṣṇa-----	67

Inleiding

Dit boek verhaalt de geschiedenis van de Heer en Zijn incarnaties sedert de vroegste verslagen van de Vedische geschiedenis, de geschiedenis van de oorspronkelijke kenniscultuur van India. Het is waarlijk de Kṛṣṇabijbel van het Hindoe-universum [in het Sanskriet *samhitā* genoemd]. De Bhagavad Gītā verhoudt zich tot dit boek zoals in het Christendom de Bergrede van Heer Jezus in verhouding staat tot de volledige Bijbel. Het telt zo'n 18.000 verzen in 335 hoofdstukken en bestaat uit twaalf onderafdelingen van boeken die Canto's heten. Deze afdelingen vertellen samen de volledige geschiedenis van de Vedische cultuur en omvatten de essentie van de klassieke verzamelingen van verhalen genaamd de Purāṇa's. Deze specifieke verzameling Vedische verhalen beschouwt men als de belangrijkste van al de achttien grote klassieke Purāṇa's van India. Het omvat de room van de Vedische kennis verzameld uit al de Vedische literatuur, zowel als het verhaal van het leven van Heer Kṛṣṇa in zijn geheel (10e Canto). Heer Kṛṣṇa vormt een keerpunt in de geschiedenis tussen de oude Vedische cultuur en de 'moderne' politieke cultuur van de voortdurende woordstrijd, waarin het bestuur van de staat niet langer vanzelfsprekend onder leiding staat van de geestelijkheid. Het boek vertelt over Zijn geboorte, Zijn jeugd, al Zijn wonderbaarlijke bewijzen van Zijn goddelijke aard en de bovenmenselijke prestaties van het verslaan van allerlei demonen tot aan de grote Mahābhārata oorlog te Kurukṣetra toe. In deze oorlog kwam de Vedische cultuur ten val om plaats te maken voor de verbrokkelde godsdienstigheid die we nu Hindoeïsme noemen. Deze toonaangevende Purāṇa die ook wel de 'perfecte Purāṇa' wordt genoemd, vormt een schitterend verhaal dat naar het Westen werd gebracht door Śrīla A.C. Bhaktivedānta Swami Prabhupāda (1896-1977), een Caitanya-vaiṣṇava, een (devotionele) bhaktimonnik van Heer Viṣṇu [de naam voor de bovenzinnelijke gedaante van Heer Kṛṣṇa]. We zijn hem veel dank verschuldigd. Hij nam de gedurfde taak op zich om de materialistische westerlingen, de gevorderde filosofen en de theologen op de hoogte te stellen, teneinde ze te helpen de gevaren en de eenzaamheid van het im-

personalisme en de filosofie van de leegte te overwinnen.

De vertegenwoordiger van Viṣṇu op aarde wordt in dit boek de Fortuinlijke genoemd. We kennen Hem in het bijzonder met de namen van Heer Rāma en Heer Kṛṣṇa. De Fortuinlijke is de Heer die gekend wordt in verschillende gedaanten of incarnaties, zogenaamde *avatāra*'s, maar ook de toegewijden maken deel uit van Zijn werkelijkheid en worden *bhāgavata* genoemd als ze van zuivere toewijding zijn. Daarenboven wordt het boek *bhāgavata* genoemd. Zo hebben we dan de Heer in Zijn vele verschijningen, de toegewijde met even zovele gezichten, en het boek. Ze worden allemaal *bhāgavata* genoemd ofwel fortuinlijk. Het woord *bhāga* betekent fortuin of geluk. De term *bhaga* heeft betrekking op de genadevolle heer, gelukzaligheid en weelde. Vedisch fortuinlijk zijn betekent dat men 'alervuld' is, ofwel behept is met, of leeft bij, de volheid van Gods rijkdom, schoonheid, roem, macht, kennis en verzaking.

De schrijver van dit boek heet Kṛṣṇa Dvaipāyana Vyāsadeva, en wordt ook wel Bādarāyana genoemd. Hij is de Heer, de *Bhagavān* of vererenswaardige, onder de filosofen, die in India al de heilige teksten bij elkaar heeft gebracht. Hij stelde de Veda's samen, vier basisgeschriften, die ook wel bekend staan als de *śruti*, hetgeen betekent 'dat wat wordt vernomen', waarin men de fundamentele wijsheid, de mantra's voor de rituelen, en de hymnen aantreft. De *Purāṇa*'s behoren samen met de *Itihāsa*'s (afzonderlijke geschiedenissen) tot de zogenaamde *smṛti*, 'dat wat men zich herinnert'. Deze kennis beschouwt men soms als een vijfde Veda. Hij schreef ook het boek de *Mahābhārata*. Het wordt beschouwd als het grootste epische dichtwerk van de wereld. Het beschrijft de geschiedenis (de *Itihāsa*) van de grote val die de Vedische cultuur ooit maakte. De *Bhagavad Gītā* vormt er het belangrijkste onderdeel van. Vyāsa schreef ook de rest van de achttien grote verhalenboeken (de *Purāṇa*'s) van India, alsook de *Brahma-sūtra*, zijn meesterwerk over de Absolute Waarheid. Vyāsa was een grootvader van de Kurudynastie. Hij leefde heel lang. Zijn lange levensduur stelde hem in staat het verhaal van de Fortuinlijke en al de andere boeken op te schrijven. Hij had een zoon genaamd Śukadeva die de boodschap van deze bijbel in het bijzijn van vele wijzen doorgaf aan een ander lid van de familie, Keizer Parīkṣit, die problemen had met het respecteren van de klassieke wijsheid. Deze keizer in dit boek hier, dat de klassieke Vedische wijsheid presenteert in de vorm van een raamvertelling, staat model voor ons normale mensen die hun stabiliteit in de wijsheid zoeken. Deze kennis werd door Śuka aan hem overgedragen in geestelijke erfopvolging (*paramparā*), ter wille van hen die middels het geven van het goede voorbeeld, (de *ācārya*'s), de wetenschap van de toegewijde dienst onderwijzen (bhakti). Swami A. C. Bhaktivedanta Prabhupāda van deze erfopvolging bracht, met de opdracht om dit boek in het Westen te verspreiden, samen met zijn leerlingen (bekend als de Hare Kṛṣṇa's van ISKCON), een vers voor vers commentariëerde serie van boeken tot stand die het hele Bhāgavatam omvatten. De site *bhagavata.org* biedt niet al deze teksten (zie daarvoor *vedabase.io*) maar hij biedt wel, onder het z.g. Creative Commons Copyright, een van ISKCON onafhankelijke zoals-het-is vertaling van de verzen in een aaneengeschaalde vorm, compleet met de vorige editie, de originele Sanskrietversie en een

woordenboek dat de gebruikte termen in het boek dekt, een voorlezing in mp3's en 74 bhajans om het noodzakelijke alleen en samen zingen te kunnen uitvoeren. Deze tekst wordt regelmatig opgevoerd en onderhouden door ons. Als toegewijde ontving ik als de vertaler, ondergetekende, mijn instructies voor de toegewijde dienst in de tempels van ISKCON, en ook elders. Mijn voorganger in deze plicht in Nederland was Śrī Hayeśvar das (Hendrik van Teylingen 1938-1998), die door Prabhupāda werd geïnitieerd. Hij droeg zorg voor de meeste ISKCONvertalingen in het Nederlands.

Voor de vertaling heeft de auteur van deze internetversie gebruik gemaakt van de vertaling van C.L. Goswami, M.A., Sāstrī (van de Gītā Press, Gorakhpur), de *paramparā* [geestelijke erfopvolging] versie van Śrīla Viṣvanātha Cakravartī Thākura en de latere versie van dit boek van de hand van Śrīla A.C. Bhaktivedanta Swami Prabhupāda. De laatstgenoemde vertalers vertegenwoordigen, als *ācārya*'s van de eeuwenoude Indiase Vaiṣṇava traditie, de reformatie van de toewijding voor God of bhakti, zoals die vanaf de zestiende eeuw in India wordt geëxercitiseerd. Deze reformatie houdt staande dat het valse gezag van het kastenstelsel en enkel droge boekengeleerdheid moet worden afgewezen. Śrī Kṛṣṇa Caitanya, ook wel Caitanya Mahāprabhu genaamd (1486-1534), de *avatāra* [een nederdaling van de Heer] die deze reformatie inleidde, herstelde de oorspronkelijke bedoeling van het ontwikkelen van de toewijding voor de persoon van God. Hij ijverde met name voor de verspreiding van de twee belangrijkste heilige geschriften waarin die toewijding in relatie tot Kṛṣṇa als de Hoogste Persoonlijkheid van God wordt uiteengezet. Deze geschriften zijn de *Bhagavad Gītā* en deze *Bhāgavata Purāṇa*, die ook wel het Śrīmad Bhāgavatam wordt genoemd. Aan dit geschrift ontleen al de Vaiṣṇavaleraren van het voorbeeld hun wijsheid voor het geven van onderricht en het gestalte geven aan hun voorbeeldige toewijding. De woord-voor-woord vertalingen zowel als de volledige tekst en commentaren op dit boek werden bestudeerd zowel binnen als buiten de Hare-Kṛṣṇatempels waar het onderricht van deze cultuur plaatsvindt.

De bedoeling van de vertaling is in de eerste plaats deze glorieuze tekst voor een breder publiek via het internet bereikbaar te maken. Aangezien de Bijbel, de Koran en tal van andere heilige teksten

vrij beschikbaar zijn, meende de vertaler, ondergetekende, dat dit boek niet achter kon blijven op de planken van zijn eigen boekenkast als een bewijs van materiële bezitsdrang. Toen we met deze onderneming begonnen in het jaar 2000 was er nog geen behoorlijke webpresentatie van dit boek. Kennis niet gedeeld is verloren kennis, en zeker dit soort kennis, welke de nadruk legt op de yoga van toewijding en het vrij zijn van bezitsdrang, kon niet achterblijven. De versie van Swami Prabhupāda is zeer uitgebreid en beslaat zo'n 2400 pagina's in dundruk van tekst met commentaren. En dat waren alleen nog maar de eerste tien Canto's. De resterende twee werden postuum uitgegeven door zijn leerlingen in de volheid van zijn geest.

Zo stond ik voor twee uitdagingen: de ene was de tekst aaneen te schakelen, d.w.z. een leesbaar lopend verhaal van het boek te maken dat was ontleed en becommentarieerd tot op het woord. De andere uitdaging bestond eruit het in een taal te zetten die gepast zou zijn voor de 21e eeuw met al haar moderne en postmoderne ervaring en digitale vooruitgang van de huidige culturele orde in de wereld, zonder ook maar iets van de oorspronkelijke verzen te verliezen. Aldus kwam een andere vers tot vers zoals-het-is vertaling tot stand waarin Cakravartī's, Prabhupāda's en Sāstrī's woorden werden teruggesnoeid, hertaald en aangepast aan het begrip en de realisatie van vandaag de dag. Deze realisatie kwam in mijn geval rechtstreeks van de geestelijke erfopvolging van de Vaiṣṇavalijn van ācārya's, zowel als van het totale bereik van de Indiase filosofie van de verlichting en yogadiscipline, zoals die naar het Westen werd gebracht door niet-Vaiṣṇava goeroes en gehandhaafd door hun leerlingen. Derhalve moet de auteur zijn dank betuigen aan al deze grote helden die het aandurfdën om de koppigheid van de westerse filosofie met al haar twijfels, concretisme en scepticisme het hoofd te bieden. In het bijzonder moeten de leerlingen van Swami Prabhupāda, leden van de wereldverzakende orde (*sannyāśī's*) worden genoemd die de auteur instrueerden in de onafhankelijkheid en volwassenheid van de filosofie van de bhakti-yogi's van Heer Caitanya. De auteur was in India reeds ingewijd door een niet-Vaiṣṇava goeroe en had de naam van Swami Anand Aadhar meegekregen ('leraar van de grondvesting van de gelukzaligheid'). Die naam werd door de Kṛṣṇagemeenschap veranderd in Anand Aadhar Prabhu ('meester van de grondvesting van het geluk') zonder verdere ceremoniën van Vaiṣṇava-

initiatie (op een basistraining na). Met de naam Anand Aadhar ben ik een teruggetrokken toegewijde, een zogeheten *vānapraṣṭa*, die in de stilte en bescheidenheid van zijn eigen lokale aanpassingen van de filosofie en discipline zijn toegewijde dienst doet.

Doorgaans werden de woord-voor-woordvertaling en de grammaticale aanwijzingen aangehouden zoals geboden in de vertalingen van Śrīla A.C. Bhaktivedānta Swami Prabhupāda/ISKCON, Viṣṇavanātha Cakravartī Ṭhākura en C.L. Goswami M.A., Sāstrī, en ik heb ze gecontroleerd aan de hand van het Monier-Williams Sanskriet woordenboek [zie de [file van de gebruikte woorden](#)]. In voetnoten en tussen vierkante haakjes [] wordt soms in een kleine toelichting voorzien en extra informatie gegeven om het de lezer naar de zin te maken als de oorspronkelijke tekst uitgaat van een meer ervaren lezer. Cursief geschreven woorden worden verklaard in de woordenlijst ([het lexicon](#)). Op de internetsite bhagavata.org bij dit boek refereert mijn - van ISKCON onafhankelijke - versie bij ieder vers met een link rechtstreeks naar de tekst van Prabhupāda, samen met mijn eigen voorgaande versie, zodat men steeds kan nagaan wat wij, ik, deze dienaar van de Heer, en Sakhya Devi Dāśī, die me altijd trouw assisteerde voor meer dan 23 jaar, met de tekst hebben gedaan. Dit werd gerealiseerd in overeenstemming met de wetenschappelijke traditie van de Vaiṣṇava gemeenschap.

Voor de copyrights op deze vertaling [en de podcast gesproken versie van het boek](#), geldt het z.g. [Creative Commons Attribution-Noncommercial Share Alike 3.0 Unported License](#) copyright. Dit betekent dat men vrij is te kopiëren en te bewerken onder voorwaarde dat men de naam vermeld (Anand Aadhar en linkt naar mijn website URL bhagavata.org). Verder mag het resulterende werk alleen maar worden gedistribueerd onder dezelfde of soortgelijke licentie en kan men de tekst niet gebruiken voor commerciële doeleinden. Voor alle andere gebruik zal men [contact](#) moeten opnemen ([onze linkspagina](#)).

Met liefde en toewijding,
Anand Aadhar Prabhu, Enschede,
Sakhya Devi Dāśī, Enschede,
Nederland, 27 januari 2024.

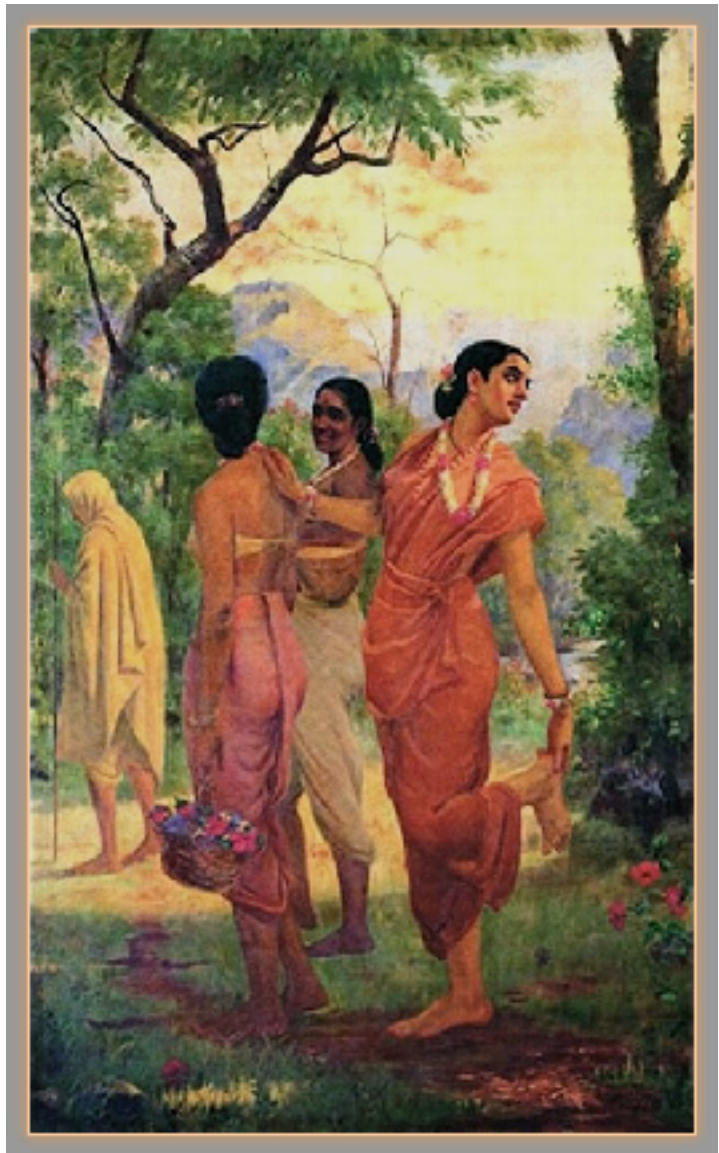
Hoofdstuk 1

Koning Sudyumna Wordt een Vrouw

(1) **De** koning zei: 'Ik heb geluisterd naar uw beschrijvingen van al de tijdperken van de Manu's en de wonderbaarlijke handelingen die de Heer van het Onbegrensd Vermogen tentoonspreidde in die perioden. (2-3) Hij die bekend stond onder de naam Satyavrata, de wijze koning en heerser over Dravīdadeśa, ontving aan het einde van de vorige dag van Brahmā geestelijke kennis door de Oorspronkelijke Persoon [de *Puruṣa*] van dienst te zijn. Ik vernam van u hoe hij, als een zoon van Vivasvān [de zonnegod], aldus de Manu werd. U vertelde over zijn vele zoons: de koningen onder leiding van Ikṣvāku [8.13: 1]. (4) O brahmaan, beschrijf alstublieft voor ons, die altijd graag naar uw verhalen luisteren, de dynastieën van die koningen en wat hen kenmerkte, o hoogst fortuinlijke. (5) Alstublieft vertel ons over al die vrome en gevierde zielen die er vóór ons waren, die er na ons zullen zijn en waar we nu mee leven.'

(6) Śrī Sūta zei: "Nadat Parīkṣit aldus tijdens de bijeenkomst van de brahmaanse volgelingen dit had gevraagd, gaf de machtige Śuka, de grootste geleerde in het dharma, antwoord. (7) Śrī Śuka zei: 'O onderwerper van de vijand, luister nu naar het belangrijkste over de dynastie van Manu, want men is er in nog geen honderd jaar mee klaar om dat uitvoerig te doen. (8) Toen de Superziel, de Oorspronkelijke Transcendentale Persoon van alle hogere en lagere levensvormen, zich aan het einde van de *kalpa* bevond, bestond er buiten Hem niets van dit universum of iets anders. (9) Uit Zijn navel ontsproot een gouden lotus waarop, o Koning, de uit zichzelf geborene met zijn vier hoofden verscheen [Brahmā, zie ook 3.8]. (10) Marīci kwam uit Brahmā's geest voort en van hem was er Kaśyapa. Hij op zijn beurt verwekte in Aditi, de dochter van Dakṣa, toen een zoon: Vivasvān [zie ook 6.6: 38-39].

(11-12) Vivasvān verwekte in Samjñā, Manu Śrāddhadeva die, vanuit zijn zinsbeheersing, in zijn vrouw Śrāddhā tien zoons op de wereld zette die hij de volgende namen gaf: Ikṣvāku, Nṛga, Śaryāti, Diṣṭa, Dhṛṣṭa, Karuṣaka, Nariṣyanta, Pṛsadhra, Nabhaga en Kavi de machtige. (13) Hij, de Manu, had aanvankelijk geen zoons, maar de grote persoonlijkheid, de machtige Vasiṣṭha, bracht voor de halfgoden Mitra en Varuṇa een offer dat hem zoons zou bezorgen. (14) Maar Śrāddhā, Manu's echtgenote, die zoals staat voorgescreven met eerbetuigingen en het zich houden aan een *payo vrata* [gelofte van enkel drinken, zie 8.16] naar voren trad, smeekte de dienstdoende

priester om een dochter. (15) De *ṛtvik* die de leiding had [de *adhvaryu*] zei tegen de priester die de uitgietingen deed [de *hotā*] dat hij het offer moest uitvoeren met dit in gedachten, waarop de brahmaan de ghee pakte en de mantra *vaṣaṭ* uitsprak ['voor het Levend Wezen'].

(16) **M**et die overtreding van de dienstdoende priester werd er een dochter geboren genaamd Ilā ['de uitgieting']. Toen Manu haar zag zei hij hoogst ontevreden tegen zijn goeroe: (17) 'O mijn heer, wat is dit nu? Als gevolg van wat jullie transcendentisten hebben gedaan, is er helaas deze pijnlijke afwijking. Deze rebellie tegen de Absolute Waarheid had nooit mogen plaatsvinden! (18) Hoe konden jullie, goed thuis in de Vedische kennis, verbonden en verzaakt, van wie alle onzuiverheden zijn weggebrand, nu van je besluit afwijken? Sinds wanneer zijn de halfgoden van valse voorspiegelingen?'

(19) **T**oen hij hoorde wat hij had gezegd, de meest machtige, de Manu, sprak hun overgrootvader Vasiṣṭha, die begrip had voor de fout die dienstdoende priester had gemaakt, tot de zoon van de zonnegod. (20) 'Dit afwijkende resultaat was het gevolg van wat uw priester verkeerd heeft gedaan. Niettemin zal ik mijn best doen om u een goede zoon te bezorgen!'

(21) **M**et dat besluit, o Koning, droeg de beroemde, machtige meester Vasiṣṭha gebeden op aan de Oorspronkelijke Persoon met de wens dat Ilā in een man zou veranderen. (22) Door hem behaagd verleende de Allerhoogste Meester Hari de verlangde gunst zodat Ilā veranderde in een mooie man met de naam Sudyumna. (23-24) Op een dag was Sudyumna op jacht in het woud, o Koning, begeleid door een reeks metgezellen. Rijdend op een paard uit Sindhupradeśa ging hij in de noordelijke richting achter de prooi aan. Voor de gelegenheid was de held uitgerust met een fraaie boog met heel speciale pijlen en een kuras. (25) Aan de voet van de berg Meru gebeurde het dat hij het Sukumārawoud inging alwaar de machtige Heer Śiva samen met zijn vrouw Umā van het leven geniet. (26) Daar aangekomen, o heerser van de mensen, zag Sudyumna, de voortreffelijke held,

zichzelf in een vrouw veranderen en zijn paard in een merrie [zie ook 5.17: 15]. (27) Ook al zijn metgezellen veranderden in het andere geslacht, en toen ze elkaar zo zagen raakten ze diep in de put.'

(28) **D**e achtenswaardige koning [Parīkṣit] zei: 'Hoe kan dat gebied een dergelijke kwaliteit bezitten? Hoe kwam dat tot stand, o machtige? Daarover zouden we u heel graag horen uitweiden.'

(29) **Śrī Śuka** antwoordde: 'Ooit kwamen daar heiligen, die verankerd in hun geloften de duisternis in alle richtingen verdreven, naar de Heer van de Berg, Śiva, om hem te zien. (30) Ambikā [Durgā], die naakt op de schoot van haar man zat, schaamde zich diep toen ze hen zag. Ze stond snel op om haar borsten te bedekken. (31) De heiligen die zagen dat de twee seksuele gemeenschap genoten, zagen toen van hun voornemens af en vertrokken onmiddellijk naar de *āśrama* van Nara-Nārāyaṇa. (32) Naar aanleiding daarvan zei de machtige Heer, om zijn beminde te behagen: 'Een ieder die deze plaats betreedt zal ter plekke in een vrouw veranderen!' (33) Sedertdien betraden met name mannen dat bos niet meer, in de buurt waarvan zij [Sudyumna] in het gezelschap van haar metgezellen toen rondzwierf van plek tot plek. (34) Toen zij, als een hoogst opwindende vrouw, aldus omringd door andere vrouwen rondhing in de buurt van zijn *āśrama*, wilde de machtige Budha [de zoon van de maan en de godheid van Mercurius] haar genieten. (35) Ook zij verlangde ernaar om hem, de mooie zoon van koning Soma, als echtgenoot te hebben, en als gevolg daarvan bracht ze een zoon van hem ter wereld genaamd Purūravā. (36) Ik vernam dat Sudyumna die aldus, als een koning geboren uit Manu, de vrouwelijke status had bereikt, zich [toen] Vasiṣṭha, de geestelijk leraar van de familie, herinnerde. (37) De genadige wijze was zeer bedroefd toen hij hem in die toestand zag. Hij wilde Sudyumna's mannelijkheid weer terug en begon tot Heer Śankara [Śiva] te bidden. (38-39) Tevreden over hem, o wetstdienaar, zei Śiva, om zijn woord [aan Umā] gestand te doen en om de wijze zijn liefde te tonen: 'Deze discipel van uw lijn zal de ene maand een vrouw zijn en de andere maand een man. Met deze regeling kan Sudyumna dan naar eigen goeddunken de

wereld regeren.' (40) Met deze regeling verkreeg hij, door de genade van de *ācārya*, de begeerde mannelijkheid en heerste hij over de wereld, hoewel de burgerij er niet helemaal gelukkig mee was. (41) Van Sudyumna kwamen er drie zoons ter wereld die luisterden naar de namen Utkala, Gaya en Vimala, o Koning. Ze werden de koningen van de zuidelijke gebieden en waren zeer religieus. (42) Daarna, toen de tijd er rijp voor was, droeg de meester van het koninkrijk die zo machtig was, de wereld over aan zijn zoon Purūravā en vertrok hij naar het woud.'

Hoofdstuk 2

De Dynastieën van Zes van de Zoons van Manu

(1) Śrī Śuka zei: 'Nadat Sudyumna aldus was verdwenen, volbracht zijn vader Vaivasvata Manu, in zijn verlangen een (andere) zoon te krijgen, voor een honderdtal jaren verzakingen aan de Yamunā. (2) Nadat hij met het oog op het verwekken van nageslacht de Godheid, Heer Hari had vereerd, kreeg Manu tien zoons die waren zoals hij en van wie de oudste de naam Ikṣvāku droeg [zie ook 8.13: 2-3]. (3) Onder de zonen van Manu kreeg Prṣadhra van zijn goeroe de opdracht koeien te hoeden. Daarvoor had hij de *vīrāsana* gelofte afgelegd om ze ['met een zwaard klaarstaand'] 's nachts te beschermen [zie ook 4.6: 38]. (4) Op een nacht terwijl het regende, drong een tijger het terrein van de koeienschuur binnen en stonden alle koeien die daar lagen, op uit angst en verspreidden zich overal in het veld. (5-6) Toen het sterke beest één van hen greep, begon die koe uit pijn en angst te schreeuwen. Prṣadhra die het geschreeuw hoorde volgde het haastig, zijn zwaard ter hand genomen hebbend, maar

onder de door wolken bedekte sterren, sloeg hij, in het donker de koe voor de tijger houdend, zonder het te beseffen haar de kop af. (7) De tijger, die ook werd geraakt door het zwaard, kreeg zijn oor eraf geslagen en ging er in grote angst vandoor, met achterlating van een bloedspoor. (8) Denkend dat hij de tijger gedood had zag Prṣadhra 's morgens, tot zijn verdriet, dat hij in zijn heldenmoed met het zwaard de koe had gedood. (9) De geestelijk leraar van de familie [Vasiṣṭha] vervloekte hem voor de onopzettelijke zondige daad met: 'Nu je je gedragen hebt als een *śūdra*, kan je niet langer tot de *kṣatriya*'s behoren en is het, vanwege die onheilige daad, je karma dat je een *śūdra* wordt.' (10) De held aldus vervloekt door zijn goeroe, aanvaardde de woorden met gevouwen handen en legde de gelofte van het celibaat af zoals de wijzen dat willen. (11-13) Uitsluitend Hem toegewijd, Vāsudeva, de Allerhoogste Heer en Ziel van

allen, de Transcendentie en Zuiverheid in eigen persoon, was hij gelijkgezind en liefdevol jegens ieder levend wezen. Bevrijd van gehechtheden, vreedzaam vanbinnen en zelfbeheerst, was hij, vrij van bezittingen, van een visie waarin hij kon aanvaarden wat er ook maar voor zijn fysieke behoeften voor handen was, zoals dat voor het heil van de ziel was beschikt door Zijn genade. Altijd met zijn geest gevestigd op het Allerhoogste Zelf vanbinnen en aldus, volledig verzonken, bevredigd in spirituele realisatie, trok hij rond door de hele wereld waarbij hij op anderen overkwam alsof hij doof, stom en blind was. (14) Na aldus bezig te zijn geweest, ging hij het woud in en bereikte hij, als een heilige, het uiteindelijke bovenzinnelijke doel toen hij aldaar, geconfronteerd met een bosbrand, het liet gebeuren dat die hem verteerde [zie ook B.G. 4: 9].

(15) **E**en andere zoon, Kavi [of Vasumān], de jongste, kende geen gehechtheid aan materiële genoegens. Nadat hij het koninkrijk van zijn vader samen met zijn vrienden had opgegeven ging hij, nog maar een jongeman, het woud in en bereikte hij de bovenzinnelijke wereld door steeds de stralende Allerhoogste Persoon in zijn hart te houden.

(16) **V**an de zoon van Manu Karūṣa [of Tarūṣa] was er een dynastie van *kṣatriya*'s genaamd de Kārūṣa's die, als koningen van de noordelijke gebieden, zeer religieuze beschermers van de brahmaanse cultuur waren.

(17) **U**it Dhṛṣṭa [of Shrṣṭa] ontstond er een kaste van *kṣatriya*'s die, met het in de wereld bereiken van de brahmaanse positie, de Dhārṣṭa's werden genoemd. Van Nṛga was er een erfopvolging van eerst Sumati, toen Bhūtajyoti en daarna Vasu. (18) Vasu's zoon Pratīka bracht er een ter wereld die Oghavān heette ['de ononderbroken traditie'] die op zijn beurt weer de vader was van een andere zoon genaamd Oghavān die een dochter had die ook zo heette: Oghavatī. Zij trouwde met Sudarśana.

(19) **D**oor Nariṣyanta kwam Citrasena ter wereld, Rkṣa was zijn zoon en die verwekte Mīdhvān. Mīdhvān's zoon was Pūrṇa en Indrasena was

Pūrṇa's zoon. (20) Door Indrasena was Vītihotra er, uit hem kwam Satyaśravā voort, Uruśravā was zijn zoon en Devadatta was zijn zoon. (21) Devadatta's zoon werd de hoogst machtige Agniveśya, die Agni in eigen persoon was. Hij was een *mahārṣi*, een grote heilige, die ook wel bekend stond als Kānīna of Jātukarṇya. (22) Uit Agniveśya kwam een dynastie van brahmanen voort die bekend stonden als de Āgniveśyāyana's. O Koning, ik beschreef u aldus de nakomelingen van Nariṣyanta, laat me u nu vertellen over de dynastie van Diṣṭa.

(23-24) **D**iṣṭa's zoon was Nābhāga [niet te verwarren met zijn ooms Nabhaga of de Nābhāga die ook wel Nṛga werd genoemd]. Hij, andersgezind, volgde de roeping van de *vaiśya*'s [kooplieden, zie 7.11: 23]. Zijn zoon was Bhalandana en van hem was er Vatsaprīti. Zijn zoon heette Prāmśu en Pramati was zijn zoon. Khanitra staat bekend als Pramati's opvolger. Hij werd op zijn beurt weer opgevolgd door Cākṣuṣa en Vivimśati was zijn zoon. (25) Vivimśati's zoon was Rambha en zijn zoon was een zeer religieus iemand genaamd Khanīnetra. Van hem was er de nazaat Karandhama, o grote Koning. (26) Avikṣit was zijn zoon en zijn zoon Marutta werd keizer. De grote mysticus Saṁvarta, de zoon van Aṅgirā, zette hem aan tot het uitvoeren van een *yajña*. (27) Het offer van Marutta werd nooit geëvenaard daar al de gebruiksvoorwerpen van goud waren en alles van de grootste schoonheid was. (28) Indra was verrukt te drinken van de *soma-rasa*, de brahmanen kregen een royale vergoeding, de Maruts [de halfgoden van de wind] offerden allerlei voedsel, en al de goden van het universum maakten deel uit van de bijeenkomst. (29) Dama was Marutta's zoon en van hem was er een zoon die de macht had het koninkrijk uit te breiden: Rājyavardhana. Door zijn zoon Sudhṛti kwam er een zoon ter wereld die Nara heette. (30) Nara's zoon heette Kevala die Dhundhumān voortbracht. Vegavān kwam er door hem en Vegavān zette Budha op de wereld wiens zoon Trṇabindu was, een grote koning. (31) Alambuṣā aanvaardde hem als haar echtgenoot. Zij was een aanbiddelijke godin, een meisje uit de hemel en een reservoir van alle goede eigenschappen, die een stel zoons en een dochter genaamd Ilavilā ter wereld bracht. (32) Viśravā, die een hei-

lige en meester in de yoga was, ontving bovenzinnelijke kennis van zijn vader en verwekte in Ilavilā, Kuvera: hij die de weelde brengt. (33) Viśāla, Śūnyabandhu en Dhūmraketu waren de zonen van Tṛṇabindu. Koning Viśāla bouwde een stad genaamd Vaiśālī en bracht een dynastie voort. (34) Zijn zoon was Hemacandra die er een op de wereld zette genaamd Dhūmrākṣa. Van zijn zoon Saṁyama waren er [twee zoons genaamd] Kṛśāśva en Devaja. (35-36) Van Kṛśāśva was er een zoon genaamd Somadatta. Door in een *aśvamedha*-offer de beste van allen, de Heer van alle Lofprijzingen, de Oorspronkelijke Persoon [Viṣṇu] te aanbidden, bereikte hij de hoogste bestemming waar al de meesters van de yoga hun toevlucht hebben. Een zoon van Somadatta genaamd Sumati verwekte daarop een zoon genaamd Janamejaya. Al deze koningen van Vaiśālī hielden de reputatie in stand van koning Tṛṇabindu.'

Hoofdstuk 3

Het Huwelijk van Sukanyā en Cyavana Muni

(1) Śrī Śuka zei: 'De zoon van Manu, koning Śaryāti, was een hoog ontwikkelde brahmaan die om die reden instructies verschaftte over de plechtigheden die op de tweede dag in het offerperk van de nazaten van Aṅgirā moesten worden uitgevoerd. (2) Hij had een lotusogige dochter genaamd Sukanyā, met wie hij naar het bos ging om de *āśrama* van de wijze Cyavana te bezoeken. (3) Toen ze in het gezelschap van haar vriendinnen vruchten en bloemen van de bomen aan het verzamelen was, zag ze in een mierenheuvel een tweetal soort van lichtjes schijnen [vergelijk 7.3: 15-16]. (4) Toen het jonge meisje, maar wat probeerend, met een doorn in de twee oplichtende dingen prikte, stroomde er bloed naar buiten. (5) De lijfwachten stonden verschrikt als aan de grond genageld, zodat de koning, die zag wat zich had voorgedaan, zich tot zijn mannen moest richten. (6) 'Helaas, we hebben iets verkeerd gedaan met het benaderen van de verlichte wijze. We hebben met de actie van één van ons, klaarblijkelijk zijn *āśrama* geweld aangedaan!'

(7) **B**ang zei Sukanyā tot haar vader: 'Ik was het die, me niet bewust van waar ik mee bezig was, met een doorn in twee oplichtende dingen heb geprikt.'

(8) **T**oen koning Śaryāti zijn dochter dit hoorde zeggen spande hij zich er enorm voor in om de wijze tevreden te stellen die zich stilletjes in de mierenheuvel bleek op te houden. (9) Begrijpend wat er voor nodig was om alles in orde te brengen, schonk hij, om te kunnen vertrekken, met de grootste moeite zijn dochter weg aan de *muni* en keerde hij vervolgens met zijn permissie terug naar huis. (10) Nadat Sukanyā Cyavana als haar echtgenoot had gekregen, had ze begrip voor hem die nogal korzelig met haar bleef. Ze probeerde hem te behagen door zich aandachtig naar zijn wensen te schikken. (11) Toen er op deze manier enige tijd was verstreken, bereikten de twee Aśvins ['de heelmeesters van de hemel'] de *āśrama*. Na hen zijn eerbetuigingen gebracht te hebben zei de wijze: 'O meesters, alstublieft schenk mij jeugdigheid! (12) Ik weet dat u geen *soma* kan drinken, maar ik zal u een vat vol *soma-rasa* bezorgen als u me de kracht en schoonheid geeft die zo begeerlijk is voor de vrouwen.'

(1 3)

' Z o

zij het'
zeiden de twee grote heelmeesters tegen de geleerde hem bevestigend. 'Duik maar in dit meer. Dat zal u perfect maken.'

(14) **A**ldus toegesproken werd de bejaarde met zijn grijze haar, slappe huid en zwakke lichaam, waarvan je de aderen kon zien, door de Aśvins het meer in geholpen. (15) Toen de drie weer uit het meer tevoorschijn kwamen waren ze van de grootst mogelijke schoonheid die een vrouw zich

maar wensen kan: met lotusbloemenslingers, oorhangers, gelijksoortige trekken en mooie kleren. (16) Toen de jonge schoonheid ze zag kon de kuise vrouw niet uitmaken welke van hen nu haar echtgenoot was, daar ze allen evenzo mooi als de zon straalden, en dus nam ze haar toevlucht tot de Aśvins. (17) Verheugd over de kracht van haar geloof wezen ze haar echtgenoot aan en keerden ze, met de toestemming van de wijze, in hun hemelwagen terug naar het hemelrijk. (18) Koning Śaryāti, die met de wens een *yajña* uit te voeren was vertrokken richting Cyavana's *āśrama*, zag bijgevolg aan de zijde van zijn dochter een man die straalde als de zon. (19) Maar de koning gaf, nadat zijn dochter hem de eer had bewezen, haar daarop niet zijn zegen omdat hij helemaal niet tevreden met haar was: (20) 'Waar denk je nu mee bezig te zijn? Bedrieg je nu je echtgenoot, die grote wijze die geëerd wordt door alle mensen? Heb je, omdat hij gebrekkig is van ouderdom, o overspelige, en je hem niet zo aantrekkelijk vindt, het nu met hem opgegeven en deze kerel, deze bedelaar, als minnaar genomen? (21) Heb je je verstand verloren? Je bent, als een dochter uit de meest gerespecteerde familie, met het erop nahouden van deze minnaar een schandvlek voor de hele dynastie. Jij, zo schaamteloos, doet zowel je vader als je echtgenoot in het diepste duister belanden.'

(22) **Z**e lachte en zei met een glimlach tegen haar vader die haar aldus terecht wees: 'O vader, deze man hier is uw schoonzoon, de zoon van Bhṛgu!

(23) **Z**e beschreef haar vader het hele verhaal hoe hij van leeftijd was veranderd en zijn schoonheid had verworven, waarop hij toen, uiterst verheugd en verrast, zijn dochter omhelsde. (24) Cyavana Muni stelde met zijn geestelijk vermogen de grote man er toe in staat het *soma*-offer te brengen en leverde de Aśvins het vat vol met de *soma-rasa* die ze zelf niet konden drinken. (25) Verontwaardigd nam Indra kwaad zijn bliksemstraal ter hand om hem meteen te doden, maar de man van Bhṛgu verlamde de arm van Indra die de bliksemschicht vasthield. (26) Sedertdien was er met de instemming van al [de halfgoden] een volle beker van de *soma-rasa* voor de Aśvins, die als artsen voordien waren uitgesloten van een aandeel in de *soma-yajña*.

(27) **U**ttānabarhi, Ānarta en Bhūriṣeṇa waren de zonen verwekt door Śaryāti. Ānarta zette vervolgens Revata op de wereld. (28) Nadat hij in de oceaan [op een eiland voor de kust] een stad had gebouwd genaamd Kuśasthalī [Dvārakā], leefde hij materieel gelukkig, heersend over gebieden als Ānarta en anderen, o onderwerper van vijanden. Van hem kwamen er honderd zonen ter wereld waarvan Kakudmī de oudste was. (29) Kakudmī nam zijn dochter Revatī mee naar Brahmā's verblijf voorbij de geaardheden, om te vragen om een echtgenoot voor het meisje. (30) Omdat de oorspronkelijke leraar van het universum druk bezig was te genieten van de muziek van de Gandharva's had hij geen seconde tijd voor hem, maar toen dat was afgelopen kon Kakudmī hem, na het brengen van zijn eerbetuigingen, zijn verlangen voorleggen. (31) De almachtige Heer moest lachen over wat hij te horen kreeg en zei: 'Helaas, o Koning, wie u ook in gedachten had [als echtgenoot voor uw dochter] is allang verdwenen! (32) We vernemen niet langer over hen noch over hun zoons, kleinzoons, nazaten en geslachten, omdat [terwijl u hier wachtte] een tijdsspanne van drie maal negen *mahāyuga*'s is verstreken! (33) Ga daarom naar Heer Baladeva. Hij vormt een hoogst machtig deelaspect van de God der Goden [Viṣṇu]. Schenk Hem, die Uitnemendheid van de Mens, uw uitnemende dochter, o Koning. (34) De Allerhoogste Heer, de Eeuwige Weldoener die de last van de wereld wegneemt, de deugd van het luisteren en zingen in eigen persoon, is nu nedergedaald samen met dit deelaspect van Hem [zie ook 5.25]. (35) Nadat hij de Ongeborene zijn respect had betoond, keerde de koning terug naar zijn woonplaats die door [de nazaten van] zijn broers was verlaten. Bang voor geesten hadden ze zich in alle richtingen verspreid. (36) Nadat hij zijn volmaakt geschapen dochter aan de meest machtige, Heer Baladeva, had overgedragen, ging de koning naar Badarikāśrama, de plaats van Nara-Nārāyaṇa, om daar zijn boetedoeningen te doen.'

Hoofdstuk 4

Ambarīṣa Mahārāja Aangevallen door Durvāsā Muni

(1) **Śrī Śuka** zei: 'Nābhāga, de geleerde jongste zoon van Nabhaga [zie 9.1: 11-12, niet de oom die ook wel Nṛga heet, noch de Nābhāga van Diṣṭa, zie 9.2: 23], kreeg toen hij terugkeerde van een celibatair bestaan, [als zijn aandeel in het koninkrijk, de zorg voor] zijn vader toebedeeld omdat zijn oudere broers [in zijn afwezigheid] het bezit [onder elkaar al] hadden verdeeld.

(2) **'O**, mijn broeders [zei hij] 'Wat is het aandeel dat jullie voor mij gereserveerd hebben?'

'We wijzen je onze vader toe als je aandeel.' [gaven ze ten antwoord].

[Hij zei toen tegen zijn vader:] 'O vader, mijn oudere broers hebben me niet mijn aandeel gegeven!'

[De vader gaf daarop ten antwoord:] 'Mijn zoon, sla daar geen acht op! (3) De zo uiterst intelligente afstammelingen van Aṅgirā [zie 6.6: 19] brengen vandaag een offer, maar op iedere zesde dag dat ze dat doen, o geleerde zoon, zullen ze met hun baatzuchtige activiteit in illusie vervallen. (4-5) Zoek ze daarom op en reciteer voor die grote zielen twee Vedische hymnen met betrekking tot de God van het Universum [Vaiśvadeva, de Allerhoogste Heer]. Als ze weer hun eigen weg vervolgen, zullen ze de weelde aan je overhandigen die ze van hun offer ontvingen.'

Hij deed wat zijn vader hem gezegd had en ze gaven hem de opbrengst van de *yajña* voordat ze naar hun hemelse plaatsen terugkeerden. (6) Toen hij zijn rijkdommen verzamelde zei een persoon met een zwart uiterlijk die uit het noorden was gekomen tegen hem: 'Al die rijkdommen die van het offer over zijn gebleven zijn van mij!'

(7) **[Hij** antwoordde:] 'Ze zijn allemaal van mij, de wijzen hebben ze aan me overgedragen!'

[De zwarte man zei:] 'Laten we ons wat dit betreft wenden tot de zoon van Manu, uw vader, en het hem vragen', en zo informeerde hij bij zijn vader zoals was voorgesteld.

(8) **[Vader Nabhaga** zei:] 'Alles wat overblijft van het offeren wordt door de wijzen beschouwd als een aandeel voor Heer Śiva, zo hebben ze ooit [tijdens het offer van Dakṣa, zie 4.7] besloten. Hij is de halfgod die het allemaal toekomt.'

(9) **Nābhāga** bracht hem [Śiva] zijn eerbetuigingen en zei: 'Zoals mijn vader het zei: alles wat behoort tot het offerperk is uw eigendom, o Heer [zie 3.12: 6-14]. O heiligheid, laat me voor u mijn hoofd buigen, ik bied u mijn verontschuldigen aan.'

(10) **[Heer Śiva** zei:] 'Alles wat uw vader zei is waar en wat u zegt is ook de waarheid. Laat mij, de kenner van de mantra's, u de spirituele kennis verlenen die bovenzinnelijk en eeuwig is. (11) Neemt u alstublieft al de rijkdommen. Ik schenk u alles wat aan mij werd geofferd', en nadat hij dat had gezegd verdween Rudra, de grote heer en bewaker van het dharma. (12) Een ieder die zich dit 's ochtends en 's avonds aandachtig herinnert, wordt een geleerde: hij zal een kenner worden van de mantra's en de hoogste bestemming, en aldus een zelfverwerkelijkte ziel. (13) Door Nābhāga kwam de meest hoogstaande en gevierde toegewijde Ambarīṣa ter wereld. Een vloek van een brahmaan tegen hem faalde, die kon hem nooit raken.'

(14) **De koning** [Parīkṣit] zei: 'O heer, ik zou graag over hem vernemen, die koning die zo intelligent was dat de onoverkomelijke macht van een brahmaanse maatregel geen vat op hem had.'

(15-16) **Śrī Śuka** zei: 'Nadat Ambarīṣa, de man van het grote geluk, op deze aarde bestaande uit de zeven continenten, een onbegrensde weelde had vergaard, was hij van mening dat alles wat door menig leider zo zelden wordt verkregen is als de rijkdom die men zich voorstelt in een droom: bij

zinnen gekomen is het allemaal weer verdwenen. Het vormt de reden waarom een mens belandt in onwetendheid. (17) Jegens Vāsudeva, de Allerhoogste Persoonlijkheid, jegens de toegewijden alsook jegens de heiligen had hij de eerbied en toewijding bereikt in het bovenzinnelijke waarvan men dit ganse universum [met zijn weelde] houdt voor iets dat zo onbeduidend is als een stuk steen. (18-20) Hij verzekerde er zich van zijn geest te vestigen op de lotusvoeten van Kṛṣṇa, zijn woorden te gebruiken voor de beschrijving van de kwaliteiten van [de Heer van] Vaikuṇṭha, zijn handen te gebruiken voor zaken als het reinigen van de Heer Zijn tempel en zijn oren om te luisteren naar de bovenzinnelijke verhalen over de Onfeilbare. Hij gebruikte zijn ogen om de beeltenissen, de tempels en de gebouwen van Mukunda te aanschouwen, gebruikte zijn lichaam om in contact te staan met de lichamen van de toegewijden, gebruikte zijn neus om de geur op te snuiven van de *tulsi*blaadjes op de lotusbloem die wordt gevormd door Zijn voeten en gebruikte zijn tong om van het voedsel te genieten dat aan Hem werd geofferd. Door zijn benen te gebruiken om zich te bewegen naar de heilige plaatsen van de Heer, zijn hoofd te gebruiken om voorover te buigen voor de voeten van Hṛṣīkeśa en zijn zinnen in te zetten om meer een dienaar te zijn van Hem dan van de lustbevrediging, was hij als degenen die hun toevlucht zoeken in het gehecht zijn aan de Heer die wordt Verheerlijkt in de Geschriften [zoals Prahlaḍa b.v.]. (21) Aldus in de naleving van zijn plichten altijd offers brengend voor de Transcendentie, de Oorspronkelijke Genieter van het Offer, de Allerhoogste Heer Voorbij de Zinnen, beoefende hij al de verschillende vormen van toegewijde dienst en bestuurd hij, onder leiding van Zijn trouw toegewijde geleerden, deze planeet aarde [zie ook 5.18: 12 en

B.G. 5: 29]. (22) Met paardoffers uitgevoerd door brahmanen als Vasiṣṭha, Asita en Gautama, aanbad hij, daar waar de rivier de Sarasvatī door de woestijngebieden stroomde, de Heer van het Offer, de Allerhoogste Meester, met grote weelde en met al de voorgeschreven parafernalia en vergoedingen. (23) Tijdens de offerplechtigheden voor de beeltenissen kon men de tot in de puntjes geklede deelnemers aan de bijeenkomsten, de priesters en de overige functionarissen herkennen als de eeuwig waakzame halfgoden. (24) Een hemels bestaan zoals de halfgoden dat waarden, was niet iets dat werd nagestreefd door zijn burgerij die eraan gewend was te luisteren naar en te zingen over de heerlijkheden van Uttamaśloka, de Heer Geprezen in de Geschriften. (25) Personen die eraan gewend zijn Mukunda in hun harten te hebben, verlangen zelden naar de perfecties van de groten omdat dergelijke ambities ten koste gaan van het geluk te verkeren in je oorspronkelijke positie van dienst verlenen [zie *siddhi*'s]. (26-27) Hij, de koning, die zowel van de bhakti-yoga was als van de verzaaking, gaf met zijn authentieke dienst aan de Heer die al zijn verlangens bevredigde, aldus het stap

voor stap op zijn geest te richten op de tijdelijkheid van het hebben van een thuis, een echtgenote, kinderen, vrienden en verwanten, een goede olifant, een mooie wagen en fijne paarden en duurzame goederen als juwelen, sieraden, een mooi stel kleren en dergelijke, en een nimmer lege schatkist. (28) Tevreden over zijn zuivere toegewijde dienst schonk de Heer hem Zijn *cakra* [schijfwapen] die de toegewijden beschermt maar degenen die tegen Hem ingaan angst inboezemt [zie tevens 7.9: 43 en B.G. 9: 31]. (29) Met de bedoeling Kṛṣṇa te vereren samen met zijn evenzo geschikte koningin, nam de koning voor een heel jaar de gelofte van *dvādaśī* in acht [vasten op bepaalde maankalenderdagen]. (30) Aan het einde van die gelofte nam hij in de maand Kārtika [okt./nov.] voor een drietal nachten een volledig vasten [met één maaltijd overdag] in acht en aanbad hij, na een bad in de rivier de Yamunā, Heer Kṛṣṇa in Madhuvana [een deel van het Vṛndāvana gebied]. (31-32) Hij aanbad de hoogst fortuinlijke Heer Keśava en ook de brahmanen met een geest vol van liefde en toewijding terwijl hij met al de parafernalia voor het doen van *puja*, overeenkomstig de regels de beeltenis baadde en hulde in fraaie kleren en sieraden, geurige bloemenslingers en andere zaken van aanbidding [*mahābhīṣeka*]. (33-35) Nadat hij de brahmanen, de geleerden die bij hem thuis waren gearriveerd, een zestigtal croren fraai versierde, jonge en prachtige koeien had geschonken, waarvan de hoorns met goud en de hoeven met zilver bedekt waren, die volle uiers hadden en kalveren aan hun zijde, voedde hij hen eerst rijkelijk met het meest hemelse, kostelijke voedsel. Toen hij vervolgens met hun volle tevredenheid en hun instemming zelf zijn vasten beëindigde en op het punt stond de afsluitende ceremonie uit te voeren, werden ze opeens geconfronteerd met een onverwacht bezoek van de machtige wijze Durvāsā. (36) Hoewel hij onuitgenodigd kwam opdagen betoonde de koning hem zijn respect door op te staan en hem een zitplaats aan te bieden, en vroeg hij hem met alle eerbied ten voeten gevallen, of hij misschien iets wilde eten. (37) Hij ging graag op zijn verzoek in en begaf zich, om de noodzakelijke rituelen uit te voeren, naar de Yamunā om zich onder te dompelen in het zegenrijke water en te mediteren op het Allerhoogste Brahman. (38) Dat, met een halve *muhūrta* [24 minu-

ten] over voor het einde van het in acht genomen *dvādaśī* vasten, maakte dat de koning zich met de brahmanen afvroeg wat nu het juiste idee van dharma zou zijn voor de precaire situatie waarin hij was beland: (39-40) 'Zowel het er niet in slagen de brahmaanse wijze te respecteren is een overtreding als het niet op het juiste tijdstip beëindigen van het *dvādaśī* vasten. Wat kan je nu het beste doen? Wat is nu in strijd met de religie en wat niet? Laat me daarom enkel water aanraken, zodat ik op de juiste manier mijn gelofte kan afronden, aangezien, beste geleerden, men zegt dat de daad van het drinken van water feitelijk zowel een vorm van eten is als van niet eten.'

(41) **D**e grote koning dronk water en wachtte toen, met zijn geest gericht op de Onfeilbare, tot de brahmaanse mysticus terugkwam, o beste van de Kuru's. (42) Toen Durvāsā klaar was met zijn rituelen aan de oever van de Yamunā en terugkeerde, werd hij door de koning goed ontvangen, maar hij kwam er door zijn inzicht achter wat zich had voorgedaan. (43) Trillend van woede richtte hij zich, met een verwrongen gezicht fronsend en ook hongerig, tot de overtreder die daar met gevouwen handen stond. (44) 'Helaas heeft hij hier, deze 'liefde van de mensen', in zijn zotternij met de weelde, voor het oog van iedereen gebroken met het dharma! Helemaal geen toegewijde van Viṣṇu, denkt hij dat hij de Heer Zelf is! (45) Onverwachts hier arriverend werd ik door deze man hier uitgenodigd zijn gast te zijn, maar nu heeft hij voedsel genoten zonder het met mij te delen. Ik zal u meteen laten zien wat de gevolgen daarvan zijn!'

(46) **D**at zeggend trok hij, rood van woede, zich een bos haar uit zijn hoofd en schiep daaruit voor hem een demon die eruit zag als het vuur aan het einde der tijden. (47) Toen de demon op hem af kwam, met een drietand laaiend van vuur in zijn hand en een tred die de aarde deed schudden, bewoog de koning, die hem recht voor zich zag, zich geen centimeter van zijn plaats [vergelijk 6.17: 28]. (48) Zoals het ter bescherming van Zijn toegewijden was voorbeschikt door de Oorspronkelijke Persoonlijkheid van de Superziel, verbrandde de *cakra* [die Ambarīṣa had gekregen, zie vers 28] als een vuur dat nijldige serpent van de opgeroepen duivel tot as [zie ook B.G.

18: 66]. (49) Zich realiserend dat zijn opzet had gefaald en dat de schijf achter hem aankwam, zocht Durvāsā, in grote angst verzet, overal waar hij maar kon gaan een veilig heenkomen om zijn leven te redden. (50) Toen de *muni* zag dat de werpschijf, dat wagenwiel van de Heer, hem op de hielen zat, rende hij als een slang achtervolgd door een hoog opblaaiende, ziedende bosbrand, snel naar de berg Meru om daar een grot binnen te gaan. (51) Maar in welke richting Durvāsā ook wegluchtte - de lucht in, op het aardoppervlak, in grotten, in zeeën of naar al de werelden en hun leiders tot aan de hemel toe - zag hij zich geplaatst voor de ondraaglijke Sudarśana-*cakra* ['Zijn onmiddellijke aanwezigheid']. (52) Zonder een beschermer zocht hij overal, met de schrik om het hart, naar iemand die hem bescherming kon bieden. Tenslotte benaderde hij Heer Brahmā [en bad:] 'O mijn Heer, o Zelfgeborene, bescherm me tegen dit onoverwinnelijke vuur!'

(53-54) **H**eer Brahmā zei: 'Aan het eind van mijn leven [een *dvi-parārdha*, zie 3.11: 33], zal de Heer van de Eindtijd [Viṣṇu], het Zelf van de Tijd, als Zijn spel en vermaak is afgelopen met enkel een beweging van Zijn wenkbrauwen dit universum vernietigen, met inbegrip van mijn hemelse verblijfplaats. Ik, Heer Śiva, Dakṣa, Bhṛgu en de andere wijzen, alsook de heersers over de mensen, de levende wezens en de halfgoden, handelen allen naar Zijn wilsbesluit en buigen gezamenlijk, voor het heil van alle levende wezens, ons hoofd in overgave aan het beginsel dat ons leven beheerst.'

(55) **D**urvāsā die, verschroeid door Viṣṇu's *cakra*, werd afgewezen door Heer Brahmā, zocht [vervolgens] zijn toevlucht bij degene die altijd op Kailāsa verblijft [Heer Śiva]. (56) Śrī Śankara [Śiva] zei: 'Mijn beste, wij hebben geen macht over de Allerhoogste, de Transcendentie in eigen Persoon met wie ik, de andere levende wezens en zelfs Heer Brahmā ronddolen in de talloze universa die, samen met ons, mettertijd verschijnen en dan weer worden vernietigd. (57-59) Ik, Sanat en de andere Kumāra's, Nārada, de grote Ongeboren Heer, Kapila, Vyāsadeva, Devala [de grote wijze], Yamarāja, Āsuri [de heilige], Marīci en

andere meesters volmaakt in de kennis in navolging van hem, hebben de grenzen ontdekt van alles wat er te weten valt, maar geen van ons is in staat om geheel Zijn begoochelende energie [*māyā*] en dat wat er door overdekt wordt te doorgronden. Het wapen van de Heerser van het Universum [de *cakra*] is zelfs voor ons moeilijk om mee om te gaan, en daarom moet u uw toevlucht zoeken bij de Heer die u zeker Zijn geluk en fortuin zal verlenen.'

(60) **T**eleurgesteld ging Durvāsā daarna naar het hemelverblijf van de Allerhoogste Heer, dat bekend staat als Vaikuṇṭha en waar Hij als Śrīnivāsa, de Meester van het Verblijf, samenleeft met de godin van het geluk. (61) Verschroeid door het vuur van het onoverwinnelijke wapen viel hij, trillend over zijn gehele lijf, neer aan Zijn lotusvoeten en zei: 'O Onfeilbare en Onbegrensde, o Verlangen van de Heiligen, o Meester, bescherm mij, deze grote overtreder, o Weldoener van het Ganse Universum! (62) Niet op de hoogte van Uw ondoorgrondelijke vermogen heb ik een grote overtreding begaan aan de voeten van iemand die U dierbaar is, o Heerlijkheid. AlstUblieft, wees zo genadig alles te doen wat maar noodzakelijk is om een overtreding als deze ongedaan te maken, o Vidhāta, Heer van de Regulatie, met het uitspreken van wiens naam een persoon zelfs uit de hel kan worden bevrijd.'

(63) **D**e Allerhoogste Heer zei: 'Zo is het precies, o brahmaan, Ik ga niet af op Mijn eigen wil, Ik ben mijn bhakta's volledig toegewijd. Mijn hart wordt beheerst door toegewijden vrij van materiële verlangens. Zelfs de toegewijde van een toegewijde is mij dierbaar. (64) Ik, hun uiteindelijke bestemming, voel zonder Mijn zuivere toegewijden niets voor de gelukzalige essentie of de verhevenheid van Mijn vormen van weelde [zie *om pūrṇam*]. (65) Hoe zou Ik hen de rug kunnen toekeren die bij Mij hun toevlucht zoeken en hun vrouw, kinderen, verwanten, hun leven, weelde en verheffing naar een hogere positie hebben opgegeven? (66) Zoals een zachtaardige echtgenoot zich gedraagt naar de wens van een kuise en toegewijde vrouw, laat Ik me beheersen door zuivere en gelijkgezinde toegewijden [zie ook 7.9: 43] die,

met hun harten stevig verankerd in Mij, zich bezighouden met toegewijde dienst. (67) Mij toegewijd talen ze niet naar de volkomenheid [de *pūrṇam*] van de vier vormen van bevrijding die ze vanzelf bereiken, door simpelweg van dienst te zijn. Waarom zouden ze zich overgeven aan andere zaken die mettertijd weer verloren gaan? (68) Zuivere toegewijden bevinden zich altijd in Mijn hart en Ik in hun harten. Zij kennen niets buiten Mij en Ik koester niet de geringste belangstelling buiten hen [zie ook B.G. 9: 29]. (69) Laat me u zeggen hoe u uzelf in dezen moet beschermen, o geleerde. Luister goed naar wat Ik zeg. Met wat u hebt gedaan hebt u uzelf geweld aangedaan. Verdoe nu niet langer uw tijd en begeef u terstond naar hem [Ambarīṣa] die de aanleiding vormde. Zoals u ziet: de macht ingezet tegen een toegewijde keert zich tegen degene die zich daar schuldig aan maakt. (70) Boete en kennis brengen geschoolde zielen de grootste zegen, maar in praktijk gebracht door een opstandig iemand leiden ze tot het tegenovergestelde. (71) O brahmaan, ik wens u al het geluk van de wereld, ga daarom naar de koning, de zoon van Nābhāga, om die grote persoonlijkheid tevreden te stellen. Dan zal er vrede zijn.'

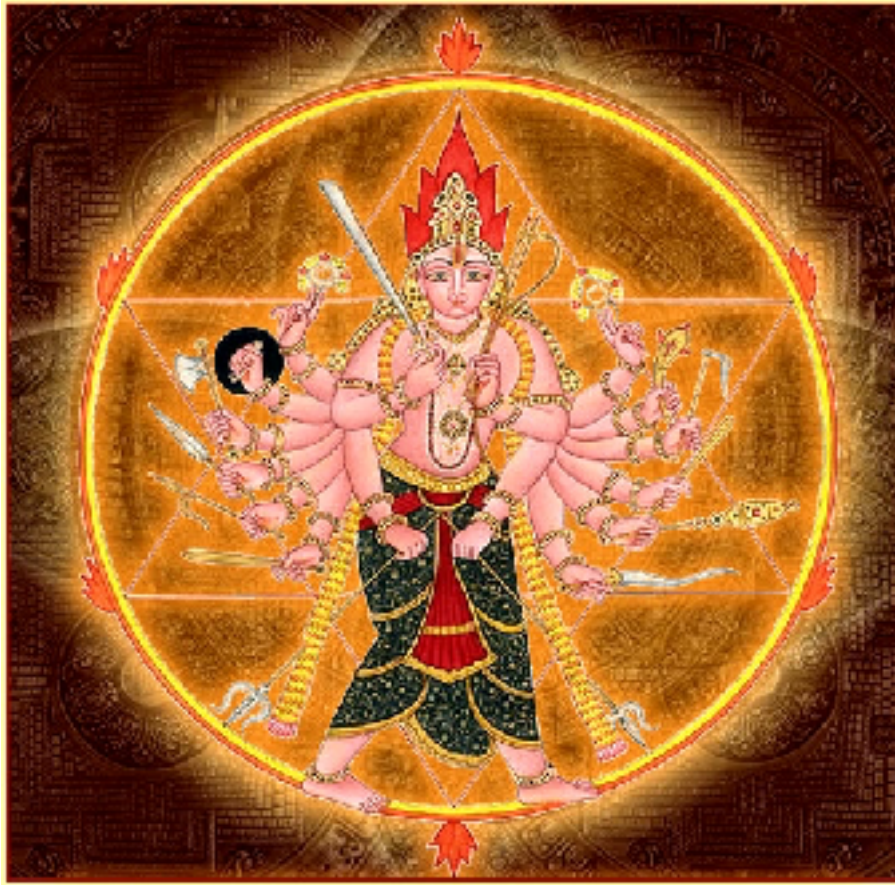
Hoofdstuk 5

Durvāsā Gered: de Cakra-gebeden van Ambarīṣa

(1) Śrī Śuka zei: 'Durvāsā ['de moeilijkheid ergens te verblijven'] die geplaagd door de *cakra* aldus van de Heer instructie ontving, benaderde Ambarīṣa en greep zwaar bedrukt zijn voeten beet. (2) Hem daarmee bezig ziend schaamde Ambarīṣa zich dat zijn voeten door hem werden aangeraakt en daarom droeg hij, zeer verlegen als hij was met zijn genade, gebeden op aan het [schijf]wapen van de Heer [zie ook 6.8: 23]. (3) Ambarīṣa zei: 'U bent het vuur, de allerhoogste macht van de zon en de maan. U bent de meester van al de hemellichten, de wateren, de aarde, de hemel, de lucht en de zinnen en hun voorwerpen. (4) O directe aanwezigheid en gunstige aanblik [ofwel Sudarśana], ik breng u met uw duizenden spaken mijn eerbetuigingen. O liefde van de Onfeilbare, u betekent de

ondergang voor alle wapens, wees deze brahmaan gunstig gezind, o heerser over de wereld. (5) U bent het dharma, de oorspronkelijke natuur en de religie, u bent de werkelijkheid en de waarheid, het offer en de genietter van het offer die de werelden in stand houdt. U bent de ziel van allen en de almacht van de Transcendentale Allerhoogste Persoonlijkheid. (6) Al mijn respect is er voor u, het gelukbrengend centrum van de omwentelingen, de maat voor de ganse natuur die het vuur van de vernietiging bent voor de onverlichte zielen die het mankeert aan toegewijd handelen. U, de handhaver van de drie werelden met een wonderbaarlijke uitstraling, bent van de opperste goedheid, u die zo snel te werk gaat als de geest die ik tracht te verwoorden. (7) Door uw kracht die alle religiositeit in zich draagt wordt de duisternis verdreven en worden alle richtingen verlicht. Uw heerlijkheden, o meester van de spraak, zijn niet te overtreffen door de grote persoonlijkheden; uw manifestatie omvat al het gemanifesteerde en niet-gemanifesteerde, het hogere en het lagere. (8) Als u door de Transcendentale Persoonlijkheid bent afgestuurd op de strijders van de Daitya's en Dānava's, o onvermoeibare, doorklieft u, zich ophoudend op het slagveld, onophoudelijk hun armen en rompen, nekken, dijen en onderbenen. (9) U, o beschermer van het universum, wordt door de almachtige Hanteerder van de Knots [Heer Viṣṇu] ingezet om de kwaadwilligen te verslaan. Alstublieft, wees zo goed en heb genade voor deze geleerde, en daarmee ook genade voor ons en onze dynastie! (10) Als er liefdadigheid is, als de verering van de beeltenis en de plichten naar behoren zijn uitgevoerd, als op onze dynastie de zegen rust van de geleerden, mag deze brahmaan er dan vrij van zijn [met u] te moeten branden? (11) Als de ene Opperheer, het reservoir van alle eigenschappen, tevreden is over ons, mag dan, vanuit Zijn liefde als het ware zelf van alle levende wezens, deze tweemaal gebozene het vuur bespaard blijven?'

(12) Śrī Śuka zei: 'Toen het schijfwapen van Viṣṇu genaamd de Sudarśana aldus was verheerlijkt door de koning, hield het, als gevolg van zijn smeebeden, ermee op de geleerde op alle mogelijke manieren in het nauw te drijven. (13) Durvāsā die was bevrijd van de hitte van het vuur van het wapen, prees toen zeer tevreden hem, die heerser

over de aarde, met de beste wensen. (14) Hij zei: 'Vandaag heb ik de grootheid gezien van de dienaars van de Eeuwige. Ondanks het kwaad dat ik begaan heb, hebt u, o Koning, gebeden voor mijn voorspoed. (15) Wat zou er ook te moeilijk zijn of onmogelijk te verzaken, voor die heilige, grote zielen, die erin slaagden de leider Hari, de Allerhoogste Heer van de Toegewijden, te bereiken? (16) Door enkel de heilige naam te horen van Hem wiens lotusvoeten de heilige plaatsen [de tempels etc.] zijn, raakt een persoon al gezuiverd. Wat zouden toegewijden nog meer moeten doen? (17) O Koning, door wat u deed in reactie op mijn overtredingen, hebt u, door heel aardig te zijn, mij zeer gunstig behandeld en zo mijn leven gered!'

(18) **De** Koning had gevestigd toen Durvāsā terugkeerde. Met de wens hem te behagen viel hij hem ten voeten en gaf hij hem uitgebreid te eten. (19) Nadat Durvāsā gegeten had van de verschillende soorten voedsel die beantwoordden aan iedere smaak en werden aangeboden met de grootste ach-

ting, zei hij, aldus geheel bevredigd, tot de koning: 'Alstublieft, eet u met me' en gaf zo blijk van zijn respect. (20) [Hij vervolgde:] 'Ik ben heel gelukkig met uw genade. Door u te zien, een zuivere toegewijde met zijn intelligentie verankerd in de Heer, en uw voeten te betrouwen, met u te converseren en van uw gastvrijheid te genieten, ben ik u zeer verplicht. (21) De zuiverheid van de dingen die u gedaan hebt, zal voor altijd door de meisjes van de hemel worden bezongen; de wereld zal het nooit moe zijn de glorie te bezingen van uw hoogste deugd!'

(22) **Śrī** Śuka ging verder: 'Aldus de koning verheerlijkend, nam Durvāsā, die in ieder opzicht tevreden

was, afscheid om vandaar te vertrekken. Opstijgend naar de hemel bereikte hij de verblijfplaats van Brahmā waar geen nevenmotief standhoudt. (23) Toen de grote *muni* niet meer terugkeerde, verstreek er een jaar waarin de koning, die hem graag weer wilde zien, zichzelf beperkte tot het enkel drinken van water. (24) Na Durvāsā's terugkeer gaf Ambarīṣa hem het beste voedsel te eten dat er te krijgen was en geschikt zou zijn voor een brahmaan. Zie hoe de wijze bevrijd was geraakt van het gevaar [van de schijf], begreep hij dat ook hij zijn macht te danken had aan zijn toewijding tot de Allerhoogste [zie ook B.G. 6: 47]. (25) Aldus gezegend met alle goede kwaliteiten was de koning, met de vele plichten die hij in acht nam, van toewijding tot de Superziel, de Allerhoogste Geest en Vāsudeva, handelingen waardoor men [tot het inzicht komt dat] naarmate men hoger opklimt men ook dieper ten val komt [vergelijk 6.17: 28].'

(26) **Śrī Śuka** zei: 'Ambarīṣa, als de wijste, verdeelde zijn koninkrijk onder zijn evenzo gekwalificeerde zoons, ging het woud in om zijn geest te richten op het Ware Zelf van Vāsudeva, en overwon zo de golven [de *guṇa*'s] van de oceaan van materie. (27) Door dit vrome verhaal aan te prijzen en voor te lezen of door er regelmatig op te mediteren, wordt men een toegewijde van de Allerhoogste Persoonlijkheid van God. (28) Het is de genade van Heer Viṣṇu dat iedereen die verneemt over het karakter van deze grote ziel Ambarīṣa bevrijd zal raken door zijn toewijding.'

Hoofdstuk 6

De Val van Saubhari Muni

(1) **Śrī Śuka** zei: 'De drie zoons van Ambarīṣa [zie voorgaande hoofdstukken] waren Virūpa, Ketumān en Śambhu. Van Virūpa was er Prṣadaśva en van hem was er een zoon genaamd Rathītara. (2) Rathītara had geen zoons en daarom werd [de wijze] Aṅgirā verzocht kinderen bij zijn [Rathītara's] vrouw te verwekken. Dat leidde tot de geboorte van ['*kṣetra jāta*'] zonen met brahmaanse kwaliteiten. (3) Geboren uit zijn echtgenote maakten deze zoons deel uit van de familie. Zij gingen de geschiedenis in als de dynastie van Aṅgirā en waren onder de zoons van Rathītara het meest prominent omdat ze, geboren onder die omstandigheid, golden als dubbel-geboren [brahmanen van gemengde kaste]. (4) Toen Manu eens moest kiezen, werd uit zijn neus de zoon Ikṣvāku geboren [zie ook 8.13]. Van de honderd zonen die hij verwekte waren Vikukṣi, Nimi en Daṇḍakā de meest vooraanstaande. (5) Vijfentwintig van hen werden koningen in het westen van Āryāvarta [in het Himalaya- en Vindhya-gebergte], o Koning, en vijfentwintig anderen werden dat in het oosten. De drie [oudste zoons] heersten over het middengebied, terwijl de overige zoons heersten over andere plaatsen. (6) Hij, koning Ikṣvāku, gaf zijn zoon eens tijdens een *aṣṭakā-śrāddha* [offer aan de voorvaderen gebracht in januari, februari en maart] de opdracht: 'Breng me zuiver vlees [verkregen door de jacht], o Vikukṣi. Ga er nu meteen op uit, zonder te dralen.'

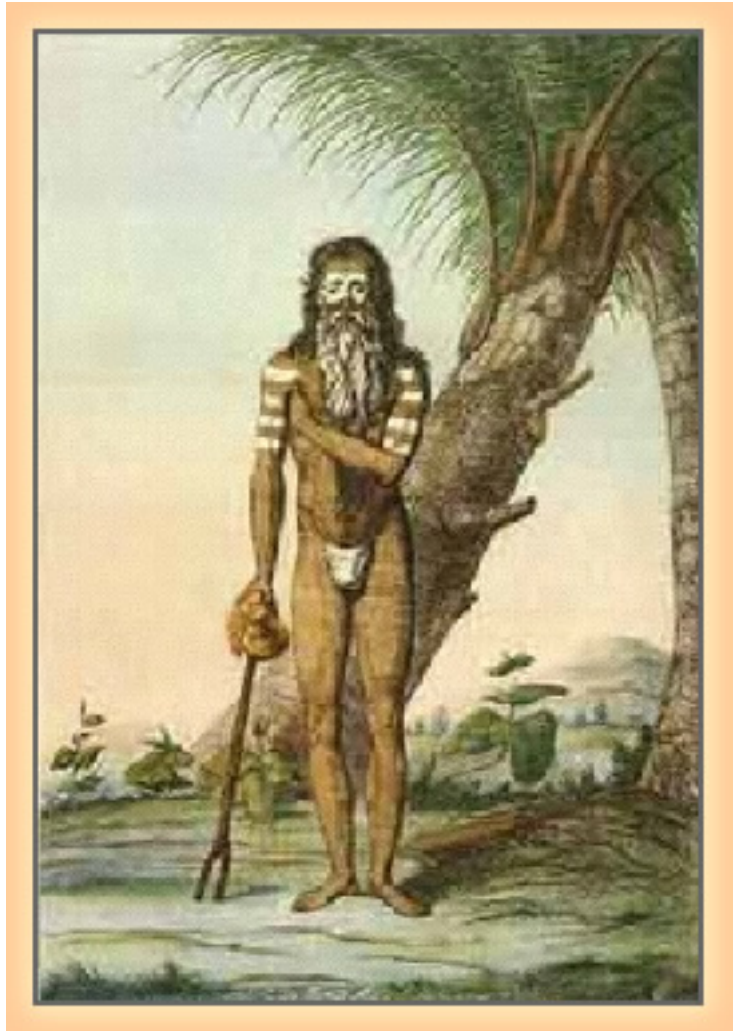
(7) **Aldus** ging hij naar het bos toe om dieren te doden die geschikt waren voor de offerandes, maar toen hij vermoeid en hongerig was at de held vergeetachtig een konijn [zonder zich te realiseren dat het vlees bestemd was voor het offer *]. (8) Wat er was overgebleven bood hij zijn vader aan die op zijn beurt hun goeroe [Vasiṣṭha] vroeg het te zuiveren. Die gaf ten antwoord: 'Dit alles is bezoedeld en niet voor gebruik geschikt.'

(9) **Door** de geestelijk leraar aldus op de hoogte gesteld, begreep de heerser wat zijn zoon had gedaan. Er kwaad over dat hij de *vidhi* had geschonden, stuurde hij toen zijn zoon het land uit. (10) De koning had een gesprek met de geleerde. In overeenstemming met wat die hem zei gaf hij toen, levend als een yogi, zijn voertuig van de tijd [zijn lichaam] op en bereikte hij zo de allerhoogste positie. (11) Nadat zijn vader zich had teruggetrokken keerde Vikukṣi terug om over deze planeet, de aarde, te heersen. Hij aanbad de Heer met verschillende *yajña*'s en raakte bekend onder de naam Saśāda ['de konijneneter']. (12) Purañjaya ['de veroveraar van de hoofdstad'] was zijn zoon. Hij stond ook wel bekend als Indravāha ['gedragen door Indra'] en Kakutṣtha ['hij die op de bult van een stier zit']. Verneem nu over wat hij heeft gedaan om deze namen te krijgen. (13) Er had zich een allesvernietigende oorlog voorgedaan, een strijd tussen de goden en de demonen, waarin zijn superieure ondersteuning als held werd aanvaard door de godsbewusten die waren verslagen door de Daitya's. (14) In opdracht van de God van de Goden Heer Viṣṇu, de Superziel en Meester van de Ganse Schepping, werd Indra in de gedaante van een grote stier in zijn [Purañjaya's] dienst ingezet als zijn drager. (15-16) Hij, die goed uitgerust met een eerste klas boog de scherpste pijlen ter hand nam, werd geprezen [door de halfgoden], beklom hem en nam plaats op de bult, klaar om te vechten. Begunstigd door de macht van Viṣṇu, de Oorspronkelijke Persoon en Superziel, belegerde hij, omringd door de dienaren van de hemel, de westelijke kant van de Daityahoofdstad. (17) Er vond een veldslag plaats tussen hem en de demonen die zo gewelddadig was dat het de haren te berge deed rijzen. Al de Daitya's die met hem de strijd aanboden zond hij met zijn pijlen naar Ya-

marāja. (18) Geconfronteerd met zijn regen van pijlen die zo vernietigend was als het vuur aan het einde der tijden, sloegen de Daitya's, die werden afgeslacht en uiteen gedreven, op de vlucht om terug te keren naar hun woonplaatsen. (19) Over hen zegevierend droeg hij, de wijze koning, al hun weelde en vrouwen over aan de drager van de bliksemschicht [Indra]. Dat verleende hem zijn namen.

(20) Van Purañjaya werd een zoon geboren genaamd Anenā, zijn zoon was Prthu en de zoon die hij had heette Viśvagandhi die op zijn beurt weer een zoon had genaamd Candra, wiens zoon Yuvanāśva werd genoemd. (21) Śrāvasta was zijn zoon en hij bouwde een stad genaamd Śrāvastī. Door Śrāvasta werd toen Bṛhadaśva verwekt en van hem was er Kuvalayāśva. (22) Hij was van een grote macht. Tezamen met de eenentwintigduizend zonen die hem omringden, doodde hij om de wijze Utañka te behagen een demon genaamd Dhundhu. (23-24) Hij stond aldus bekend als Dhundhumāra ['de doder van Dhundhu']. Op drie na werden al de zoons verbrand door het vuur uit de mond van Dhundhu. De enigen die in leven bleven waren Dṛdhāśva, Kapilāśva en Bhadrāśva, o zoon van Bharata. Dṛdhāśva's zoon was Haryaśva en de beroemde Nikumbha was zijn zoon. (25) Nikumbha's zoon was Bahulāśva en Kṛśāśva was zijn zoon. Senajit volgde hem op en die was de vader van Yuvanāśva. Yuvanāśva had geen zoons en trok zich [samen met zijn echtgenotes] terug in het woud. (26) Samenlevend met zijn honderd vrouwen was hij terneergeslagen zodat de wijzen vol van genade voor hem met de grootste zorg een [vruchtbaarheids-]ceremonie begonnen die bekend staat als de Indra-yajña. (27) Op een nacht ging hij, zeer dorstig, het offerperk binnen en dronk hij, toen hij zag dat al de brahmanen lagen te slapen, zelf van het ingezegende water [in plaats van het voor zijn vrouwen te bewaren]. (28) Toen ze allen [de volgende ochtend] wakker waren en vervolgens de waterpot leeg aantroffen, o *prabhu*, vroegen ze wie

er verantwoordelijk was voor het drinken van het water dat bestemd was voor het krijgen van een kind. (29) Toen ze begrepen dat het bij goddelijke beschikking was opgedronken door de koning, baden ze allen tot de Allerhoogste Heer met de woorden: 'Helaas, het is de macht van God die de dienst uitmaakt!' (30) En zo, wonder boven wonder, opende zich, toen de tijd er rijp voor was, de onderbuik van koning Yuvanāśva aan de rechterzijde en kwam er een zoon ter wereld [met alle goede kenmerken van] een koning. (31) Wie moest het kind nou de borst geven? Dorstig hilde het er zo hard om dat koning Indra zei: 'Huil niet mijn kind, drink maar van mij' en bood het toen zijn wijsvinger om op te zuigen. (32) Dankzij de genade van de geleerden van God stierf de vader niet als gevolg van de baby die hij ter wereld bracht. Yuvanāśva bereikte later de volmaaktheid

van het leven door zijn *tapas* te doen op diezelfde plek. (33-34) Mijn beste Koning, Indra gaf het kind de naam Trasaddasyu ['de vrees van het boeventuig']. Schurken als Rāvaṇa en dergelijken, waren bang voor hem. Yuvanāśva's zoon Māndhātā was bij de macht van de Onfeilbare er aldus toe in staat over het oppervlak van de aarde met haar zeven continenten te heersen als haar ongeëvenaarde meester. (35-36) Ook hij aanbad in het volle bewustzijn van de [Super]ziel Yajña, de Heer van de Offers, de God en Superziel verheven boven het zinnelijk vlak. Dit gebeurde in offerplechtigheden die werden bijgewoond door alle godvruchtige mensen die hij beloonde met grote donaties. Alle benodigdheden, de mantra's en de regulerende beginselen, de aanbidding en de aanbidder en de priesters met al het dharma van te werk gaan overeenkomstig de plaats en tijd, droegen er allemaal toe bij dat het belang van het ware zelf recht werd gedaan. (37) Men heeft het over al de besproken gebieden, die zich uitstrekken van waar de zon opkomt boven de horizon tot overal waar hij weer ondergaat, als het veld van handelen van Yuvanāśva's zoon, Māndhātā.

(38) **D**e heerser [Māndhātā] verwekte in de dochter Bindumatī van een koning genaamd Śaśabindu [de zoons] Purukutsa, Ambarīṣa en Mucukunda die een grote yogi was. Hun vijftig zussen aanvaardden de wijze Saubhari als hun echtgenoot. (39-40) Hij [Saubhari], bezig met een ongebruikelijke vorm van verzaking diep onder water in de Yamunā rivier, zag in zijn boetedoening hoe een grote vis genoot van seksuele zaken. Aldus seksueel ontwaakt verzocht de geleerde de koning [Māndhātā] toen om een enkele dochter. De koning zei: 'U kan met een dochter van mij trouwen, o brahmaan, als het dat is waar ze voor kiest.'

(41-42) **H**ij dacht bij zichzelf: 'Vrouwen houden niet zo van mij, ik ben te oud, ik ben niet aantrekkelijk voor ze. Ik ben gerimpeld, heb grijs haar en een hoofdtremor. Ze zullen me afwijzen! Laat ik het zo aanpakken dat mijn lichaam begeerlijk is voor de schonen van de hemel, om nog maar te zwijgen van de dochters van wereldse koningen!' Zo luidde toen het besluit van de mysticus. (43) De wijze, aangekondigd door een boodschapper, werd toen toegelaten tot de van alle gemakken

voorziene vertrekken van de prinsessen. Daar werd hij door al de vijftig prinsessen aanvaard als hun ene echtgenoot. (44) Ze raakten onderling in een hevige strijd verwikkeld toen ze, aangetrokken tot hem, hun vriendschap op het spel zetten door dingen te beweren als: 'Deze man past goed bij mij, niet bij jou!' (45-46) Hij, die als gevolg van zijn ascese op de hoogte was van menige mantra, genoot met zijn vrouwen van een ongekende weelde met alles wat men zich maar wensen kon: allerhande fijn gestoffeerde leefruimten en boudoirs, parken, het helderste water in vijvers temidden van geurige tuinen, kostbaar beddengoed en meubilair, kleding en ornamenten. Er waren plaatsen om te baden, smakelijke gerechten, er was sandelhoutpulp en een uitdossing met bloemenslingers en sieraden van alle mannen en vrouwen die in een voortdurende staat van verrukking verkeerden onder de begeleidende zang van vogels, hommels en artiesten. (47) De heerser over de zeven continenten [Māndhātā] stond versteld bij de aanblik van Saubhari's huishouding, zodat hij zich niet langer op de borst kon kloppen als de keizer van de wereld die is gezegend met alle weelde. (48) Saubhari, die altijd druk in de weer was met het geluk en de talrijke materiële besognes van zijn huishouden, kon echter geen voldoening beleven aan zijn plezier, net zoals een vuur dat niet kan dat men voedt met vet. (49) Op een dag, toen hij zich zat af te vragen hoe zijn afdwalen van het ware zelf plaats had kunnen vinden, zag de expert in de vele mantra's in dat het veroorzaakt was door een stel parende vissen: (50) 'Helaas, kijk nu toch hoe ik, die zo'n grote asceet was, ten val kwam. Ik, die me er zo lang mee heb bezig gehouden trouw en strikt de geloften na te leven, werd afgeleid van het spirituele leven dat ik zolang heb beoefend. Enkel en alleen door hetgeen waterdieren onder water uitspoken! (51) Hij die bevrijd wil raken moet het opgeven omgang te hebben met hen die er een vrije seksuele moraal op nahouden. Hij moet het in ieder opzicht vermijden zijn uitwendige zinnen de vrije teugel te laten. Hij moet alleen leven op een afgezonderde plek en zijn geest vestigen op de lotusvoeten van de Onbegrensde Heer. En als hij dan [intieme] omgang zoekt, dient hij om te gaan met gelijkgestemde, onthechte zielen. (52) Als een verzaker had ik, geheel alleen onder water, omgang met vissen (!) en kreeg ik

aldus vijftig vrouwen, om nog maar te zwijgen van de vijfduizend [klein]kinderen die ik verwekte. Ik zie geen einde aan al mijn verplichtingen hier en in het hiernamaals die mijn geest in beslag nemen, want onder de invloed van de basiskwaliteiten van de natuur verloor ik, uit op mijn eigenbelang, mezelf in het materieel genoeg.

(53) Aldus [spijtig] thuis levend verstreek de tijd en kwam hij, onthecht, tot de wereldverzakende levensorde. Hij ging naar het woud en werd daarin gevolgd door al zijn vrouwen, aangezien hij hun voorwerp van aanbidding was. (54) Aldaar was hij in zijn boetedoening van de strengste verzaking bevorderlijk voor de zelfverwerkelijking, en hield hij, nu bekend met de vuren van het persoonlijke zelf, zich bezig met het Allerhoogste Zelf. (55) O Mahārāja, de vrouwen die zagen hoe hun echtgenoot spiritueel vorderde, slaagden er onder die invloed in hem na te volgen, precies zoals vlammen dat doen met een vuur dat uitdooft [vergelijk B.G. 9: 32].

*: In dezen is er een citaat uit de *Brahma-vaivarta Purāṇa* zo stelde Śrī Caitanya Mahāprabhu:

*aśvamedham gavāmbham
sannyāsam pala-paṭṭikam
devareṇa sutotpattim
kalau pañca vivarjayet*

"In dit Kalitijdperk zijn vijf handelingen verboden: het offeren van een paard in een plechtigheid, het offeren van een koe in een plechtigheid, het aanvaarden van de levensorde van *sannyāsa*, het brengen van vleesoffers voor de voorvaderen, en het door een man verwekken van kinderen bij de echtgenote van zijn broer."

Hoofdstuk 7 De Nazaten van Koning Māndhātā

(1) Śrī Śuka zei: 'De belangrijkste zoon van Māndhātā genaamd Ambarīṣa [naar de Ambarīṣa van Nābhāga, zie 9.4: 13], werd door zijn grootvader Yuvanāśva aangenomen als zijn zoon en hij

had op zijn beurt een zoon genaamd Yauvanāśva die weer een zoon had die Hārīta heette. Deze [drie nakomelingen, Ambarīṣa, Yauvanāśva en Hārīta,] waren de meest gedenkwaardige leden van de Māndhātādynastie. (2) Purukutsa [een andere zoon van Māndhātā] werd door zijn vrouw Narmadā in opdracht van de koning van de serpente[n] [Vāsuki] meegevoerd naar de lagere regio's. Zij werd door haar slangenbroeders aan hem uitgehuwelijkt. (3) Hij, ertoe in staat gesteld door Heer Viṣṇu, vernietigde aldaar de Gandharva's die het verdienden te worden bestraft [vanwege hun vijandigheid]. Van de serpente[n] ontving hij [daarvoor] de zegen dat een ieder die zich dit voorval herinnert niets te vrezen heeft van slangen.

(4) De zoon van Purukutsa genaamd Trasaddasyu [vernoemd naar de andere 9.6: 32-34] was de vader van Anarāya. Zijn zoon droeg de naam Haryāśva [naar 9.6: 23-24]. Van hem was er Prāruṇa en Prāruṇa's zoon was Tribandhana. (5-6) Van Tribandhana was er een zoon genaamd Satyavrata [naar de Manu, zie 8.24: 10], die, vervloekt door zijn vader [vanwege het ontvoeren van een brahmanendochter tijdens haar huwelijk], de status van een uitgestotene [een *candāla*] had verworven en om die reden Triśaṅku werd genoemd ['bevreesd voor de hemelen']. Dankzij de macht van Kauśika [de wijze Viśvāmitra] ging hij [nog steeds belichaamd] naar de hemel alwaar hij, ten val gekomen vanwege de halfgoden, [halverwege tijdens zijn val] dankzij de almacht van de wijze een vaste positie kreeg. In die positie kan hij tot op de dag van vandaag worden waargenomen als met zijn hoofd uit de hemel naar beneden hangend [in de vorm van een sterrenbeeld]. (7) Triśaṅku's zoon was Hariścandra. Vanwege hem bestond er tussen Viśvāmitra en Vasiṣṭha een grote tweestrijd om reden waarvan de twee voor vele jaren [als twee] vogels waren [*]. (8) Hij was er zeer over te neergeslagen dat hij geen opvolger had en zocht toen op aanraden van Nārada zijn heil bij Varuṇa die hij vroeg: 'O heer, mag er een zoon van mijn lendenen zijn?'

(9) O Mahārāja, en toen zei hij: 'En als er dan een zoon is, ben ik zelfs bereid met hem een offer te bereiden als u dat wil'. Varuṇa aanvaardde het en

zo werd er daadwerkelijk een zoon van hem geboren die Rohita ['uit het bloed'] werd genoemd.

(10) **V**aruṇa zei daarom tegen hem: 'Er werd een zoon geboren. Bent u bereid hem voor mij op te offeren?' Hariścandra antwoordde: 'Een dier wordt geofferd als er tien dagen zijn verstreken [sedert zijn geboorte]. Dan wordt het geschikt bevonden om te worden geofferd.'

(11) **T**ien dagen later verscheen hij weer en zei: 'Breng nu dan het offer!' Hariścandra zei: 'Als de tanden van een dier zijn verschenen, zal het ervoor geschikt zijn te worden geofferd!'

(12) **T**oen de tanden waren gegroeid zei Varuṇa: 'Offer nu!', waarop Hariścandra antwoordde: 'Als hij zijn [melk-]tanden kwijt is, zal hij geschikt zijn.'

(13) **D**e tanden van het dier zijn eruit gevallen' zei Varuṇa, 'offer nu dan!' Daarop luidde het antwoord: 'Pas als de tanden van het 'offerdier' weer zijn terug gegroeid, is het zuiver!'

(14) **N**adat ze weer waren aangegroeid zei Varuṇa: 'Offert u nu!' Hariścandra zei toen: 'Als hij zich kan verdedigen als een krijger met een schild, o Koning, zal het 'offerdier' zuiver zijn.'

(15) **M**et zijn geest aldus beheerst door de gene-
genheid voor zijn zoon, leidde hij de god om de
tuin met uitspraken over de tijd [die het zou kos-
ten] en liet hij hem wachten. (16) Rohita, zich be-
wust van wat zijn vader van plan was te doen, nam
in een poging zijn leven te redden, zijn boog en
pijlen ter hand en ging het woud in. (17) Toen hij
vernam dat zijn vader [vanwege Varuṇa] getroffen
was door waterzucht en een grote opgezette buik
had gekregen, wilde Rohita terugkeren naar de
hoofdstad, maar Indra verbood hem erheen te
gaan. (18) Indra droeg hem op door de wereld te
reizen om heilige plaatsen en bedevaartsoorden te
bezoeken. Daarna leefde hij een jaar lang in het
woud. (19) Een tweede, een derde, een vierde en
een vijfde jaar achtereenvolgens verscheen Indra steeds
opnieuw voor hem in de gedaante van een oude
brahmaan, om hem hetzelfde te zeggen. (20) Het
zesde jaar dat Rohita in het bos ronddoolde, begaf
hij zich naar de hoofdstad alwaar hij Ajīgarta's
tweede zoon Śunahṣepa kocht om dienst te doen
als het 'offerdier'. Hij bood hem zijn vader aan

onder het brengen van
zijn eerbetuigingen. (21)
Nadat [het wereldse le-
ven van] de man in de
yajña [**] was geofferd
aan Varuṇa en de andere
halfgoden, raakte Hariś-
candra bevrijdt van zijn
waterzucht en werd hij
beroemd als een van de
grote historische per-
soonlijkheden. (22) Viś-
vāmitra deed tijdens de
plechtigheid de uitgie-
tingen [de *hotā*], de
zelfverwerkelijkte Ja-
madagni leidde de reci-
taties van de [Yajur
Veda] mantra's [als de
adhvaryu], Vasiṣṭha was
de brahmaan die de lei-
ding had [de *brahmā*] en

Ayāsyā reciteerde de [Sāma Veda] hymnen [als de *udgātā*]. (23) Indra was zeer behaagd en bezorgde hem een gouden wagen. Over de heerlijkheden van Śunahśepa zal ik verslag doen als ik de zoons van Viśvāmitra beschrijf.

(24) **H**et behaagde Viśvāmitra zeer om waarachtigheid, betrouwbaarheid en verdraagzaamheid te zien in de heerser [Hariścandra] en zijn vrouw en daarom verleende hij hen de onvergankelijke kennis. (25-26) [De heerser] slaagde erin een eind te maken aan zijn onwetendheid middels een specifiek meditatieproces waarin hij zijn materiële ambities opgaf. Hij liet zijn geest opgaan in de aarde, de aarde in het water, het water in het vuur, het vuur in de lucht en de lucht in de ether. Vervolgens liet hij de ether opgaan in de oorzaak van manifestatie en dit valse ego [dit *ahankāra*] in het geheel van de materie. Die volledigheid [van het *mahat-tattva*] liet hij tenslotte opgaan in de geestelijke kennis in al haar geledingen. Aldus volledig verlost van materiële gebondenheid, slaagde hij erin, middels liefdevolle zelfverwerkelijking en bevrijdende, bovenzinnelijke gelukzaligheid, bij de On-doorgrondelijke en Onwaarneembare te blijven.'

*: Prabhupāda geeft als commentaar: 'Viśvāmitra en Vasiṣṭha waren elkaar altijd vijandig gezind. Voorheen was Viśvāmitra een *kṣatriya* en door het ondergaan van strenge boetedoeningen en verzaakingen wilde hij een *brāhmaṇa* worden, maar Vasiṣṭha wilde er niet mee instemmen hem op die manier te aanvaarden. En zo was er voortdurend onenigheid tussen de twee. Later echter, aanvaardde Vasiṣṭha hem vanwege Viśvāmitra's kwaliteit van vergevingsgezindheid. Eens voerde Hariścandra een *yajña* uit waarvoor Viśvāmitra de priester was, maar Viśvāmitra, die boos was op Hariścandra, nam al zijn bezittingen in beslag, ze claimend als een *dakṣiṇā* bijdrage. Vasiṣṭha echter stond dit niet aan en zodoende ontstond er een vete tussen Vasiṣṭha en Viśvāmitra. Het vechten werd zo erg dat ieder van hen de ander vervloekte. Een van hen zei, "Dat je een vogel moge worden," en de ander zei, "Dat je een eend wordt!" Op die manier werden ze beiden vogels en gingen ze voor vele jaren door met hun strijd vanwege Hariścandra.'

****:** Het offeren van een menselijk wezen moet hier worden beschouwd als iets geweldloos aangezien de *vidhi* mededogen en geweldloosheid voorschrijft met alle levende wezens (*dayā* of *ahimsā*). Het Bhāgavatam veroordeelt wis en zeker het offeren van mensenlevens zoals dat te lezen is in de geschiedenis van Jada Bharata [zie 5.9: 17]. De context doet vermoeden, en uit het latere vers hierover 9.16: 31-32 blijkt het ook, dat, omdat Hariścandra er de oorzaak van was geweest dat de wijzen Viśvāmitra en Vasiṣṭha in onenigheid keerden, het offeren van een menselijk wezen betekende dat iemand zijn wereldse bestaan op moest geven om de wijzen te dienen in hun verzoening. De troonopvolger, de meest waarschijnlijke kandidaat voor de opdracht, kon zijn wereldse verantwoordelijkheid niet opgeven en zo werd er toen een andere man opgetrommeld om die plicht op zich te nemen.

Hoofdstuk 8

De Zonen van Sagara Ontmoeten Heer Kapiladeva

(1) Śrī Śuka zei: 'Harita was de zoon van Koning Rohita [zie voorgaand hoofdstuk] en zijn zoon Campa bouwde een stad genaamd Campāpurī. Na hem was er Sudeva die ook een zoon had genaamd Vijaya. (2) Bharuka was de zoon van Vijaya, hij had er een genaamd Vṛka en Vṛka had Bāhuka als zijn zoon, van wie al het land dat hij bezat werd ingepikt door zijn vijanden zodat de koning met zijn vrouw het bos in moest. (3) Toen hij van ouderdom stierf wilde zijn koningin samen met hem heengaan, maar de wijze Aurva, die begreep dat ze zwanger was met een jongetje in haar schoot, verbood dat. (4) De bijvrouwen die dat wisten dienden haar vergif toe via haar voedsel, maar met dat gif werd Sagara ['met vergif'] geboren, die een keizer werd van een grote vermaardheid. Zijn zonen waren verantwoordelijk voor [het leiden van de Ganges naar] de oceaan [die toen Sāgara werd genoemd]. (5-6) Hij doodde niet de asociale types [Tālajaṅgha's, of boom-mensen], noch de dwarsliggers [de Yavana's, ook: bezetters als de Moslims

en de Europeanen] en ook niet de goddelozen [de Śāka's], de schurken [Haihaya's] en de barbaren [Barbara's]. In plaats daarvan stond hij het, in opdracht van de geestelijk leraar, toe dat ze verschenen in ongewone kleding, glad geschoren waren of snorren droegen. Sommigen [mochten van hem verschijnen] met loshangend haar, half geschoren, zonder ondergoed of helemaal niet gekleed. (7) Trouw aan de instructies van Aurva aanbad hij, yoga beoefenend met de Superziel, middels paardoffers de Heer die het Oorspronkelijke Zelf en de meester is van alle Vedische kennis en al de verlichte zielen. Op een dag ontdekte hij dat het paard dat werd gebruikt voor het offer was gestolen door Purandara [Indra, zie ook 4.19: 17]. (8) De trotse zoons geboren uit Sumati [een vrouw van Sagara] zochten toen in opdracht van hun vader gezamenlijk het gehele land af naar het paard. (9-10) In de noordoostelijke richting zagen ze het paard bij de āśrama van Kapila. Ze zeiden: 'Nu weten we waar die paardendief met zijn ogen dicht leeft. Doodt hem, doodt die zondaar!' De zestigduizend mannen van Sagara kwamen aldus met hun wapens geheven op hem af. Op datzelfde moment opende de *muni* zijn ogen. (11) Van hun verstand beroofd [door Indra] en in overtreding met zo'n grote per-

soonlijkheid [als Kapila], vatten hun lichamen ter plekke spontaan vlam en veranderden ze in as. (12) Het is niet het standpunt van de wijzen te beweren dat de zonen van de keizer ter plekke tot as verbrandden vanwege de woede van de *muni*, want hoe kan zich nu in het zelf van hem [Hem] die steeds in de geaardheid goedheid verkeert en door wiens genade het ganse universum gezuiverd raakt, zich de geaardheid onwetendheid voordoen zodat er woede ontstaat? Hoe kan aards stof nu de ether vervuilen? (13) Hoe kan er bij hem die zo diepgaand de wereld analytisch verklaarde [zie 3.25-33] en die in deze wereld aanwezig is als een boot voor de zoeker om de zo moeilijk in dit sterfelijk bestaan te overwinnen oceaan van onwetendheid over te steken, hoe kan bij een dergelijke geleerde verheven in bovenzinnelijkheid, nu een idee van onderscheid bestaan tussen vriend en vijand [want zo iemand is altijd vreugdevol: *prasannātmā*]? (14) **H**ij die werd geboren uit Keśinī [een andere echtgenote van Sagara] werd Asamañjasa genoemd. Deze prins verwekte een zoon die bekend staat als Amśumān. Hij deed altijd zijn best om zo goed hij kon zijn grootvader van dienst te zijn. (15-16) In een voorgaand leven was Asamañjasa een yogi geweest, zo herinnerde hij zich, die van het pad van de yoga was afgedwaald vanwege slecht gezelschap. In dit leven [geen gezelschap meer verdragend] bewees hij zich daarom persoonlijk op een hoogst storende manier. Toen hij eens met zijn verwanten sportte, gedroeg hij zich zeer vijandig door al de jongens in de rivier de Sarayū te duwen. Daardoor was hij de oorzaak van veel verdriet in zijn

(14) **H**ij die werd geboren uit Keśinī [een andere echtgenote van Sagara] werd Asamañjasa genoemd. Deze prins verwekte een zoon die bekend staat als Amśumān. Hij deed altijd zijn best om zo goed hij kon zijn grootvader van dienst te zijn. (15-16) In een voorgaand leven was Asamañjasa een yogi geweest, zo herinnerde hij zich, die van het pad van de yoga was afgedwaald vanwege slecht gezelschap. In dit leven [geen gezelschap meer verdragend] bewees hij zich daarom persoonlijk op een hoogst storende manier. Toen hij eens met zijn verwanten sportte, gedroeg hij zich zeer vijandig door al de jongens in de rivier de Sarayū te duwen. Daardoor was hij de oorzaak van veel verdriet in zijn

familie. (17) Vanwege deze daden werd hij verbannen door zijn vader die zijn liefde voor hem had opgegeven. Met de kracht van zijn yoga liet hij toen de jongens [aan hun ouders] zien en ging hij weg. (18) O Koning, al de bewoners van Ayodhyā waren stomverbaasd dat ze hun zonen weer teruggekeerd zagen. Het speet de koning dan ook oprecht [dat zijn zoon verdwenen was].

(19) **D**e koning droeg Amśumān [Asamañjasa's zoon] op te zoeken naar het paard [dat Indra gestolen had]. Hij ging er achteraan en volgde het pad dat zijn ooms naar verluid hadden genomen. Zo trof hij het paard aan vlakbij een hoop as. (20) Toen de grote yogi de Bovenzinnelijke Heer [de Viṣṇu *avatāra*] die bekendstond als Kapila daar zag zitten, bracht hij, languit voorover geworpen, aandachtig met gevouwen handen gebeden.

(21) **A**mśumān zei: 'Niemand van ons levende wezens, kan zich een voorstelling maken van U als de Transcendentale Persoon. Tot op de dag van vandaag kan zelfs Heer Brahmā U niet doorgronden. En door welk mediteren of ernaar raden ook zouden anderen dat kunnen, wij schepselen van de materiële wereld die, het lichaam aanzien voor het [ware] zelf, in het duister tasten [zie ook B.G. 7: 27]? (22) Het bewustzijn van hen die, verkerend onder de invloed van de drie geaardheden [de *guṇa*'s, zie ook B.G. 14: 5], het lichaam vereren, is versluierd door de begoochelende materiële energie. Ze zien, zo zegt men, ook als ze slapen, niets anders dan die drie basiskwaliteiten. Zij die alleen maar op de uiterlijkheid letten kunnen U niet kennen die Zich binnenin het lichaam bevindt. (23) Hoe kan ik, deze dwaas van de materie, U in gedachten houden die vol bent van de geestelijke kennis, U die wordt geacht door Sanandana en andere wijzen vrij van de besmettende en verbijssterende illusie van de materiële diversiteit die wordt veroorzaakt door de *guṇa*'s [zie B.G. 14: 26 & 2: 45]? (24) O Vreedzame, ik bied U, de Oorspronkelijke Persoon, mijn eerbetuigingen, U die, vrij van een specifieke naam en gedaante, transcendentaal bent aan zowel de manifeste als de niet-manifeste materiële energieën maar, teneinde de bovenzinnelijke kennis uit te dragen, een materieel lichaam hebt aangenomen dat zich kenmerkt door vruchtdragende handelingen in relatie tot de

geaardheden van de natuur. (25) Zij wiens geesten verbijssterd zijn door lust, hebzucht, afgunst en illusie, dolen rond in deze wereld en houden hun huis en haard, deze producten van Uw materiële energie, voor het ware. (26) O Allerhoogste Heer, door enkel maar U te zien werd vandaag de harde en hechte knoop van onze illusie doorbroken, die begoocheling als gevolg waarvan men in zijn zintuiglijkheid, o Ziel van alle levende wezens, in de greep verkeert van lust en baatzucht.'

(27) **Śrī Śuka** zei: 'O meester van de mensen, de grote wijze en Allerhoogste Heer Kapila die op deze manier werd verheerlijkt, zei met een geest vol van genade het volgende tegen Amśumān. (28) De Allerhoogste Heer zei: 'Neem dit paard Mijn zoon, het is het offerdier van uw grootvader, maar uw voorvaders die tot as verbrandden, kunnen door niets anders worden gered dan door Gangeswater.' (29) Na Hem te hebben omlopen en zich tot Zijn voldoening voor hem te hebben verbogen, bracht hij het paard terug naar Sagara, waarop met het dier de ceremonie werd afgerond. (30) Nadat hij zijn koninkrijk had overgedragen aan Amśumān bereikte hij [Sagara] bevrijd van zijn materiële banden, de hoogste bestemming door het pad te volgen dat was uitgestippeld door Aurva.'

Hoofdstuk 9 De Dynastie van Amśumān

(1) **Śrī Śuka** zei: 'Amśumān die heel lang boete deed met het verlangen om de Ganges te doen nederdalen, slaagde daar niet in en stierf na verloop van tijd. (2) Zijn zoon Dilīpa slaagde er net als zijn vader niet in en werd eveneens verslagen door de tijd. Daarop was Dilīpa's zoon Bhagīratha van de grootste verzaking. (3) De godin [moeder Ganga] verscheen voor hem en zei: 'Ik ben zeer tevreden over u en zal uw gebeden verhoren.' Met dat gezegd zijnde dat zijn zaak gediend was [dat de Ganges de as zou wegwassen, zie 9.8: 28], maakte de koning een buiging.

(4) [**M**oeder Ganga vervolgde:] 'Wie is er in staat om het geweld van mijn golven te dragen als ik nederdaal naar de aarde? O meester van de mensen, als niemand mij opvangt splijt ik het oppervlak van de aarde en beland ik in Rasātala [de lagere regionen]! (5) Er is nog een andere reden dat ik me niet in de richting van de aarde kan begeven. Neemt u dit alstublieft ter harte, o Koning: als ik van de mensen die zich reinigen met mijn water de zonden moet wegwassen, tot wie moet ik mij dan wenden met die zonden?'

(6) **Śrī** Bhagīratha zei: 'De heilige wereldverzakkers die vreedzaam zijn en onderlegd in de regulerende beginselen en ook de hele wereld zuiveren, zullen de zondigheid wegnemen die zich aldus in u verzamelt. Want terwijl zij in uw water baden, dragen ze de Vernietiger van alle Zonden, de Heer, in zich [zie ook 1.13: 10 en 6.1: 15]. (7) De god van vernietiging, Rudra, zal uw kracht dragen. Hij is immers van al de belichaamde wezens het Zelf waarin [of waarmee], als met de draden van een stuk stof, de hele lengte en breedte van het universum is verweven [*].'

(8) **N**adat dit was gezegd stemde de heerser de godheid gunstig met zijn boetedoeningen. Dit duurde niet erg lang. Zeer spoedig was Heer Śiva [Āśutoṣa] tevreden over hem [Bhagīratha], o Koning [**]. (9) 'Zo zij het', zei Heer Śiva die allen steeds welgezind is. Door de koning aldus toegesproken, nam hij vervolgens met grote aandacht de last op zich van het Gangeswater dat zuiver is door de voeten van Viṣṇu [zie ook 5.17]. (10) Hij, Bhagīratha, de heilige koning, leidde haar, die het hele universum kan zuiveren, vervolgens naar de plaats waar de lichamen van zijn voorvaderen tot as waren gereduceerd. (11) Vooropgaand in een wagen waarmee hij zich met de snelheid van de wind

voortbewoog, werd hij door haar gevolgd. Zo zeggende ze alle landen [die ze passeerden] totdat ze over de verbrande zonen van Sagara vloeide. (12) Alhoewel de zoons van Sagara verdoemd waren vanwege het schofferen van een brahmaan, gingen ze, door enkel de aanraking van hun overblijfselen met haar water, naar de hemel. (13) Als de zoons van Sagara, wiens lichamen tot as verbrandden, de hemel konden bereiken na in aanraking te zijn gekomen [met de Ganges], hoezeer zou dat dan niet gelden voor hen die, volhardend in geloften, met geloof en toewijding die godin aanbidden? (14) Wat hier beschreven werd is niet iets heel wonderbaarlijks omdat het water van de Ganges dat ontspringt aan de lotusvoeten van Anantadeva [de 'Eeuwige Godheid'] een einde maakt aan een werelds bestaan. (15) Heilige personen die door hun geloof een geest hebben die het pad van de goed-

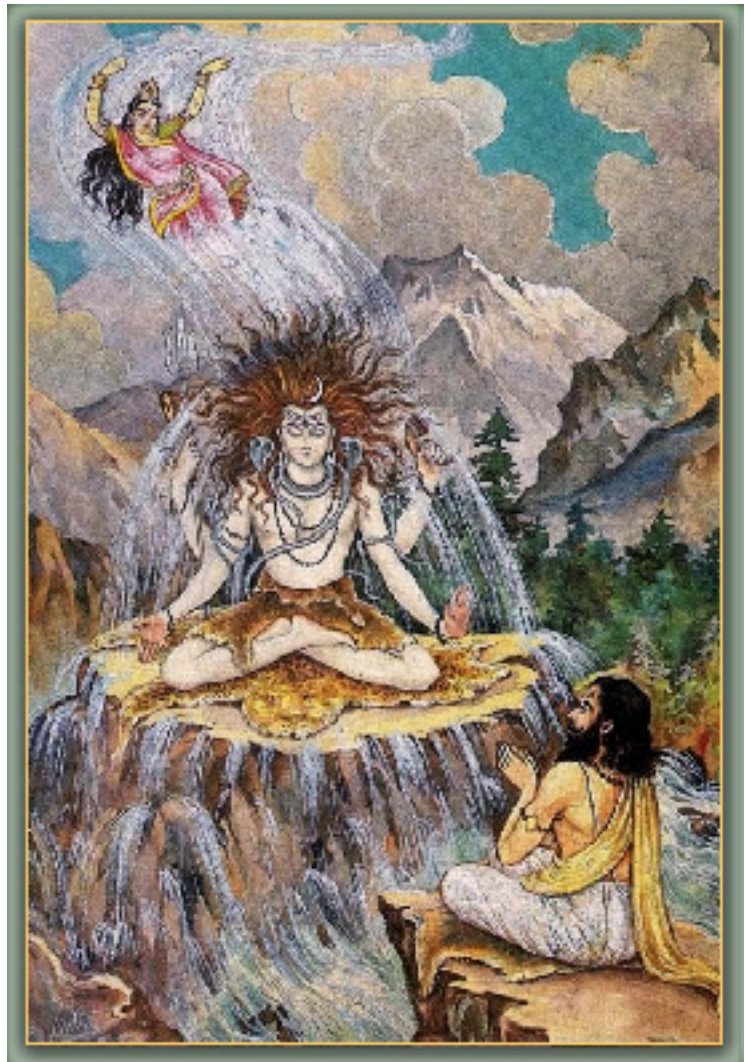
heid volgt [Viṣṇu], vinden zuivering ondanks de moeilijkheid te ontkomen aan de drie geaardheden van de natuur. Ze bereiken terstond het goddelijke Zelf.

(16-17) **V**an Bhagīratha's lendenen werd een zoon geboren genaamd Śruta, van hem was er Nābha - die verschilt van degene die ik eerder beschreef [zie 5.3] - en door Nābha werd Sindhudvīpa geboren dankzij wie later Ayutāyu werd geboren. Zijn zoon Rtūparṇa was een vriend van Nala. Van Nala verkreeg hij in ruil voor de geheimen van het gokken kennis van het trainen van paarden. Rtūparṇa had een zoon genaamd Sarvakāma. (18) Van hem was er Sudāsa wiens zoon [Saudāsa] als de echtgenoot van Damayantī de troon besteeg en naar verluid ook wel bekend stond als Mitrasaha en Kalmāṣapāda. Hij, die vanwege zijn zonden geen zoon kreeg, werd ooit eens vervloekt door Vasiṣṭha dat hij een menseneter zou worden [een Rākṣasa].'

(19) **D**e koning zei: 'Vertel me alstublieft, als het geen geheim is, wat de reden was van de vloek van de geestelijk leraar tegen deze grote ziel Saudāsa. Dat zou ik graag willen weten.'

(20-21) **Śrī Śuka** zei: 'In het verleden trok Saudāsa er eens op uit om te jagen en doodde hij een Rākṣasa, maar zijn broer liet hij gaan. Deze broer wilde wraak nemen. Kwaadwillig deed hij zich voor als de kok van de koning en schotelde zijn geestelijk leraar [Vasiṣṭha] die kwam dineren, het vlees van een mens voor dat hij had klaargemaakt. (22) Zijn voedsel inspecterend vond de machtige meester het direct ongeschikt voor consumptie en vervloekte hij de koning zeer kwaad met: 'Hiervoor zal je in een menseneter veranderen!' (23-24) Toen de wijze ontdekte dat het de schuld was van de Rākṣasa, deed hij twaalf jaar lang boete [vanwege zijn onterecht uitgesproken vloek]. Saudāsa had een handvol water genomen om zijn goeroe te vervloeken, maar zijn vrouw Madayantī hield hem tegen. Hij morste toen het wa-

ter dat potent was van de [śapa-]mantra over zijn benen, waarop vervolgens de koning het in alle windrichtingen, in de ether en op het oppervlak van de aarde zag krioelen van de levende wezens. (25) Nadat zich bij hem de neigingen van een Rākṣasa ontwikkelden kreeg hij een zwarte vlek op zijn been [om reden waarvan hij bekend stond als Kalmāṣapāda]. In het bos levend zag hij [op een dag] een brahmaans echtpaar de liefde bedrijven. (26-27) Omdat hij honger had greep hij toen de brahmaan waarop zijn vrouw zei: 'U moet wel zeer ongelukkig zijn, arm en hongerig, maar een Rākṣasa bent u niet! U bent in feite een grote krijgsheer van de Ikṣvākudynastie, de echtgenoot van Madayantī. O held, het is niets voor u om in strijd met het dharma te handelen. Laat alstublieft mijn man gaan, deze tweemaal geboren ziel wiens

verlangen een zoon te krijgen nog niet in vervulling is gegaan. (28) O Koning, dit menselijk lichaam is er om de volledigheid van het Opperwezen van dienst te zijn. Zo bezien staat het doden van hem, o held, dan gelijk aan het vernietigen van al die deugd! (29) Deze man is een *brāhmaṇa* goed thuis in de Vedische kennis, die van verzaaking zijnde, van goed gedrag en begiftigd met alle goede eigenschappen, de Absolute Waarheid wil aanbidden, de Allerhoogste Persoonlijkheid die vanwege Zijn eigenschappen bekend staat als het ware Zelf in het hart van alle levende wezens. (30) Hoe kan hij, deze brahmaan en beste van alle wijzen, het nu verdienen om door u te worden gedood, met uw kennis van het dharma, door u die de beste bent van al de heilige koningen, o meester van de staat? Het is als een vader die zijn zoon doodt! (31) Hij is een heilige vrij van zonden en een spreker van de Absolute Waarheid. Hoe kan u die wordt gewaardeerd in de hoogste kringen het wagen hem ter dood te brengen? Dat staat gelijk aan het doden van een ongeborn baby of een koe! (32) Ik weet me geen raad, zonder hem kan ik geen seconde leven. Als hij u dan tot voedsel moet dienen, eet mij dan op in zijn plaats.'

(33) **T**erwijl ze aldus deerniswekkend smeekte en jammerde als een vrouw die haar beschermer mist, verslond Saudāsa, er door de vloek toe veroordeeld, hem zoals een tijger zijn prooi opeet. (34) Op het moment dat de vrouw van de *brāhmaṇa* zag hoe de man die op het punt stond haar te bevuchten door de Rākṣasa werd opgegeten, moest ze hard vanuit het diepst van haar wezen huilen en sprak ze kwaad een vloek uit tegen de koning. (35) 'Omdat u de echtgenoot hebt gedood van een vrouw die ernaar verlangde om geslachtsgemeenschap te hebben, zal u, o zondaar, onder de vloek lijden dat ook u de dood zal vinden als u, o verrader van de beschaving, een vrouw wil bezwangeren!'

(36) **N**adat ze op deze manier Mitrasaha ['zich te buiten gaand met vrienden' ofwel Saudāsa] had vervloekt vond ze, in haar toewijding om bij haar echtgenoot te blijven, haar bestemming door in het vuur te stappen dat oplaaide uit zijn botten. (37) Toen Saudāsa twaalf jaar later bevrijd was [van de vloek van Vasiṣṭha] en hij het probeerde om met

zijn vrouw de liefde te bedrijven, werd hij tegengehouden door de koningin die hem aan de vloek van de *brāhmaṇī* herinnerde. (38) Zodoende moest hij er van toen af aan van afzien met zijn vrouw lichamelijk gelukkig te zijn en bleef hij door het lot beschikt kinderloos. Vasiṣṭha kreeg toen permissie een kind te verwekken in Madayantī, zijn vrouw. (39) Ze baarde niet en droeg het kind voor de duur van zeven jaren in haar schoot. Nadat er [door Vasiṣṭha] met een steen tegen haar buik werd geslagen, kwam er een zoon ter wereld die om die reden Aśmaka ['door een steen'] werd genoemd. (40) Door Aśmaka kwam Bālīka ter wereld. Dit kind werd [tegen Heer Paraśurāma] beschermd door een menselijk schild bestaande uit vrouwen en daarnaar vernoemd [met Nārīkavaca]. Toen er nergens meer heersers waren te bekennen [omdat Heer Paraśurāma ze allen had gedood] werd hij Mūlaka genoemd ['de wortel van']. Hij bracht alle *kṣatriya's* voort. (41) Van Bālīka was er een zoon genaamd Daśaratha, zijn zoon was Aiḍaviḍi en van hem was er de koning Viśvasaha die de vader werd van Khaṭvāṅga die keizer werd. (42-43) Op verzoek van de halfgoden doodde hij met veel furie de Daitya's op het slagveld en fixeerde hij, toen hij thuiskwam en wist dat hij geen seconde langer te leven had, zich in de geest door het volgende te bidden: 'Niet de aarde, noch mijn koninkrijk of mijn beminde echtgenote, niet mijn zoons en dochters, noch mijn weelde of mijn leven, zijn voor mij zo aanbiddelijk als de leden van de brahmaanse gemeenschap die de achtting genieten van mijn familie [***]. (44) Zelfs als kind voelde ik me niet aangetrokken tot, of genoot ik van dat, wat in strijd was met het dharma, noch heb ik ooit iets [of iemand] anders waardevoller gevonden dan de Heer Geprezen in de Geschriften, Uttamaśloka. (45) De halfgoden verleenden mij de gunst dat ik alles kon krijgen wat ik maar wilde, maar die claim over de drie werelden kon ik niet aanvaarden. Al wat ik verlang in deze wereld is volledig verzonken te zijn in de Allerhoogste Heer [vergelijk B.G. 9: 34]. (46) De godsbewusten worden door hun zinnen en geesten afgeleid [vanwege de geaardheden] en kennen niet de Meest Geliefde Eeuwige van de Ziel, die zich altijd ophoudt in hun harten. En wat kan men dan van de rest verwachten [zie B.G. 18: 55]? (47) Laat ik me daarom aan Hem overgeven, de Ene

Ziel die het universum schiep, en in liefdevolle dienst mijn gehechtheid opgeven aan zaken die werden voortgebracht door de zo machtige materiële geaardheden, zaken die te vergelijken zijn met de woonplaatsen van de Gandharva's [met luchtkastelen].'

(48) **M**et dit besluit, genomen vanuit een intelligentie die werd beheerst door Nārāyaṇa, gaf hij al zijn onwetende, op andere zaken berustende, liefde op en raakte hij aldus gevestigd in zijn oorspronkelijke positie van liefdevolle dienstverlening [zijn z.g. *svarūpa*]. (49) Dat wat bekend staat als het Allerhoogste Brahman dat alle beschrijving te boven gaat, is niet iets onpersoonlijks of leegs, zoals men zou denken. Het is de Allerhoogste Heer Vāsudeva over wie de toegewijden zingen [zie ook 1.2: 11].'

*: Śrīla Prabhupāda citeert: Heer Śiva wordt beschreven in de Brahma-samhitā (5.45):

*kṣīraṁ yathā dadhi vikāra-viśeṣa-yogāt
sañjāyate na hi tataḥ prthag asti hetoḥ
yaḥ sambhūtām api tathā samupaiti kāryād
govindam ādi-puruṣaṁ tam ahaṁ bhajāmi*

"Melk verandert in yoghurt als die wordt vermengd met een yoghurt cultuur, maar eigenlijk is yoghurt in de grond niets anders dan melk. Zo ook neemt, Govinda, de Hoogste Persoonlijkheid van God, de gedaante van Heer Śiva aan voor het bijzondere doel van materiële transacties. Ik biedt de voeten van Heer Govinda mijn eerbetuigingen."

**: Heer Śiva wordt ook wel Āśutoṣa genoemd: snel behaagd.

***: De Vaiṣṇava geeft dagelijks uitdrukking aan zijn respect voor de brahmaanse cultuur met de offers die hij brengt, door de Heer te aanbidden met dit gebed:

*namo brāhmaṇya-devāya
go brāhmaṇa-hitāya ca
jagad-dhitāya kṛṣṇāya
govindāya namo namaḥ*

"Ik biedt de Allerhoogste Absolute waarheid, Kṛṣṇa mijn eerbetuigingen aan, die de wensvervuller van de koeien en de brahmanen is zowel als van de levende wezens in het algemeen. Ik biedt telkens weer mijn eerbetuigingen aan Govinda, die de bron van vreugde is voor alle zinnen."

Hoofdstuk 10

Het Spel en Vermaak van Heer Rāmācandra

(1) Śrī Śuka zei: 'Van Khaṭvāṅga was er Dīrghabāhu, hij zette de roemrijke en bedreven Raghu op de wereld wiens zoon Aja de grote koning Daśaratha verwekte. (2) Op de gebeden van de godsbewusten nam de Absolute Waarheid uit zijn lendenen vier gedaanten aan: de Allerhoogste Heer in eigen persoon en drie deelaspecten van Hem. Ze verschenen als vier zoons die bekend stonden als Rāma, Lakṣmaṇa, Bharata en Śatrughna. (3) O Koning, herhaaldelijk hebt u de beschrijvingen aangehoord door vele zieners en kenners van de waarheid van Zijn bovenzinnelijke wederwaardigheden als de echtgenoot van Sītā [*], vergelijk B.G. 4: 34]. (4-5) Gehoor gevend aan Zijn vader liet Hij het koninkrijk achter zich en trok Hij met Zijn geliefde [Sītā] op Zijn blote lotusvoeten, die zo gevoelig waren als de palm van een hand, van woud tot woud. Dat deed Hij in het gezelschap van Hanumān en Lakṣmaṇa die de pijn van Zijn pad wegnamen. Hij werd [door Rāvaṇa] gescheiden van Zijn lieveling Sītā omdat hij Śūrpaṇakhā [de zuster van Rāvaṇa] had verminkt. Over de oceaan, die in angst verkeerde voor Zijn in woede geheven wenkbrauwen, werd een brug geslagen [naar Laṅkā, de verblijfplaats van Rāvaṇa] waarna Hij, de koning van Ayodhyā, als een bosbrand de afgunstigen verzengde. Moge de genade op ons rusten van Hem die in het offerperk van de wijze Viśvāmitra in de aanwezigheid van Lakṣmaṇa, de grote aanvoerders van de Rākṣasa's doodde die onder leiding van Mārīca ronddoelden in het duister.

(6-7) **H**et was Hij die, van al de helden in de wereld bijeengekomen in de zaal waar Sītā haar echtgenoot zou uitkiezen, de machtige boog van Śiva oppakte die door driehonderd man gedragen moest worden. Hij spande hem op, o Koning, en brak hem in tweeën zoals een olifantje een stuk suikerriet in tweeën breekt. Met die overwinning won Hij het goddelijke meisje genaamd Sītā die qua kwaliteiten, manier van doen, leeftijd en leden een volmaakt koppel met Hem vormde, zij, de Godin van het Geluk, die een plaats op Zijn borst had verworven. Op weg naar huis met haar, ontmoette en versloeg Hij de diepgewortelde trots van Bhṛgupati [Parāśurāma] die drie keer [zeven, dus een-en-twintig keer] de aarde had bevrijd van het zaad van de [last aan onrechtvaardige] heersers [zie 9.16]. (8) Het hoofd buigend voor het gebod van Zijn vader, die in zijn gehechtheid aan zijn vrouw beloofd had dat Rāma het koninkrijk, het paleis, de weelde, Zijn verwanten en vrienden achter zich moest laten, vertrok Hij samen met Zijn vrouw naar het woud om daar te leven als een bevrijde ziel [**]. (9) Daar levend kreeg Hij, al rondtrekkend, te maken met grote problemen. Hij verminkte het lichaam van de zuster van de Rākṣasa [Rāvaṇa] omdat ze een [door de lust] bedorven geest had. Daarop moest Hij, met Zijn onoverwinnelijke boog en pijlen in Zijn handen, de veertienduizend van haar vele vrienden met Khara, Trīśira en Dūṣaṇa voorop, doden.

(10) **O** koning, toen de tienkoppige Rāvaṇa de verhalen over Sītā hoorde, bracht dat zijn hart op hol en verlustigde hij zich bij de gedachte haar te zien. [De demon] Mārīca lokte Rāma toen bij Zijn verblijfplaats weg in de gedaante van een gouden hert dat Hij met een scherpe pijl doodde, net zoals Śiva Dakṣa doodde [met een bijl 4.5: 22]. (11) Terwijl Hij en Zijn broer in het bos waren [verdwenen], werd de onbeschermd dochter van de koning van Videha [Janaka] door de inslechte Rākṣasa ontvoerd, als was hij een tijger. Daarop

verder rondtrekkend en zich voordoend als een man die, aangetrokken tot vrouwen, er ellendig aan toe is gescheiden te zijn van Zijn vrouw, gaf Hij [in deze *śringāra rasa*] een voorbeeld van waar gehechtheid allemaal toe leidt. (12) Na de begrafenisrituelen te hebben uitgevoerd voor hem die zijn leven voor Hem had gegeven [de adelaar Jaṭāyu], doodde Hij Kabandha [een vormloos monster zonder kop] en sloot Hij vriendschap met de aanvoerders van de horden apen zodat Hij op basis van hun informatie over Sītā, haar kon bevrijden. Hij wiens voeten worden aanbeden door Brahmā en Śiva, maar zich vertoonde als een normaal mens, bracht vervolgens Vālī ter dood [een slechte broer van Sugrīva]. Daarop begaf Hij zich, begeleid door de apensoldaten, naar de kust van de oceaan. (13) De [god van de] oceaan,

stil van angst vanwege Zijn woedende blik - waardoor alle krokodillen en haaien van streek waren -, droeg, met het aannemen van een persoonlijke gedaante, op zijn hoofd alles mee wat noodzakelijk was voor Zijn aanbedding en zei, toen hij Zijn lotusvoeten bereikte, het volgende: (14) 'Wij, die maar traag van begrip zijn, zijn er werkelijk niet toe in staat, o Allerhoogste, U te kennen als de ene Oorspronkelijke Persoon en Allerhoogste Meester van alle Universa die zich ophoudt in de kern van het hart. De godsbewusten immers zijn het resultaat van Uw goedheid, de heersers over de mensen het gevolg van Uw harts-tocht en de heersers over de materiële elementen komen voort uit Uw geaardheid onwetendheid. Maar U, o Heer, bent de Heerser over al deze geaardheden. (15) U mag [mijn wateren] oversteken zoals U dat wilt! Versla enkel die zoon van Viśravā genaamd Rāvaṇa, die als urine is voor de drie werelden en win Uw vrouw weer terug, o held. Sla hier een brug en Uw roem zal zich verspreiden. In

de toekomst zullen de grote koningen en helden uit alle windrichtingen U daarvoor loven.'

(16) Nadat de Meester van de Raghudynastie met allerhande bergpieken compleet met bomen en planten, die met de hand werden vervoerd door de apen, een brug had gebouwd in de oceaan [***], betrad Hij, geholpen door de aanwijzingen van Vibhīṣaṇa [een deugdzaame broer van Rāvaṇa], samen met de soldaten aangevoerd door Sugrīva, Nīla en Hanumān, [het eiland] Lāṅkā dat kort daarvoor in brand was gestoken [door Hanumān's staart]. (17) Daar werden de huizen van plezier, graanschuren, schatkamers, paleisdeuren en stadspoorten, vergaderruimten, de torens en [zelfs de] duiventillen met geweld ingenomen en ontmanteld door de Vānara[mensapen]leiders die als een kudde olifanten de pleinen en kruispunten met al hun vlaggen en gouden waterpotten op de daken, ver-

anderden in één kolkende rivier. (18) Toen de meester van de Rākṣasa's dat zag, beval hij Nīkumbha, Kumbha, Dhūmrākṣa, Durmukha, Surāntaka en Narāntaka het gevecht aan te gaan en riep hij daarnaast ook zijn zoon Indrajit, zijn volgelingen Prahasta, Atikāya, Vikampana, en ten slotte ook Kumbhakarna [zijn machtige broer, zie 4.1: 37, 7.1: 44 en 7.10: 36] op tot de strijd. (19) Al de Rākṣasa soldaten met hun moeilijk te weerstane zwaarden, lansen, bogen, gekartelde projectielen en spiesen, toortsen, speren en kromzwaarden, stelden zich op tegenover Hem die omringd werd door Sugrīva, Lakṣmaṇa, Hanumān, Gandhamāda, Nīla, Aṅgada, Rkṣa, Panasa en anderen.

(20) **D**e commandanten van de soldaten van de Heerser van de Raghudynastie [Rāma] haastten zich samen naar voren om te vechten tegen de vijandelijke horden van Rāvaṇa's aanhang die, zich te voet en op olifanten, strijdagens en paarden bewegend, geen geluk in de strijd had omdat ze vervloekt waren door de woede van moeder Sītā. Ze werden met bomen, bergpieken, knuppels en pijlen gedood door de [apen]krijgers aangevoerd door Aṅgada en anderen. (21) Toen de Rākṣasaleider zag dat zijn troepen waren verslagen, dirigeerde hij kokend van woede zijn voertuig in de richting van Rāma die, stralend op de schitterende strijdswagen van Indra die Mātali [zijn wagenmenner] had gebracht, hem trof met de scherpste pijlen. (22) Rāma zei tot hem: 'Jij, schuim der aarde, aangezien jij, misdadiger, als een hond Mijn weerloze vrouw hebt ontvoerd zal Ik, als de Tijd in eigen persoon, als degene die in Zijn heldhaftigheid nimmer faalt, je persoonlijk voor die schaamteloze daad vandaag bestraffen, jij waanzinnige schurk [zie ook B.G. 16: 6-18]'

(23) **H**em aldus terechtwijzend, vuurde Hij de pijl af die Hij op Zijn boog had aangelegd, en die pijl doorboorde zijn hart als een bliksemstraal. Bloed opgevend uit al zijn tien monden stortte hij vanuit zijn hemelwagen naar beneden. Zijn mannen riepen toen uit: 'O, wat is ons nu overkomen?', net zoals vrome mensen dat doen als ze ten val zijn gekomen [zie ook B.G. 9: 21]. (24) Daarna kwamen de vele duizenden echtgenotes van de demonen, met Mandodarī [Rāvaṇa's echtgenote] voor-

op, uit Laṅkā tevoorschijn en jammerden ze toen ze dichtbij kwamen [en hun dode echtgenoten zagen]. (25) Hun geliefden en vrienden omhelzend die allen door Lakṣmaṇa's pijlen waren gedood, sloegen ze zich op hun borst en huilden ze deerniswekkend, hetgeen [voor de overwinnaars] iets aangenaams was om te horen: (26) 'O helaas, nu is hij gedood die ons allen beschermde! O Rāvaṇa, oorzaak van ons verdriet, tot wie moet de staat Laṅkā, verstoken van jouw goede zelf, zich nu wenden, verslagen als ze is door de vijand? (27) O grote beschermheer, in de ban van wellustige verlangens had je niet door wat de invloed van moeder Sītā was en ben je in een situatie als deze beland. (28) Vanwege je daden, o glorie van de dynastie, moeten wij en de staat Laṅkā het nu zonder een beschermer stellen, is je lichaam er als voer voor de gieren en is je ziel tot de hel verdoemd [vergelijk B.G. 16: 19].'

(29) **Śrī Śuka** zei: 'Met de goedkeuring van de koning van Kosala [Rāma] voerde Vibhīṣaṇa voor de familie de begrafenisriten uit die voor een overledene in acht moeten worden genomen om hem voor de hel te behoeden. (30) Vervolgens trof de Allerhoogste Heer in een Aśokabos Zijn lief aan, schuilend in een klein hutje aan de voet van een Simśapā-[Aśoka]boom. Er ziek van Hem niet meer te zien was ze sterk vermagerd. (31) Rāma, ziend hoe slecht Zijn teerbeminde echtgenote er aan toe was, was vervuld van medelijden. Toen zij haar geliefde zag, maakte een grote vreugde zich meester van haar lotusvormige mond. (32) De Allerhoogste Heer belastte Vibhīṣaṇa voor de duur van een *kalpa* met de heerschappij over de Rākṣasa's van Laṅkā. Hij plaatste Sītā op Zijn voertuig, stapte toen zelf in samen met Hanumān en de broers [Lakṣmaṇa en Sugrīva, de commandant] en keerde terug naar Zijn thuishaven [Ayodhyā] om een einde te maken aan de periode van Zijn gelofte [om voor veertien jaar weg te blijven]. (33) Ter ere van Zijn buitengewone optreden werd Hij onderweg door de hogere klasse bedolven onder een massa geurige bloemen en werd Hij vreugdevol geprezen door de ziener van de Absolute Waarheid [Brahmā] en zij die bij hem hoorden. (34) Hem van het Grote Mededogen speet het erg om te horen hoe Zijn broeder Bharata, met samengeklit haar neerliggend op een kuśa-mat, at van rijst die

in koeienurine was gekookt en zichzelf hulde in boomschors. (35-38) Bharata die vernam over Zijn aankomst, nam de twee sandalen op Zijn hoofd [die Rāma op de troon had achtergelaten om Hem te vertegenwoordigen] en kwam, in gezelschap van de hele burgerij, de ministers en de priesters, Zijn oudste broer verwelkomen. Vertrekkend vanuit Zijn kamp Nandigrāma werd Hij begeleid door gezangen, de geluiden van muziekinstrumenten, een onophoudelijk reciteren van mantra's verricht door brahmanen, met goud geborduurde vlaggen op gouden wagens die werden getrokken door de prachtigste, met goud opgetuigde paarden en door soldaten in met goud overdekte wapenrustingen. [Naderend] in processie met fraai aangeklede courtisanes en bedienden en ook met soldaten te voet en al het overige dat gepast zou zijn voor een koninklijke ontvangst, zoals de grote rijkdom van

allerlei soorten juwelen, viel Hij neer aan de lotusvoeten in een extatische liefde die de kern van Zijn [ascetische] hart deed smelten en Zijn ogen vulde met tranen. (39-40) De twee slippers voor Zijn broer plaatsend stond Hij met gevouwen handen en tranen in Zijn ogen. Daarop werd Hij omhelsd door Rāma die Hem badend met Zijn tranen, een lange tijd in Zijn armen hield. Rāma, Lakṣmaṇa en Sītā boden gezamenlijk de geleerden en de andere eerbiedwaardige personen, persoonlijk hun eerbetuigingen en ontvingen die ook weer terug van al de burgers. (41) Hun Heer weer terug zien kerend na zo vele jaren, wuifden de burgers van Kosala met hun bovenkleding, boden ze bloemenslingers en begonnen ze in grote vreugde te dansen. (42-43) De sandalen werden door Bharata gedragen, de wuifkwast en de rijk versierde

waaier werden gedragen door Vibhīṣaṇa en Sugrīva, een witte parasol werd gedragen door de zoon van de windgod [Hanumān] en de boog en de twee pijlenkokers werden gedragen door Śatughna. Sītā hield de waterpot vast met water van de heilige plaatsen, Aṅgada hield het zwaard van goud vast en de koning van de Ṛkṣa's [Jāmbavān, de leider van de beren die ook aan de strijd deelnamen] hield het schild vast, o Koning. (44) Zittend op de hemelwagen van Kuvera [de 'Puṣpaka' veroverd op Rāvaṇa] zag Hij, de Allerhoogste Heer, er met de devote aanbidding door de vrouwen en de reciteerders, o Koning, zo schitterend uit als de maan gerezen tussen de planeten.

(45-46) Nadat Hij naar behoren was verwelkomd door Zijn broer werd Hij vervolgens feestelijk ingehaald in de stad Ayodhyā. Het koninklijk paleis

betredend bewees Hij daar moeder Kaikeyī, Zijn andere stiefmoeders en Zijn eigen moeder [Kauśalyā] de eer. De geestelijk leraren, vrienden van hun leeftijd en de jongeren waren allen vol aanbidding en hun welkom werd, zoals dat hoort, door Rāma, de prinses van de Videha's [Sītā] en Lakṣmaṇa geretourneerd. (47) De moeders, tot leven komend als lichamen die ontwaken uit hun slaap, maakten, met hun zonen op schoot, hen nat met een onophoudelijke stroom tranen toen ze hun verdriet de vrije loop lieten [na zo lang van hen gescheiden te zijn geweest]. (48) Overeenkomstig de *vidhi* werd door de familiepriester [Vasiṣṭha] en de ouderen van de familie het samengeklitte haar eraf geschoren, waarna met het water van de vier oceanen en andere benodigdheden een baadcereemonie werd uitgevoerd naar het model van de zuivering van koning Indra [zie 6: 13]. (49) Na aldus van top tot teen te zijn gebaad, fraai aangekleed, opgesierd en met bloemen te zijn omhangen, straalde Hij helder samen met Zijn broers en Zijn echtgenote. (50) Behaagd met de overgave [van Zijn broer] aanvaarde Hij de troon die Hem werd aangeboden en sloot Hij de burgers in Zijn hart die, dienend overeenkomstig hun aard met hun statusoriëntaties [*varnāśrama*-identiteit, zie B.G. 4: 13], allen in aanmerking kwamen voor Zijn bescherming vanwege die kwaliteit. Rāma was daar in precies als een vader en de burgers beschouwden Hem dan ook als hun vader.

(51) **H**oewel dit alles zich afspeelde in Tretā-yuga, werd de periode gelijk aan Satya-yuga vanwege Rāma's aanwezigheid als de heersende koning die met Zijn volle inachtneming van het dharma alle levende wezens gelukkig maakte [zie ook 12.3: 15]. (52) De bossen, de rivieren, heuvels en bergen, de landen en de eilanden, de oceanen en de zeeën boden al de levende wezens alles wat ze zich maar wensen konden, o beste van de Bharata's. (53) In de periode dat Rāma, de Heer in het Voorbijje, koning was, was er geen lijden [door eigen toedoen, anderen en de natuur], geen ziekte, ouderdom, treurnis, leed, weklagen, angst en uitputting of een ongewilde dood. (54) Gezwoven hebbende dat Hij niet een andere vrouw zou nemen [om principiële redenen scheidde Hij namelijk van Sītā, zie volgende hoofdstuk] vormde Hij, als een heilige koning zuiver van karakter en

dharma, middels Zijn persoonlijke plichtsbetrachting een voorbeeld voor [met name] de huishouders. (55) Sītā was in haar liefdevolle dienst aan haar echtgenoot, dankzij haar goede karakter altijd bescheiden en onderworpen. Kuis en beducht [fouten te maken], nam ze verlegen en met begrip voor de positie van haar echtgenoot, Zijn geest in beslag.'

*: Dit en het volgende hoofdstuk vormen een samenvatting van Vālmiki's Rāmāyana, het oorspronkelijk geschrift dat de geschiedenis van Rāma beschrijft.

**: Prabhupāda legt uit: 'Mahārāja Daśaratha had drie vrouwen. Een van hen, Kaikeyī, diende hem naar genoegen, en om die reden wilde hij haar een gunst verlenen. Kaikeyī, echter, zei dat ze om de gunst zou vragen als dat nodig was. Ten tijde van de kroning van Prins Rāmacandra, verzocht Kaikeyī haar echtgenoot om haar zoon Bharata op de troon te zetten en Rāmacandra het bos in te sturen. Mahārāja Daśaratha, die vast zat aan zijn belofte, droeg Rāmacandra op naar het woud te gaan, zoals zijn geliefde dat had bedongen.'

***: Deze brug is tot op de dag van vandaag aanwezig in de vorm van een nauwe landengte dicht aan het oceaanooppervlak tussen Laṅkā en India, die de Adamsbrug wordt genoemd en bestaat uit een aaneenschakeling van zandbanken, ongeveer 30 km lang.

Hoofdstuk 11

Heer Rāmacandra Regeert de Wereld

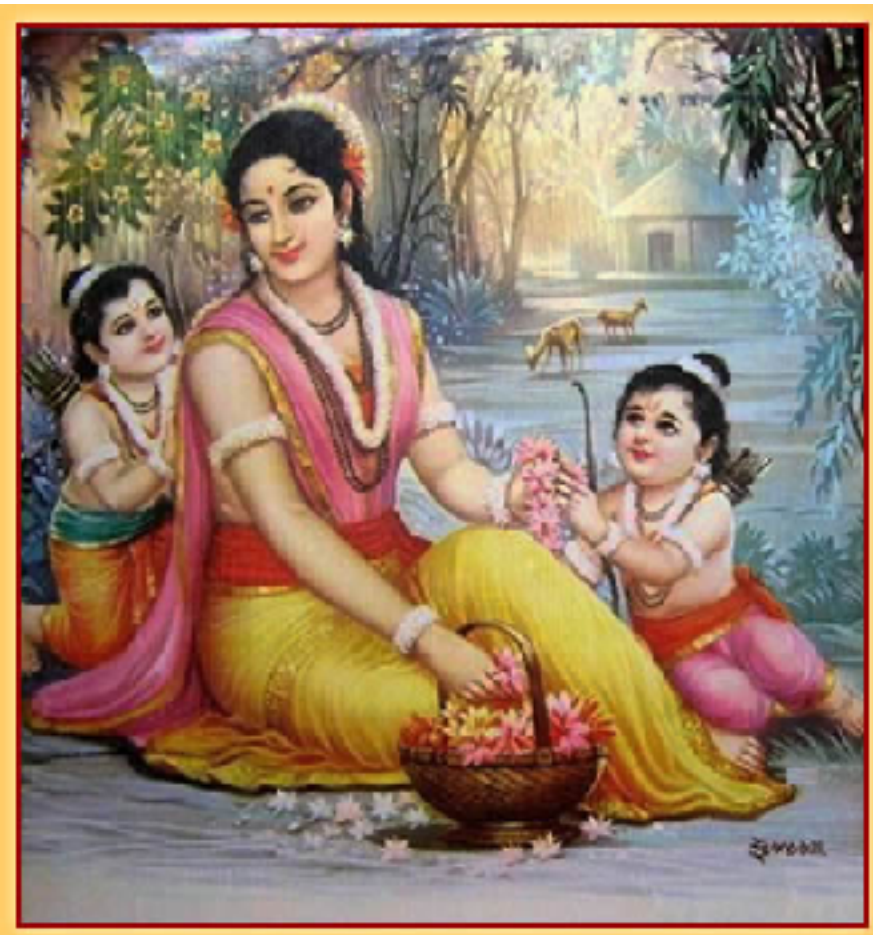
(1) Śrī Śuka zei: 'De Allerhoogste Heer Rāmacandra, het hart en de ziel van al de halfgoden, accepteerde een *ācārya* en voerde offerplechtigheden uit met de grootste weelde. Aldus was Hij [in feite] Zichzelf met behulp van Zichzelf aan het aanbidden [zie ook 4.31: 14]. (2) De *hotā*priester [hij die de offergaven offert] wees Hij het gehele oosten toe, de *brahmā*priester [die de gang van zaken voor het offeren superviseert] ontving van Zijne Heerlijkheid het zuidelijke gebiedsdeel, de *adhva-*

ryupriester [die de Yajurmantra's reciteert ter voorbereiding van de plechtigheid] kreeg het gehele westen en het noordelijk gebied ging naar de *udgātā*priester [die de Sāma Veda hymnen zingt]. (3) Ervan uitgaand dat de brahmanen die vrij zijn van materiële verlangens het geheel van de aarde toekomt, schonk Hij de leraar van het voorbeeld, de *ācārya*, de rest van al het land dat zich tussen de gebieden in bevond. (4) Het enige dat er voor Hemzelf overbleef op deze manier waren Zijn persoonlijke sieraden en kledingstukken terwijl er voor de koningin, de dochter van de koning van Videha, slechts haar neusring overbleef. (5) Maar toen de brahmanen zagen hoe veel Hij om hen gaf als hun Heer, smolten hun harten zodat ze verguld met Hem, Hem vereerden met gebeden. Ze gaven Hem alles weer terug wat ze hadden ontvangen en zeiden: (6) 'Wat hebt U ons allemaal niet geschonken, o Allerhoogste Heer, o Meester van het universum? Nu we U in ons hart hebben gekregen

verdrijft U, met Uw gloed, het duister van onze onwetendheid. (7) We brengen U onze eerbetuingen Rāmacandra, o Heer van de Transcendenten, o beste van alle roemrijke personen, wiens lotusvoeten aanbeden worden door hen die geweldloos zijn, o U wiens intelligentie nimmer overschaduwd wordt door zorgen.'

(8) **B**enieuwd naar de publieke opinie ging Rāma er op een avond onopgemerkt in vermomming op uit en hoorde Hij iemand spreken die het had over Zijn echtgenote [Sītā]: (9) 'Ik kan je niet langer onderhouden aangezien je een onreine, onkuise vrouw bent die bij andere mannen thuiskomt. En ik zal je niet als een pantoffelheld weer terugnemen zoals Rāma dat deed met Sītā!' (10) Beducht voor het volk dat er van alles uitflapt, nooit tevreden is en niet goed op de hoogte is, werd ze [Sītā] door haar echtgenoot verlaten. Daarop ging ze naar de hermitage van Prācetasā [Vālmīki Muni].

(11) Omdat ze zwanger was [toen ze Rāma verliet] bracht ze daar na de nodige tijd een tweeling ter wereld, twee jongetjes die van de wijze die de geboorteplichtigheden voltrok de namen Kuśa en Lava kregen ['van het gras en 'dat wat is afgesneden']. (12) Ook Lakṣmaṇa had twee zoons: Aṅgada en Citraketu [vernoemd naar 6.14-17]. Bharata, o grote heerser, had er twee die Takṣa en Puṣkala werden genoemd. (13-14) Subāhu en Śrutāsena kwamen door Śatrughna ter wereld. Heer Bharata, die al de windstreken onderworpen aan Zijn gezag, moest in Zijn veroveringstocht miljoenen Ghandarva's [opstandige rebellen] doden en droeg al hun rijkdommen over aan de koning [Rāma]. De Rākṣasa luisterend naar de naam Lavaṇa, een zoon van Madhu, werd gedood door Śatrughna in het grote woud Madhava-

na, waar Hij de grootse stad genaamd Mathurā grondvestte. (15) Sītā, die weggestuurd door haar echtgenoot bleef mediteren op Rāma's voeten, vertrouwde de wijze haar zoons toe en verdween onder de grond. (16) Toen Rāma, de Allerhoogste Heer, hierover vernam kon Hij, zich haar kwaliteiten herinnerend in de verschillende omstandigheden, Zijn verdriet niet beteugelen, hoezeer Hij ook trachtte het in meditatie uit te bannen. (17) Een dergelijke aantrekking tussen man en vrouw vormt over het algemeen een bron van zorgen. Als dat zelfs geldt voor de grote meesters, wat zou dat dan niet betekenen voor de gewone man die gefixeerd is op een huishoudelijk bestaan? (18) Nadat ze naar de hemel was gegaan nam de Heer strikt het celibaat in acht en voerde Hij een plechtigheid op, een Agnihotra [vuur]-offer, dat dertienduizend jaar lang zonder onderbreking werd voortgezet. (19) Rāma plaatste [toen Hij deze aarde verliet] Zijn lotusvoeten, die geschrand waren door de doornen van het Daṇḍakāraṇyawoud [waar Hij tijdens zijn verbanning verbleef], in de harten van hen die Hem in gedachten hielden en ging toen [het voorbij van] het Licht van de Ziel [*ātma-jyoti*], Zijn hemelverblijf Vaikuṇṭha binnen.

(20) **De** Heer van de Raghudynastie [Rāma], die een [spiritueel] lichaam aannam ter wille van Zijn spel en vermaak, had, met niemand aanwezig die groter of gelijk aan Hem was, [persoonlijk] geen behoefte aan al die eer van de gebeden van de godsbewusten, het doden van de Rākṣasa's, een brug bouwen over de oceaan en Zijn boog en pijlen, noch had Hij de apen nodig om Hem bij te staan in het verslaan van de vijand [vergelijk B.G. 3: 20-26]. (21) Laat ik me aan Hem overgeven, die Meester van de Raghudynastie wiens smetteloze roem vandaag de dag nog, zo goed als het kleed dat de olifant van de victorie bedekt, wordt gevierd in koninklijke gezelschappen en door wijzen in alle windrichtingen, aan Hem wiens lotusvoeten, die een einde maken aan alle zonden, worden aanbeden door de helmen van de aardse koningen en de goden van de hemel. (22) Hij, naar wie de mensen van Kosala opzagen en die ze wilden aanraken, werd door hen allen, of ze nu met Hem aten en sliepen danwel Hem respecteerden als een dieenaar, gevolgd naar de plaats waarheen Hij vertrokken was en waar alle [bhakti] yogabeoefena-

ren naar toe gaan [zie ook B.G. 4: 9]. (23) Een ieder die verneemt over de handelingen van Heer Rāma en vol van mededogen is naar anderen, o Koning, zal verlost worden uit de greep van het karma.'

(24) **De** koning vroeg: 'Hoe verhiel Hij, de Allerhoogste Heer, Rāma, zich tot Zijn broeders die Zijn persoonlijke expansies waren, en hoe gedroegen Zij en ook Zijn mensen, Zijn onderdanen, zich jegens Hem, hun Heerser?'

(25) **De** zoon van Vyāsadeva zei: 'Na de troon te hebben bestegen droeg Hij, de Heer van het universum, Zijn jongere broers op de wereld te veroveren [*], terwijl Hij Zelf Zijn volk audiëntie verleende, zorgdragend voor de hoofdstad samen met andere medewerkers. (26) De straten waren besprenkeld met geparfumeerd water en de musth van de olifanten. Het was de grootste en hoogste verrukking om Hem, hun Heer en Meester, aanwezig te zien in eigen persoon. (27) De paleizen, de paleispoorten, de ontmoetingsplaatsen, de podia en de tempels en zo meer, waren opgesierd met gouden waterpotten en vlaggen. (28) Men maakte er met welkomspoorten, draperieën, bloemenslingers, betelnoot, snijbloemen en vruchten, bananenbomen, kleurige vlaggen en spiegels een feest van [als Hij verscheen]. (29) Waar Hij ook maar op bezoek kwam werd Hij, om Zijn zegen te ontvangen, benaderd door de plaatselijke bevolking die de benodigdheden voor de aanbidding met zich meedroeg en daarbij zei: 'O Heer, hou dit land in stand dat U er weer bovenop geholpen hebt als voorheen [in de gedaante van Heer Varāha]'. (30) De mannen en de vrouwen in de stad, die graag hun koning, de Heer met de lotusogen, wilden zien terugkeren na zo'n lange tijd, verlieten daarop hun huizen om op de daken van de grotere woningen te gaan zitten, hun hongerige ogen de kost te geven en Hem met bloemen te bestrooien. (31-34) Daarna betrad Hij Zijn familiewoning die door Zijn voorouders was veranderd in een ongekennde schatkamer vol met de meest kostbare zaken. De deurposten waren van koraal, de pilaren in rijen langs de gepolijste marakata [smaragden] vloeren waren van vaidūryagesteente en er waren schitterende marmeren muren. Allerlei

soorten bloemen en vlaggen zag men er alsook een rijke stoffering, parels en de meest kostbare, stralende edelstenen. Met al de verlokkelijke schoonheid die ieders vreugde bevorderde, en met de vele bossen bloemen, de geurige wierook en de lampen, leken de mannen en vrouwen aldaar, wiens lichamen in schoonheid wedijverden met hun sieraden, wel halfgoden. (35) De Allerhoogste Heer Rāma [let.: 'vreugde'], de allerbeste genietder der toewijding, genoot aldaar persoonlijk [Zijn leven] met Zijn teerbeminde echtgenote Sītā in volle tevredenheid. (36) Met de mensen mediterend op Zijn lotusvoeten, genoot Hij vele jaren lang zonder in strijd te verkeren met het dharma van alle geuegten van het leven op de juiste tijd.'

*: Śrī Caitanya Mahāprabhu zei over deze Rāma-missie van het veroveren van de wereld: '*prthivīte āche yata nagarādi grāma sarvatra pracāra haibe mora nāma*'. Een zuivere toegewijde, daarom, moet de opdracht van de Heer ten uitvoer brengen en niet zijn zinnen bevredigen door te blijven steken op één plaats, valselijk trots, denkend dat, omdat hij Vṛndāvana niet verlaat maar chant op een afgezonderde plaats, hij een grote toegewijde is geworden. Hij zei ook: '*yāre dekha, tāre kaha 'kṛṣṇa'-upa-deśa*'; iedere toegewijde, derhalve, moet het Kṛṣṇabewustzijn verspreiden door te prediken, een ieder die hij ontmoet vragend om de opdracht van de Hoogste Persoonlijkheid van God te aanvaarden [Cc. Madhya 7.128].

Hoofdstuk 12

De Dynastie van Kuśa, de Zoon van Heer Rāmacandra

(1) Śrī Śuka zei: 'Van Kuśa [de zoon van Heer Rāma] was er Atithi, en van hem was er Niṣadha; Niṣadha's zoon was Nabha, Pundarīka kwam na hem en Kṣemadhanvā werd zijn zoon. (2) Devānīka was de zoon van Kṣemadhanvā, zijn zoon was Anīha

die Pāriyātra als zoon had. Pāriyātra's zoon was Balasthala en die had weer een zoon genaamd Vajranābha die voortkwam uit de gloed van de zonnegod. (3-4) Van Sagana [de zoon van Vajranābha] was er een zoon genaamd Vidhṛti uit wiens lendenen de zoon Hiranyanābha ter wereld kwam die een leraar in de yoga werd in de lijn van Jaimini. Yājñavalkya van Kośala bestudeerde onder zijn leiding als discipel de spirituele praktijk [*ādhyātma*-yoga, zie 6.15: 12-15]: de hoogst verheven yoga waarin men een ziener wordt die in staat is de materiële knopen in het hart door te snijden. (5) Door Puṣpa, de zoon van Hiranyanābha, kwam Dhruvasandhi ter wereld die Sudarśana als zijn zoon had. Na hem was er Agnivarna wiens zoon Śīghra heette en Maru was zijn zoon. (6) Deze persoon existeert nog steeds in Kalāpa-grāma

['verzameling van gemeenschappen'] als een vervolmaakte ziel van de yoga [een *siddha*]. Daar verblijvend zal hij aan het einde van Kali-yuga een [tweede] zoon verwekken opdat de verloren gegane dynastie van de zonnegod weer opnieuw tot leven komt. (7) De zoon die hij had was Prasuśruta die Sandhi verwekte en van hem kwam er een zoon ter wereld genaamd Amarṣaṇa. Amarṣaṇa's zoon Mahasvān zette Viśvabāhu op de wereld. (8) Van hem was er Prasenajit door wie Takṣaka vervolgens ter wereld kwam. Van Takṣaka was er Bṛhadbala, die door uw vader in een gevecht werd gedood.

(9) **A**l deze koningen van de Ikṣvākudynastie behoren tot het verleden, verneem nu over hen die in de toekomst hun geboorte nemen. Na Bṛhadbala zal er een zoon zijn genaamd Bṛhadraṇa. (10) Bṛhadraṇa's zoon zal Ūrukriya zijn, van hem zal Vatsavṛddha zijn geboorte nemen, Prativyoma zal zijn zoon zijn en hij zal Bhānu als zijn zoon hebben, die op zijn beurt Divāka verwekt die een grote legeraanvoerder wordt. (11) Sahadeva die uit zijn lendenen geboren wordt zal een grote held op de wereld zetten: Bṛhadaśva, die de zoon Bhānumān krijgt. De zoon van Bhānumān zal Pratīkāśva zijn die de vader wordt van Supratīka. (12) Marudeva zal daarna geboren worden en van hem zal Sunakṣatra er zijn. Vervolgens zal Puṣkara er zijn en zijn zoon Antarikṣa verwekt Sutapā, wiens zoon Amitrajit zal heten. (13) Zijn zoon Bṛhadrāja zal dan Barhi voortbrengen. Kṛtañjaya, die uit hem wordt geboren, zal een zoon genaamd Ranañjaya krijgen die Sañjaya op de wereld zal zetten. (14) Van hem zal Śākya er zijn wiens zoon de gedenkwaardige Śuddhoda zal wezen. Hij wordt de vader van Lāṅgala door wie Prasenajit ter wereld zal komen, die op zijn beurt de vader zal zijn van Kṣudraka. (15) Ranaka zal uit Kṣudraka voortkomen, Suratha zal daarna zijn zoon zijn en de zoon Sumitra genaamd, die uit hem voortkomt, zal het einde van de lijn van al deze koningen in de Bṛhadbaladynastie vormen. (16) Met Sumitra als de laatste koning van al deze afstammelingen van Ikṣvāku in de toekomst, komt in Kali-yuga de dynastie ten einde.'

Hoofdstuk 13

Het verhaal van Nimi en de Dynastie van zijn zoon Mithila

(1) **Ś**rī Śuka zei: 'Nimi [zie 9.6: 4], de zoon van Ikṣvāku, wilde een offer brengen en benoemde Vasiṣṭha als de priester. Die zei echter: 'Ik ben al besproken door Heer Indra, o Mahārāja. (2) Als ik klaar ben met die offerplechtigheid zal ik terugkomen. Wacht zo lang op me.' Nimi zweeg en Vasiṣṭha voerde de offerplechtigheid uit voor Indra. (3) Toen de goeroe een lange tijd wegbleef dacht Nimi: 'Het leven is maar kort' en begon met de plechtigheid met behulp van een andere zelfverwikelijkt ziel als de leidende priester.

(4) **N**a de plechtigheden te hebben afgerond ontdekte de goeroe toen hij terugkeerde dat zijn instructies waren genegeerd en daarom sprak hij een vloek uit: 'Moge de belichaming van Nimi die denkt dat hij zo'n grote pandit is, ten val komen!'

(5) **N**imi vervloekte op zijn beurt de goeroe die het rechte pad kwijt was met: 'En moge uw belichaming die zich begeertig zo slecht bewust is van het dharma, eveneens ten val komen!'

(6) **A**ldus moest Nimi die zo goed thuis was in de spirituele kennis, zijn lichaam opgeven. Vasiṣṭha, de grootvader [stierf eveneens maar hij] nam met [het zaad van] Mitra en Varuṇa [opnieuw] zijn geboorte via Urvaśī [de courtisane van de hemel die ze zagen, zie ook 6.18: 5-6]. (7) De grote wijzen conserveerden Nimi's lichaam in geurige substanties en richtten zich, ter afronding van het Satra-offer [een lang durend Soma-offer, zie *sattra*], als volgt tot de vergadering van de halfgoden: (8) 'Als u tevreden over ons bent, breng dan, als u dat kan, dit lichaam van de koning tot leven!' Nadat de halfgoden daarop bevestigend hadden gereageerd zei Nimi [als een geest]: 'Bindt me niet aan een materieel lichaam! (9) Er afkerig van om valselijk verenigd te zijn, verlangen wijzen er niet naar om aldus in contact te staan. Verzonken in gedachten over de Heer zijn ze de lotusvoeten [naar hun idee al genoeg] toegewijd van dienst [zie bhajan]. (10) Ik heb er geen behoefte aan een lichaam aan te

nemen dat gedoemd is weer te sterven, want zo'n lichaam vormt overal - net zoals dat is met de visen die in het water leven - de oorzaak van leed, treurnis en angst [zie ook 1.13: 47 en B.G. 9: 3].'

(11) **D**e halfgoden zeiden: 'Leef zoals u wilt zonder een materieel lichaam en wees, met uw aanwezigheid in een geestelijk lichaam, voor ogen van de normaal belichaamde mens aldus gemanifesteerd dan wel niet-gemanifesteerd naar uw wens.'

(12) **E**r beducht voor dat er voor de gewone man chaos in het land zou ontstaan, karneden de grote zieners het verscheiden lichaam van Nimi en kwam er aldus een zoon ter wereld [vergelijk 4.14: 43 en 4.15: 1]. (13) Vanwege zijn ongewone geboorte werd hij Janaka genoemd, omdat hij uit Videha [uit Nimi die geen lichaam had] voortkwam werd hij Vaideha ['vrij van een lichaam'] genoemd, omdat hij door het karnen ter wereld kwam werd hij Mithila genoemd en om die reden

stond de stad die hij grondvestte bekend als Mithilā. (14) Door hem was er een zoon genaamd Udāvasu, die verwekte op zijn beurt Nandivardhana, die had een zoon die Suketu heette en Devarāta was zijn zoon, o grote heerser. (15) Devarāta verwekte Bṛhadratha, Mahāvīrya was zijn zoon en hij werd de vader van Sudhṛti die een zoon had genaamd Dhṛṣṭaketu. Hij kreeg Haryaśva als zijn zoon die werd opgevolgd door Maru. (16) Maru's zoon was Pratīpaka en Kṛtaratha kwam door hem ter wereld. Devamīdha was zijn zoon en die had er een genaamd Viśruta die Mahādṛti verwekte. (17) Kṛtirāta volgde hem op en Mahāromā was zijn zoon. Zijn zoon was Svarṇaromā die een zoon verwekte die Hrasvaromā heette. (18) Śīradhvaja [die eveneens Janaka heette] kwam door hem ter wereld. Voor het uitvoeren van de offers ploegde hij de aarde om met de punt van zijn ploeg [ofwel de *śīra*] en zette aldus Sītādevī op de wereld [de vrouw van Rāma, Sītā betekent 'de ploegvoor']. Dat was er de reden van dat hij Śīradhvaja werd genoemd. (19) Kuśadvhaja was Śīradhvaja's zoon

en zijn zoon was koning Dharmadhvaja die twee zonen had die Kṛtadhvaja en Mitadhvaja heetten. (20-21) Kṛtadhvaja kreeg een zoon genaamd Keśidhvaja en Mitadhvaja's zoon was Khāṇḍikya, o Koning. Kṛtadhvaja's zoon was een expert in de wetenschap van de transcendentie en Khāṇḍikya was een expert in de Vedische rituelen. Khāṇḍikya sloeg op de vlucht omdat hij bang was voor Keśidhvaja. Van Bhānumān, Keśidhvaja's zoon, was er de zoon Śatadyumna. (22) Śuci was zijn zoon en van hem kwam de zoon Sanadvāja ter wereld. Ūrjaketu, zijn zoon, verwekte Aja die de zoon Purujit kreeg. (23) Ook hij had een zoon, Ariṣṭanemi. Van zijn zoon Śrutāyu was er Supārśvaka die de vader werd van Citraratha wiens zoon Kṣemādhi de koning van Mithilā werd. (24) Zijn zoon genaamd Samaratha had er een die Satyaratha heette. Hij verwekte Upaguru die Upagupta voortbracht. Upagupta was een gedeeltelijke expansie van Agni [de vuurgod]. (25) Zijn zoon Vasvananta had er een die Yuyudha heette. Die had weer een zoon genaamd Subhāṣana en zijn zoon was Śruta. Hij kreeg Jaya en Jaya was de vader van Vijaya. Vijaya's zoon was Rta. (26) Van hem kwam de zoon Śunaka ter wereld, toen kwam Vīṭahavya en zijn zoon was Dhṛti. Dhṛti verwekte de zoon Bahulāśva en van hem was Kṛti er die een zoon had genaamd Mahāvaśī. (27) O Koning, dit zijn de afstammelingen van Mithila die bij genade van de Heer van de Yoga allen ware kenners van de ziel waren. Ze raakten allen bevrijd van de wereldse dualiteit, ook al verbleven ze thuis.'

Hoofdstuk 14

Koning Purūravā in de Ban van Urvaśī

(1) **Śrī** Śuka zei: 'Verneem dan nu, o Koning [na de verhalen over de dynastie van de zonnegod], over de dynastie van de maangod, want het luisteren naar de heiligende beschrijvingen van die dynastie van koningen te beginnen bij Aila [of Purūravā], is een zegenrijk iets. (2) Op de lotus die voortkwam uit de navel van Viṣṇu, Hij die duizenden hoofden heeft, verscheen Dhātu [het 'oorspronkelijke element' ofwel Heer Brahmā]. Dhātu had een zoon genaamd Atri die dezelfde kwaliteiten had als zijn vader. (3) Uit de vreugdetranen

van Atri werd een zoon geboren [zie ook 4.1: 15] genaamd Soma die een belichaming van de nectar van onsterfelijkheid was. Hij werd door Brahmā aangesteld als het heersende gezag over de geleerden, de medicinale kruiden en de hemellichten [zie ook B.G. 10: 21 en 6.6: 23]. (4) Nadat hij de drie werelden had veroverd, voerde hij een Rājasūya-offer uit en ontvoerde hij in zijn arrogantie met geweld Tārā, de vrouw van Bṛhaspati. (5) Ondanks een herhaald verzoek van de geestelijk leraar van de godvruchtigen liet hij haar in zijn hoogmoed niet gaan, als gevolg waarvan er een conflict ontstond tussen de Sura's en de Dānava's. (6) Omdat Śukra ['zaad', Śukrācārya, de geestelijk leraar van de Asura's] Bṛhaspati vijandig gezind was koos hij samen met de Asura's voor de kant van de maangod. Śiva koos echter samen met de geesten en spoken die hem volgen uit genegenheid voor [Bṛhaspati] de zoon van de geestelijk leraar [Aṅgirā, een van de zeven wijzen]. (7) De grote Indra gevolgd door al de verschillende halfgoden, sloot zich aan bij de geestelijk leraar [Bṛhaspati]. De strijd die daarop volgde - enkel en alleen vanwege Tārā [Bṛhaspati's echtgenote] - hield een grote vernietiging in voor zowel de Sura's als de Asura's. (8) Toen de schepper van het universum, Heer Brahmā, hiervan op de hoogte was gebracht door Aṅgirā, gaf hij Soma een zware uitbrander en overhandigde hij Tārā aan haar echtgenoot, die ontdekte dat ze zwanger was.

(9) **[Bṛhaspati zei tot haar:]** 'Jij dwaze vrouw, breng dat kind direct ter wereld. Baar het nu meteen vanuit die baarmoeder die mijn terrein was. Hoewel een ander je zwanger heeft gemaakt zal ik je, ontrouw als je bent, niet tot as verbranden omdat je een vrouw was die smachtte naar een kind.'

(10) **Tārā** schaamde zich diep en bracht een kind ter wereld dat een gouden gloed had. Dat wekte zowel bij Bṛhaspati als bij Soma een verlangen naar het kind. (11) 'Het is van mij en niet van jou!' riepen ze over en weer, met elkaar vechtend over het kind. De wijzen en de goden stelden Tārā vragen, maar in haar verlegenheid kon ze geen woord uitbrengen.

(12) **Het** kind werd kwaad en zei tegen zijn moeder: 'Waarom al die schaamte? Waarom zegt u

niks? Zeg me onmiddellijk, o onkuise vrouw, wat u verkeerd gedaan heeft!"

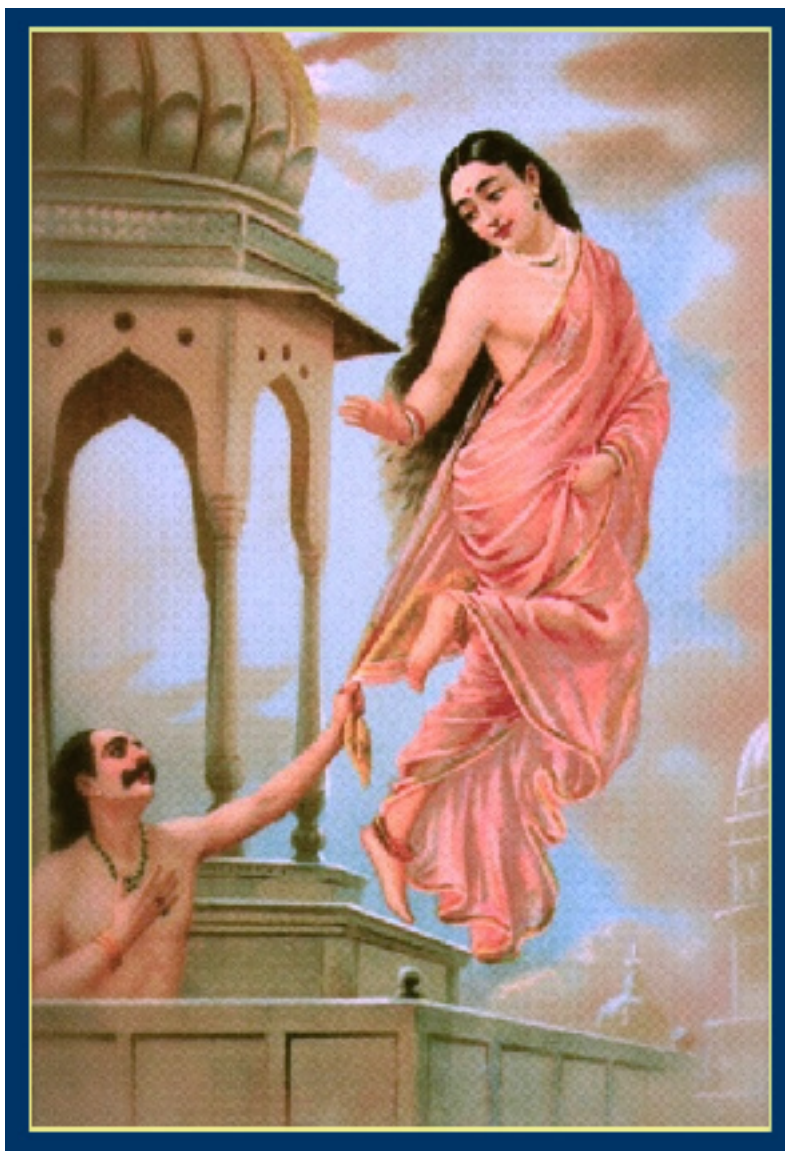
(13) **H**eer Brahmā nam haar apart, stelde haar gerust en verzocht haar om nadere uitleg, waarop ze schoorvoetend toegaf: 'Dit kind behoort Soma toe'. Meteen nam Soma het toen onder zijn hoede. (14) O Koning, toen het kind vanwege zijn grote intelligentie van Heer Brahmā de naam Budha kreeg, verkeerde de god van de maan in opperste extase dat hij zo'n zoon gekregen had. (15-16) Uit zijn [Budha's] lendenen werd, zoals ik al zei [in 9.1], uit Ilā, Purūravā geboren. Toen Urvaśī [zie ook 9.13: 6] aan Indra's hof Nārada hoorde spreken over Purūravā's schoonheid, kwaliteiten, edelmoedigheid, gedrag, weelde en macht, werd de *devī* getroffen door de pijlen van Cupido en zocht ze hem op. (17-18) Vanwege de vloek van Mitra en Varuṇa was de vrouw naar de menselijke wereld afgedaald. Daar ziend dat de beste onder de mannen zo mooi was als Cupido, benaderde ze hem zelfbeheerst. Zo gauw hij, de koning, de hemelse dame zag, richtte hij zich met kippenvel van enthousiasme tot haar met lieve woorden en stralende ogen. (19) De achtenswaardige koning zei: 'Wees welkom, o schoonste der schonen, neem alsjeblieft plaats, wat kan ik voor je betekenen? Hou me gezelschap en deel mijn bed voor vele, vele jaren!'

(20) **U**rvaśī zei: 'Welke vrouw zou zich, met u voor ogen en in gedachten, niet aangetrokken voelen, o schone man, en het niet willen om de intieme liefde aan uw borst te genieten [zie ook 7.9: 45]? (21) Deze twee lammetjes, o Koning, kwamen ten val en hebben behoefte aan uw bescherming, o achtenswaardige gastheer. In het gezelschap van een superieure echtgenoot, zo zegt men, kan een vrouw de liefde genieten. (22) O held van me, dat wat met ghee bereid is zal mijn

voedsel zijn, en verder wil ik je op geen enkel ander ogenblik naakt zien dan tijdens de geslachts-gemeenschap.'

'Dat is dan afgesproken', beloofde de grote ziel toen. (23) 'Zie toch hoe mooi je bent en wat een houding je hebt! Niemand op deze aarde is zo aantrekkelijk als jij. Wie kan er nu een godin als jij weerstaan die in eigen persoon is nedergedaald tussen de menselijke wezens?'

(24) **H**ij, de beste onder de mensen, genoot, in de meest uitgelezen plaatsen en lusthoven als Caitra-ratha, met haar van alles wat er naar zijn zin maar

te genieten viel [zie ook 5.16: 13-14]. (25) De liefde bedrijvend met de godin genoot hij er vele dagen en nachten van om bij haar te zijn en de prikkelende lotussaffraangeur op te snuiven van haar gezicht.

(26) **T**oen Indra Urvaśī niet meer [om zich heen] zag zei hij tot de zangers van de hemel: 'Zonder Urvaśī ziet mijn hemelverblijf er niet meer zo mooi uit.' (27) Dus verzamelden zijn dienaren zich in het holst van de nacht in het donker om de twee lammetjes weg te stelen die Urvaśī als de echtgenote aan de koning had toevertrouwd. (28) Toen zij hen, die zij als haar zoons behandelde, hoorde schreeuwen toen ze werden weggevoerd, zei ze: 'Mijn leven is me weggestolen door deze slechte echtgenoot die denkt dat ie een held is maar geen echte man is!' (29) Vertrouwend op hem die zich overdag laat zien als een man maar zich 's nachts bang stilhoudt als een vrouw, hebben dieven zich meester gemaakt van mijn twee zoons.'

(30) **G**etroffen door de pijlen van haar woorden nam hij, als een aangevuurde olifant, in het donker woest een zwaard ter hand en ging hij, zonder zich aan te kleden, achter ze aan. (31) Toen zij [de Gandharva's] de lammetjes prijsgaven, baadden ze de plek in een licht dat zo fel was als de bliksem. Daardoor kon Urvaśī haar echtgenoot naakt met de twee lammetjes in zijn handen zien terugkeren.... [en dus verliet ze hem]. (32) Toen Purūravā zijn vrouw niet meer in bed aantrof, raakte hij zeer terneergeslagen. Al te gehecht aan haar raakte hij van streek en begon hij jammerend als een bezetene [uitkijkend naar haar] de hele aarde af te zoeken. (33) Hij ontdekte Urvaśī in Kurukṣetra [een pelgrimsoord, zie ook B.G. 1: 1] aan de Sarasvatī samen met vijf metgezellen. Dodelukkig sprak Purūravā één en al glimlach haar aan met de zachtste woorden: (34) 'Oh, mijn echtgenote, ga niet weg, wees niet zo wreed en blijf! Je had me niet in de steek moeten laten omdat ik je tot dusverre niet gelukkig wist te maken. Laten we er even over praten. (35) Dit goede lijf van mij, door jou zo ver weggeleid van huis, zal ter plekke dood neervallen, o *devī*, en de vossen en gieren zullen het verslinden, als het je genade niet waard is!'

(36) **U**rvaśī zei: Je bent een man, geef je leven niet op! Laat je niet door die wolven van de zinnen verslinden. Je kan niet altijd rekenen op de vriendschap van de vrouwen. Die zijn soms als de wolven in hartsaangelegenheden. (37) Pas voor ze op, vrouwen kennen geen genade[, als mannen hun plicht verzaken, zie B.G. 1: 40]. Ze zijn sluw, moeilijk te hanteren, doen waar ze maar zin in hebben en halen jou als trouwe echtgenoot en broeder naar beneden om de geringste reden, zo zegt men. (38) Ze wekken valse hoop in de niets vermoedende, keren hun weldoeners de rug toe, willen steeds maar nieuwere en nieuwere dingen, bezwijken makkelijk voor de verleiding en zijn ware kampioenen van de onafhankelijkheid [als het moet]. (39) Aan het einde van ieder jaar mag jouw goede zelf rekenen op één enkele nacht om met mij de liefde te bedrijven, mijn echtgenoot, zodat je, de één na de ander, kinderen op deze wereld zal zetten, mijn liefste [zie ook 6.18: 38-42].'

(40) **Z**iend dat Urvaśī zwanger was keerde hij naar zijn paleis terug. Aan het einde van het jaar op diezelfde plek [te Kurukṣetra] zag hij toen Urvaśī weer terug die de moeder van een held was geworden. (41) Met het verkrijgen van omgang met haar, genoot hij van haar gezelschap en hernigde hij zich opgetogen met haar. Toen de nacht was verstreken zei Urvaśī tot de arme ziel, die in de put zat bij de gedachte van haar gescheiden te zijn: (42) 'Ga en zoek je heil bij de zangers van de hemel, de Gandharva's. Als je ze tevreden stelt met gebeden zullen ze me bij je brengen.' Zijn [*agnisthālī*] vuurpot, o Koning, gaf hem toen het idee dat Urvaśī daadwerkelijk met hem door het woud trok. (43) Nadat hij terugkeerde uit het woud en de vuurpot had opgegeven, begon hij thuis de hele nacht te mediteren. In die tijd stond Tretā-yuga op het punt zijn aanvang te nemen en voor zijn geestesoog openbaarden zich de drie [*trikānda* principes van de Veda's van *upāsana*: offeren, lied en gebed; karma: vruchtdragende arbeid en *jñāna*: spirituele kennis]. (44-45) Zich begevend naar de plek waar hij zijn vuurpot had achtergelaten, zag hij dat er een Aśvattha was opgeschoten uit het binnenste van een śamīboom. Hij gebruikte het hout om twee stokjes te vervaardigen [om vuur te maken] waarna hij, de meester van het rijk, met mantra's [*], in zijn verlangen om

bij Urvaśī te zijn, op haar mediteerde als het liggende houtje, op zichzelf als het bovenste houtje en op dat wat zich tussen hen in bevond als het kind dat hij verwekt had. (46) Uit de wrijving kwam een vuur voort dat, als de zoon van de koning samen met de drielettercombinatie A, U en M [de Praṇava], in zijn drie vormen voor het geheel van de Vedische praktijk staat [van uit je vader geboren worden, met je geestelijk leraar een leven vinden en arriveren met je eigen praktijk van offeren - wat gerepresenteerd wordt door de drie bekende offervuren genaamd Āhavanīya, Gārhapatya en Dākasināgni]. (47) Op die manier aanbad hij die graag bij Urvaśī wilde zijn, de Meester van alle Offers, de Hoogste Persoonlijkheid van God voorbij de zinnen, die de Heer is en het Reservoir van alle Halfgoden [zie ook B.G. 3: 10]. (48) Vroeger [in Satya-yuga] waren alle verbale [Vedische, *atharva*] uitingen gedekt met slechts één enkele mantra, te weten het *omkāra* van de Praṇava, was Nārāyaṇa de enige God, bestond er maar één vuur en bestond er maar één enkele *varṇa* [de klasse genaamd *hamsa* **]. (49) En zo ontstond met Purūravā bij de aanvang van Tretā-yuga het [genoemde] Vedische drietal [van geboorte door karma, *upāsana* en *jñāna*], o heerser van de mensen. Door eenvoudigweg het vuur op te wekken als zijnde zijn zoon, bereikte de koning het hemelverblijf van de Gandharva's.

*: In deze samenhang is sprake van de mantra's: '*śamī-garbhād agnim mantha*' 'van binnen de śamī wordt het vuur opgewekt' en '*urvaśyām urasi purūravāḥ*': 'door Urvaśī het beste van Purūravā'.

** : In Satya-yuga, werd Heer Nārāyaṇa aanbeden middels meditatie (*krte yad dhyayāto viṣṇum*): iedereen mediteerde en behaalde succes zich bezinnend op Heer Viṣṇu, Nārāyaṇa. In de volgende yuga, Tretā-yuga, nam het uitvoeren van offerplechtigheden zijn aanvang (*tretāyām yajato mukhaiḥ*). In Dvāpara-yuga wordt de Heer aanbeden als een koning, terwijl in Kali-yuga de Heer er is als Zijn eigen toegewijde [een bedekte of *channa-avatāra*] om leiding te geven in toewijding.

Paraśurāma, de Heer als Krijgsheer

(1) **D**e zoon van Vyāsadeva zei: 'Uit Urvaśī's schoot kwamen zes zoons ter wereld die werden verwekt door Purūravā, o heerser over de mensen: Āyu, Śrutāyu, Satyāyu, Raya, Vijaya en Jaya. (2-3) Śrutāyu had een zoon genaamd Vasumān, Satyāyu had er ook een genaamd Śrutañjaya, van Raya was er een zoon genaamd Eka en van Jaya was er een zoon genaamd Amita. Bhīma was de zoon van Vijaya en daarna kwam Kāñcana ter wereld als zijn zoon. Van Hotraka, de zoon van Kāñcana, was er de zoon Jahnu die het water van de Ganges in één teug opdrank. (4) Puru werd verwekt door Jahnu [zie 1.12: 15 & 3.8: 1] en van hem verschenen daarna Balāka en zijn zoon Ajaka. Kuśa volgde, uit wiens lendenen de vier zoons Kuśāmbu, Tanaya, Vasu en Kuśanābha verschenen, die werden opgevolgd door Gādhi, de zoon van Kuśāmbu. (5-6) Van Gādhi was er de dochter Satyavatī die door de brahmaan Ṛcika ten huwelijk werd gevraagd, maar toen ze hem niet geschikt achtte gaf koning Gādhi die zoon van Bhṛgu ten antwoord: 'Levert u me alstublieft als de bruidsschat voor deze dochter van de Kuśadynastie, waartoe wij behoren, duizend paarden die stralen als het licht van de maan en ieder één zwart oor hebben.' (7) Met dat gezegd zijnde begreep de wijze wat hij in gedachten had. Hij begaf zich naar het verblijf van Varuṇa, haalde er de paarden en nam ze mee. Toen trouwde hij met de prachtige dochter. (8) De ziener werd door zijn vrouw en zijn schoonmoeder, die beiden een zoon wilden, ertoe verzocht een gerecht te bereiden dat hij hen met mantra's aanbood [voor zijn vrouw met een *brāhmanamantra* en voor zijn schoonmoeder met een *kṣatriyamantra*]. Toen ging de *muni* weg om een bad te nemen. (9) In de tussentijd werd Satyavatī door haar moeder gevraagd de offergave, die voor haar bedoeld was, af te staan, omdat ze dacht dat het de beste van de twee was. Ze deed er afstand van en at zelf de offergave van haar moeder.

(10) **T**oen de wijze hier achter kwam zei hij tot zijn vrouw: 'Je hebt iets heel verkeerd gedaan! Nu zal je zoon een fanatieke, bestraffende persoonlijkheid zijn en zal je broer een geleerde in de geesteswetenschap zijn!'

Hoofdstuk 15

(11) **S**atyavatī smeekte hem dat het niet zo zou zijn en dus zei die zoon van Bhṛgu: 'Dan zal de zoon van je zoon zo zijn!' Daarna kwam Jamadagni ter wereld.

(12-13) **Z**ij [Satyavatī] werd later de grote en heilige Kauśikī [een rivier] die de hele wereld zuivert. Jamadagni trouwde met Renukā, de dochter van Renu. Zij bracht met de ziener van Bhṛgu vele zonen ter wereld van wie Vasumān de oudste was. De alom befaamde Paraśurāma [die eveneens bekend staat als Rāma] was de jongste zoon. (14) Hij [Paraśurāma] die eenentwintig keer optrad als de vernietiger van de Haihayadynastie en zo de aarde bevrijdde van al haar *kṣatriya*'s, wordt een [*aṁśa*]incarnatie van Vāsudeva genoemd. (15) Hij nam van de planeet de last weg van de ingebeelde, besturende klasse die het, beheerst door hartstocht en onwetendheid, aan respect ontbrak voor het brahmaanse gezag. Hij doodde ze ondanks het feit dat ze geen grote overtreding hadden begaan [zie ook 1.11: 34].'

(16) **D**e achtenswaardige koning zei: 'Wat was de aard van de overtreding die de edelen die de controle over hun zinnen kwijt waren, begingen jegens de Allerhoogste Heer die telkens weer opnieuw de bestuurders vernietigde?'

(17-19) **D**e zoon van Vyāsa zei: 'De koning van de Haihaya's, Kārtavīryārajuna, de beste van alle *kṣatriya*'s, had met het hooghouden van de verering van Dattātreya, die een volkomen deel-aspect is van Nārāyaṇa, een duizendtal armen ontwikkeld. Hij die de schrik van zijn vijanden was, kon niet worden verslagen, was scherpzinnig, zeer aantrekkelijk, invloedrijk, machtig, befaamd en fysiek zeer sterk. Op basis van zijn beheersing van de yoga had hij zich kwaliteiten eigen gemaakt als de perfecties van de *animā-siddhi* en dergelijke, en

trok hij onvermoeibaar als een wervelwind rond over de hele wereld. (20) Toen hij eens omringd door prachtige vrouwen genoot van het water van de Revā [de Narmadā], bracht hij, veel te trots op de bloemenkrans van de victorie die hem was omhangen, met zijn armen de stroming van de rivier tot stilstand. (21) De ingebeelde held met de naam Tienhoofd [Rāvaṇa] kon die invloed niet verdragen omdat het water, dat vanwege hem stroomopwaarts bewoog, zijn kampement onder water had gezet. (22) Nadat hij hem [de koning] in het gezelschap van de vrouwen had beledigd, werd hij zonder veel moeite in hechtenis genomen en opgesloten in [hun hoofdstad] Māhiṣmatī, en toen weer vrijgelaten alsof het een aap betrof.

(23) **T**oen hij [Kārtavīryārjuna] eens, tijdens de jacht, op zichzelf wat doelloos ronddoolde door het bos, betrad hij de *āśrama* van Jamadagni *muni*. (24) De wijze kon op basis van zijn verzaking, vanwege zijn koe van overvloed [*kāmadhenu*], die god van de mensen samen met zijn soldaten, ministers en de rest van zijn gevolg, alles bieden waar maar behoefte aan was. (25) Toen de koning zag wat die weelde inhield, die zijn eigen persoonlijke verworvenheden overtrof, kon hij dat niet echt op prijs stellen en ontwikkelde zich bij hem en zijn Haihaya's een verlangen die koe van het vuuroffer te bezitten. (26) In zijn hoogmoed zette hij zijn mannen er toe aan de koe van overvloed van de wijze af te pakken en haar samen met haar kalf naar Māhiṣmatī te brengen, terwijl ze het uitschreeuwde vanwege het geweld. (27) Nadat de koning vertrokken was vernam Paraśurāma, toen die was teruggekeerd naar [zijn vader's] *āśrama*, van de schandelijke daad en werd hij zo nijdig als een slang waar men op getrapt heeft. (28) Niet in staat te accepteren wat er gebeurd was, nam hij een gruwelijke hakbijl ter hand, een koker pijlen, een boog en een schild, en ging hij achter ze aan als een leeuw die een olifant aanvalt. (29) Toen de koning de hoofdstad binnenging, zag hij de beste van de Bhrgu's achter zich aankomen in woede verzet, met als zijn wapens een boog, pijlen en een hakbijl in zijn handen. Hij was bedekt met een zwart hertenvel, had samengeklitte lokken en straalde als het zonlicht. (30) Hij stuurde er zeventien *akṣauhini*'s [*] op af met olifanten, strijdswagens, paarden en voetvolk, met zwaarden, pijlen, lansen, slingers en wapens van vuur, maar Paraśurāma, de Heer en Meester, doodde hen woevend allen eigenhandig. (31) Als de meest bedrevene in het hanteren van de hakbijl doodde hij, zo snel als de wind en zo rap als de geest, de vijandelijke troepen waarvan toen her en der de afgehakte armen, benen en schouderpartijen op de grond vielen samen met de berijders van de olifanten en de paarden die gesneuveld waren. (32) Toen hij zag hoe de dode lichamen van zijn soldaten, gesneuveld door de bijl en de pijlen van Rāma, in de modder en het bloed op het slagveld verspreid lagen, met al hun bogen, schilden en vaandels, spoedde Haihaya [Kārtavīryārjuna] zich kwaad geworden herwaarts. (33) Kārtavīryārjuna legde toen met vijfhonderd van zijn armen tegelijkertijd

evenzovele pijlen op evenzovele bogen aan om Rāma te doden, maar hij, als de meest bedrevene van allen die gewapend waren, schoot ze met behulp van slechts één boog met zijn pijlen allemaal aan stukken. (34) De koning viel opnieuw aan met eigenhandig uit de aarde gerukte bomen en rotsen, maar, toen hij kwam aanstormen op het slagveld, werden al zijn armen door Paraśurāma's mescherpe bijl met grote kracht er afgehakt als waren het slangenkragen. (35-36) Nadat hij was ontdaan van zijn armen werd de bergpiek die zijn hoofd was van zijn romp gescheiden. Zo gauw hun vader werd gedood vluchtten al de tienduizend zoons weg in angst. Daarop de vuurofferkoe en het kalf halend die zwaar te lijden hadden gehad, keerde de Doder van Alle Valse Heldhaftigheid terug naar zijn vader's hermitage en droeg hij ze aan hem over. (37) Rāma beschreef zijn vader en broers wat hij allemaal gedaan had. Nadat Jamadagni het gehoord had sprak hij als volgt:

(38) **'Rāma**, o Rāma, machtige held, je hebt een zonde begaan met het onnodig ter dood brengen van die god van de mensen die al de halfgoden belichaamt. (39) We zijn brahmanen, mijn beste, mensen die door hun vergevingsgezindheid een positie van respect verworven hebben. Het is deze kwaliteit waardoor de god die de geestelijk leraar van het universum is [Heer Brahmā] zijn positie als de hoogste autoriteit heeft gekregen. (40) Door vergevingsgezind te zijn straalt de voorspoed, het geluk en succes van de religieuze praktijk als de schittering van de zon. De Allerhoogste Heer Hari, onze Meester, is snel tevreden met hen die vergeven. (41) Als je een koning doodt die befaamd is als keizer, is dat erger dan het doden van een brahmaan. Was daarom die zonde van je af, mijn beste, door de heilige plaatsen te eerbiedigen in het bewustzijn van de Onfeilbare.'

*: De Mahābhārata beschrijft een *akṣauhini* in de Ādi parva, hoofdstuk twee: "Eén strijdswagen, één olifant, vijf infanteriesoldaten en drie paarden worden een *patti* genoemd door hen die thuis zijn in de wetenschap. Mensen met ervaring weten ook dat een *senāmukha* drie keer is wat een *patti* is. Drie *senāmukha*'s staan bekend als *gulma*, drie *gulma*'s worden een *gana* genoemd, en drie *gana*'s

heten een *vāhinī*. Drie *vāhinī*'s wordt door degenen die het weten beschouwd als een *prtanā*, drie *prtanā*'s staan gelijk aan een *camū*, en drie *camū*'s komen overeen met een *antīkinī*. Zij die weten refereren aan tien *antīkinī*'s als zijnde een *akṣauhini*. De strijdswagens van een *akṣauhini* worden door hen die goed kunnen tellen beraamd op 21.870, o beste van de twee-maal geborenen, en het aantal olifanten is hetzelfde. De hoeveelheid infanterie-soldaten bedraagt 109.350, en het aantal paarden 65.610. Dit is wat men een *akṣauhini* noemt."

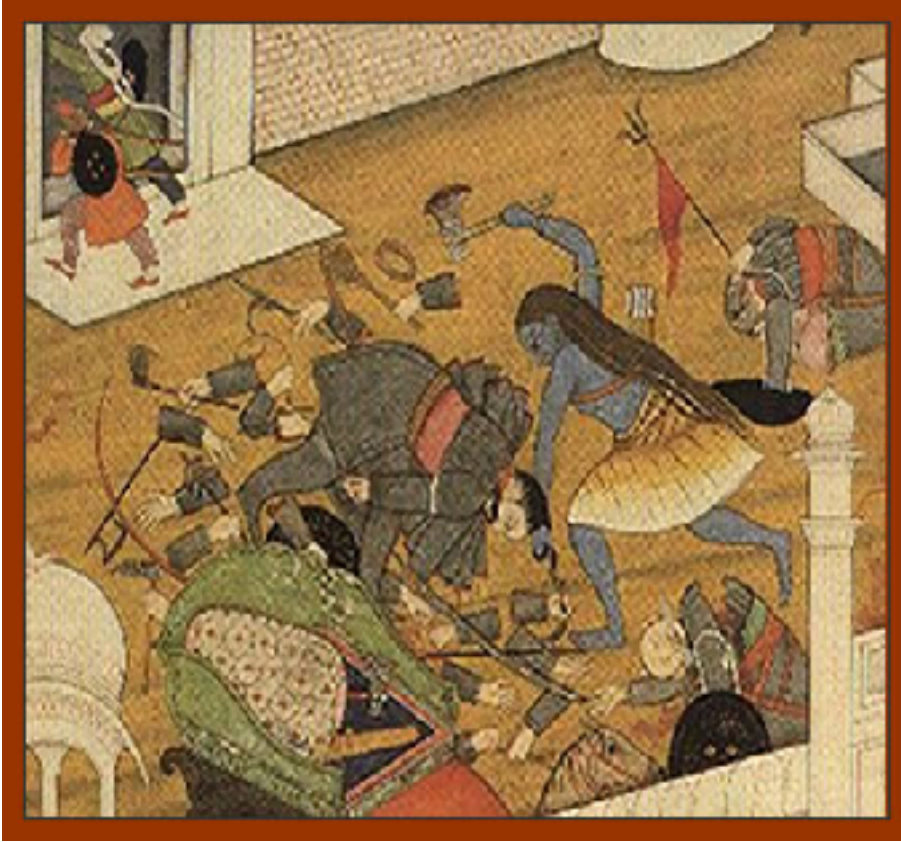
Hoofdstuk 16

Hoe Heer Paraśurāma ertoe Kwam de Heersende Klasse Eenentwintig Keer te Vernietigen

(1) Śrī Śuka zei: 'O zoon van de Kurudynastie, Paraśurāma, die aldus door zijn vader van advies was gediend, zei: 'Zo zij het!', waarop hij een jaar lang alle heilige plaatsen afreisde. Daarna keerde hij naar de *āśrama* terug. (2) Toen Renukā [zijn moeder] zich op een dag naar de oever van de Ganges begaf, zag ze de koning van de Gandharva's [zie ook 9.14: 31] die, omhangen met een bloemenslinger van lotussen, zich vermaakte met de meisjes van de hemel, de Apsara's. (3) Ze observeerde zijn bezigheden toen ze naar de rivier ging voor wat water. Lichtelijk aangetrokken tot Citraratha, vergat ze de tijd voor het vuuroffer. (4) Toen ze zich realiseerde dat ze de tijd uit het oog verloren had was ze, teruggekeerd, bang om door de wijze te worden vervloekt en stond ze met gevouwen handen voor hem terwijl ze de waterpot voor hem had neergezet. (5) De wijze begreep dat ze had afgeweken van de regel en werd kwaad op zijn vrouw. Hij zei: 'Verwijder haar, mijn zoons, ze is vol van zonde', maar de zoons voerden zijn opdracht niet uit. (6) Rāma, die er door zijn meditatie en verzaking geheel van doordrongen was waar de wijze toe in staat was [en heilig vertrouwde op zijn gezag], maakte in reactie op de aansporing van zijn vader direct een einde aan zijn moeder en al zijn broers. (7) Toen Jamadagni, daarover tevreden, hem vroeg welke gunst hij verleend zou willen zien, zei hij: 'Geef hen die we verloren het le-

ven weer terug en laten ze zich niets meer herinneren van hun bestraffing!' (8) Spoedig herrezen ze springlevend en gelukkig, alsof ze ontwaakten uit een diepe slaap. Rāma was immers tot het bestraffen van zijn naasten overgegaan in het volle bewustzijn van de macht van zijn vaders verzaking.

(9) De zonen van Kārtaviryārjuna [9.15: 17], o Koning, konden [ondertussen] geen vrede hebben met de voortdurende herinnering dat hun vader het onderspit moest delven vanwege de superieure macht van Paraśurāma. (10) Dus namen ze op een dag, toen Rāma en zijn broeders weg van de *āśrama* in het bos waren, de kans waar om zinnend op wraak hun verblijfplaats te benaderen. (11) Toen ze de *muni* bij de vuurplaats aantroffen waar hij volledig verzonken zat te contempleren op de Allerhoogste Geprezen in de Verzen, brachten ze vastbesloten tot het kwade hem ter dood. (12) Hoogst wreed tegenover de arme en onbeschermde moeder van Rāma die smeekte om het leven van haar echtgenoot, sloegen zij, die '*kṣatriya*'broeders, geweld- dadig zijn hoofd van zijn romp en namen het mee. (13) Renukā, de kuise vrouw treurend in tranen verzet, sloeg zich met haar handen op het lijf en riep luid uit: 'O Rāma, o Rāma, mijn liefste zoon!' (14) Toen zij [Rāma en zijn broeders] het geluid van die hoogst verdrietige schreeuw 'O Rāma!' hoorden, haastten ze zich van ver weg, terug naar de *āśrama* waar ze zagen dat hun vader was vermoord. (15) Verbijsterd door de schok treurden ze allen en zeiden ze kwaad, verslagen, triest en verontwaardigd: 'O vader, o heilige man, u die zo'n voorbeeld van dharma vormt, bent nu naar de hemel vertrokken en hebt ons achtergelaten!' (16) Aldus huilend over hun vader vertrouwde Paraśurāma het lichaam aan zijn broers toe en nam hij persoonlijk de bijl ter hand, vastbesloten om een einde te maken aan de *kṣatriya*'s. (17) Rāma ging naar Māhiṣmatī [de hoofdstad] die beroofd was van alle glorie omdat een brahmaan vermoord was. Daar bouwde hij midden in de stad een grote stapel op van de hoofden die hij van hun rompen scheidde. (18-19) Hun bloed vormde een schrikwekkende rivier die al de heersers die de brahmaanse cultuur minachtten angst aanjaagde. Omdat de *kṣatriya*'s, de edelen, zijn vader hadden vermoord, trad hij op in hun nadeel en vaagde hij tot eenentwintig keer toe hen allen

van de aarde. In de gedaante van een krijgsheer schiep hij aldus te Samanta-pāñcaka negen meren gevuld met bloed in plaats van met water [zie ook B.G. 4: 7].

(20) **H**ij voegde zijn vaders hoofd weer bij zijn romp, legde hem op kuśagras en aanbad met offerandes de Godheid, het Ware Zelf, de bezieling van de halfgoden. (21-22) Hij wees de *hotā*priester de oostelijke richting toe, de *brahmā*priester wees hij de zuidelijke richting toe, de *adhvaryu*priester wees hij de westkant toe en de *udgātā*priester kreeg het noorden [vergelijk met 9.11: 2]. De anderen en Kaśyapa Muni wees hij de verschillende uithoeken toe en het middelste Āryāvarta gedeelte [*] schonk hij de *upadraṣṭā*priester die toezicht hield op de mantra's. De assisterende *sadaśyā*priesters kregen alles wat er overbleef. (23) Toen hij daarna een bad nam raakte hij, op de oever van de hoofdstroom die de Sarasvatī was, gezuiverd van alle smetten [die resteerden van het doden van de *kṣatriya*'s] en straalde hij als een wolkenloze zon [zie ook B.G. 3: 9]. (24) Door

Paraśurāma's eerbetoon kreeg Jamadagni zijn lichaam met alle tekenen van bewustzijn en werd hij de zevende ziener in de constellatie van de zeven wijzen [zie 8.13: 5, gekoppeld aan de *saptarṣi-maṇḍala* sterren rond de poolster]. (25) Paraśurāma, de zoon van Jamadagni die tevens de Allerhoogste Heer met de lotusblaadjes-ogen is, zal in het volgende tijdperk van Manu, o Koning, een voorvechter van de Vedische kennis zijn [als één van de zeven wijzen van die periode, zie 8.13: 15-16]. (26) Hij die in vrede met de intelligentie de roede heeft opgegeven, is tot op de dag van vandaag nog aanwezig in de heuvels van Mahendra en wordt door al de ver-

volmaakten, de zangers van de hemel en de achtenswaardigen vereerd vanwege zijn karakter en zijn handelingen. (27) Dit is hoe de Ziel van het Universum, de Allerhoogste Heer Hari, de Meester die zich vertoonde als een incarnatie in de lijn van Bhṛgu en vele malen de heersers van de mensen ter dood bracht, de aarde bevrijdde van haar zware last.

(28) **V**an Gādhī's lendenen [zie 9.15: 4-5] kwam de hoogst machtige [Viśvāmitra] ter wereld. Hij, zo perfect als een vuur, gaf de *kṣatriya*positie op en verwierf met zijn boetedoeningen de kwaliteit van een brahmaan [zie 7.11: 35 en voetnoot op 9.7: 7]. (29) Viśvāmitra had ook zoons: honderden-één stuks, o heerser. Vanwege de middelste die Madhucchandā heette werden zij als groep de Madhucchandā's genoemd. (30) Hij nam Śunahśepa, de zoon van Ajīgarta, die met de naam Devarāta ['gered door de goddelijken'] verscheen in de lijn van Bhṛgu, aan als zijn zoon. Hij droeg zijn andere zoons op hem te aanvaarden als de oudste. (31) Hij was degene die werd verkocht als het 'offer-

dier' voor de *yajña* van Hariścandra. Door zijn gebeden tot de halfgoden onder leiding van Heer Brahmā werd hij ervan bevrijd als een beest vastgebonden te zijn [zie 9.7: 20]. (32) Afkomstig van de lijn van Bhṛgu was hij ontwikkeld in de spiritualiteit en werd hij daarom door de goddelijken die betrokken waren bij de offerplechtigheid voor de goden in bescherming genomen. Śunaśepha werd om die reden in de dynastie van Gādhi ook wel met de naam Devarāta aangeduid. (33) De vijftig oudste Madhucchandā's konden het feit [dat hij hun oudste broer zou zijn] niet goed aanvaarden en werden allen vervloekt door de *muni* die kwaad op hen werd. Hij zei: 'Mogen jullie, slechte zoons, allen *mleccha*'s worden [**]!' (34) Het was Madhucchandā die toen, samen met de rest van de vijftig zoons, zei: 'We zullen ons neerleggen bij alles wat u in dezen behaagt, o vader!' (35) Ze aanvaardden hem [Devarāta], een ziener van de mantra's, als de oudste en zeiden tegen hem: 'We zullen je volgen.' Viśvāmitra zei tot de zoons: 'Jullie zonen zullen allen zonen krijgen omdat jullie voor mijn eer hebben gekozen als een vader van [waardige] zoons. (36) Hij [Devarāta] is mijn zoon, net zoals jullie dat zijn, o Kuśika's [***], gehoorzaam hem alsjeblieft.' En er waren nog vele andere zoons: Aṣṭaka, Hārīta, Jaya, Kratumān en meer. (37) Moge aldus duidelijk zijn wat, overeenkomstig de verschillende posities die de zoons van Viśvāmitra verwierven, de takken zijn van de Kauśikadynastie [zij die gehoorzamen, zij die niet gehoorzamen en zij die geadopteerd werden].'

*: Het stuk land in India tussen het Himalaya gebergte en de Vindhya heuvels wordt Āryāvarta genoemd.

**: *Mleccha*'s zijn mensen die ingaan tegen de Veda's, niet-Aryan's die men ook wel kent als de vleeseters die door Heer Kalki aan het einde van Kali-yuga zullen worden omgebracht.

***: 'Een van Kauśika' is een andere naam voor Viśvāmitra en zijn zoons, zie ook 6.8: 38.

Hoofdstuk 17

De Dynastieën van de zoons van Purūravā

(1-3) **D**e zoon van Vyāsa zei: 'Van één zoon van Purūravā, Āyu [zie 9.15: 1], waren er de machtige zoons Nahuṣa, Kṣatavr̥ddha, Rajī, Rābha en Anenā. O adellijke heerser, verneem nu over de dynastie van Kṣatavr̥ddha. Van Kṣatavr̥ddha's zoon Suhotra waren er drie zoons: Kāśya, Kuśa en Gr̥tsamada. Van Gr̥tsamada was er Śunaka en van hem verscheen er Śaunaka, een *muni* die uitblonk in de gewijde [R̥g Veda] verzen. (4) Kāśi, de zoon van Kāśya, verwekte Rāṣṭra die de vader was van Dīrghatama. Van Dīrghatama was er Dhanvantari die een incarnatie van Vāsudeva was, de Genieter van de Offers. Hij was de grondlegger van de Ayurvedische geneeskunde. Als men Hem in gedachten houdt kan men alle ziekten overwinnen [zie ook 8.8]. (5) Van zijn zoon Ketumān kwam een zoon genaamd Bhīmaratha ter wereld en van hem was er Divodāsa, wiens zoon Dyumān ook wel bekend stond als Pratardana. (6) Hij stond eveneens bekend onder de namen Śatrūjit, Vatsa, R̥tadhvaja en Kuvalayāśva. Van hem waren er Alarka en andere zoons. (7) O Koning, voor de duur van zes-en-zestigduizend jaren heerste niemand anders dan Alarka als een jonge man over de aarde. (8) Van Alarka was er Santati, door hem kwam Sunītha ter wereld, zijn zoon was Niketana en Niketana's zoon was Dharmaketu die Satyaketu op de wereld zette. (9) Dhṛṣṭaketu verwekte daarna Sukumāra die de gehele planeet regeerde. Vīti-hotra was zijn zoon en Bharga, die door hem ter wereld kwam, bracht een zoon voort genaamd Bhārgabhūmi, o heerser van de mensen.

(10) **A**ldus beschreef ik u al de nakomelingen die werden geboren in de dynastie van Kāśi die behoren tot de lijn van Kṣatavr̥ddha. Van [Kṣatavr̥ddha's broer] Rābha kwam de zoon Rabhasa ter wereld. Van hem kwam Gambhīra en Akriya was zijn zoon. (11) De nakomeling die dankzij hem geboren werd heette Brahmagavita. Verneem nu over de nakomelingen van Anenā. Die had een zoon genaamd Śuddha door wie Śuci ter wereld kwam die Citrakṛt als zijn zoon had, en die stond ook wel bekend als Dharmasārathi. (12) Hij werd de vader van Śāntaraja die allerlei soorten Vedische rituelen

uitvoerde. Hij was een zelfverwerkelijkte ziel [en met hem eindigde de lijn]. Van Rajī waren er vijf-honderd zoons die hoogst machtig waren. (13) Op verzoek van de goddelijken doodde Rajī de demonen en gaf hij het hemelrijk terug aan Indra, de hemelkoning. Maar Indra, bevreesd voor de vijandschap van Prahlāda en anderen, gaf het terug [aan de demonen] en greep Rajī's voeten beet in overgave. (14) Toen hun vader overleed verzocht de grote Indra de zoons het koninkrijk der hemelen aan hem terug te geven. Dat deden ze niet en gaven hem een aandeel van de offergaven. (15) De geestelijk leraar [Brhaspati] bracht offers in het vuur opdat Indra al Rajī's zoons ter dood kon brengen die van het rechte pad waren afgedwaald. Geen van hen bleef in leven. (16) Van Kuśa, Kṣatravṛddha's kleinzoon, kwam Prati ter wereld. Een zoon van hem genaamd Sañjaya had een zoon die Jaya heette die Kṛta verwekte uit wiens lendenen daarna koning Haryabala zijn geboorte nam. (17) Van Sahadeva die zijn zoon was, verscheen Hīna op de wereld. Zijn zoon Jayasena kreeg Sankṛti. Sankṛti verwekte er ook een genaamd Jaya, die een plichtsgetrouwe *kṣatriya* en machtige krijgsheer was. Dit waren al de koningen in de [Āyu]-dynastie van Kṣatravṛddha, verneem nu van mij over de nakomelingen van Nahuṣa.'

zes zintuigen heeft [met de geest als het zesde] waren er van koning Nahuṣa [een andere zoon van Purūravā's zoon Āyu] zes zoons: Yati, Yayāti, Saṁyāti, Āyati, Viyati en Kṛti. (2) De oudste zoon Yati aanvaardde het koninkrijk niet dat zijn vader hem bood, want hij wist wat het inhield. Een persoon die een dergelijke positie inneemt kan geen ernst maken met zijn zelfverwerkelijking. (3) Toen zijn vader er door de brahmanen toe werd gedwongen om afstand te doen van zijn troon, omdat hij Indra's vrouw Śacī had beledigd en hij daarom verviel tot het niveau van een python [een 'geitenverzwelger'], werd Yayāti de koning. (4) Zijn vier jongere broers liet hij de verschillende windstreken besturen. Yayāti, die aldus de wereld regeerde, huwde de dochters [Devayānī] van Śukrācārya en [Śarmiṣṭhā van] Vṛṣaparvā.'

(5) De koning zei: 'De machtige ziener Śukrācārya was een brahmaan, terwijl Yayāti behoorde tot de klasse van de *kṣatriya*'s. Hoe kon er tegen de gebruiken in een [pratiloma]huwelijk van een brahmaan[se dochter] zijn met een *kṣatriya* [anuloma, omgekeerd, was meer algemeen]?''

(6-7) Śrī Śuka zei: 'Op een dag was Vṛṣaparvā's dochter genaamd Śarmiṣṭhā, een onschuldig meisje met een hartstochtelijk karakter, bijeen met Devayānī, de dochter van de goeroe, en met duizenden van haar vriendinnen. Ze liepen rond in de paleis-

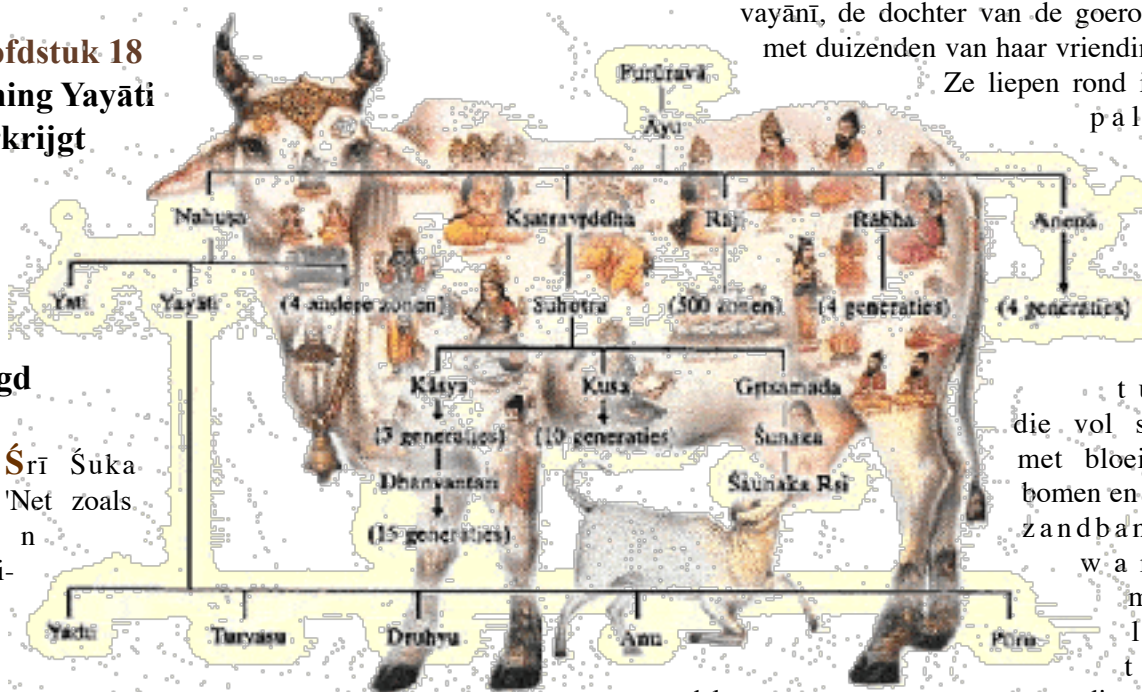
Hoofdstuk 18

Koning Yayāti

Herkrijgt zijn jeugd

Jeugd

(1) Śrī Śuka zei: 'Net zoals een belichaamd de ziel

chaam- de ziel

bloemen

die gezel-

lig zoemden van de hommels. (8) Toen de lotus-ogige meisjes arriveerden bij de oever van het meer aldaar, deden ze hun kleren uit en begonnen ze zich te vermaken in het water door elkaar nat te spetteren. (9) Ze zagen [opeens] Heer Śiva voorbij komen, gezeten op zijn stier samen met de godin [Pārvatī]. De jonge meisjes kwamen snel uit het water en bedekten zich vol schaamte met hun kledingstukken. (10) Zonder het in de gaten te hebben trok Śarmiṣṭhā de kleren van de dochter van de goeroe aan, als waren het haar eigen kleren, waarop Devayānī geïrriteerd dit zei: (11) 'Kijk nou eens hoe zij bezig is als een dienstmeid zonder manieren. Net als een hond uit op de ghee bedoeld voor een offerplechtigheid, heeft ze het kledingstuk aangetrokken dat voor mij bedoeld was! (12-14) Van ons afstammelingen van Bhṛgu beter dan de rest, door wiens verzaking deze gehele wereld werd geschapen, van hen die het aangezicht vormen van de Persoonlijkheid van de Transcendentie en door wiens vroomheid het licht van de juiste weg gekend wordt, van hen aan wie de meesters van de wereld, de verlichte zielen van beheersing, en zelfs de Allerhoogste Heer, de Zuiverende Superziel en Echtgenoot van de Godin, hun gebeden opdragen, heeft zij, wiens demonische vader een leerling is van onze vader, aangetrokken wat bedoeld was als onze kleding. Het is alsof een onreine śūdra de Veda's onder de knie probeert te krijgen!'

(15) Śarmiṣṭhā aldus terecht gewezen ademde zwaar als een slang waarop men heeft getrapt en zei, zeer kwaad op haar lip bijtend, tegen de dochter van de goeroe: (16) 'Wat een onzin, jij bedelares! Je kent je plaats niet. Ben jij het niet die buiten ons huis staat te wachten [op voedsel] zoals de kraaien dat doen?'

(17) Met deze barse woorden haar terecht wijzend, griste Śarmiṣṭhā woedend de kleren van de deugdzame dochter van de geestelijk leraar weg en duwde ze haar in een put. (18) Toen ze naar huis ging gebeurde het dat Yayāti, die in de buurt was vanwege een jachtpartij, op die plek arriveerde en, smachtend naar water, haar aantrof in de put. (19) Omdat ze daar geheel naakt zat, gaf de koning haar zijn bovenkleding en legde hij hoogst

vriendelijk zijn hand in de hare om haar eruit te trekken. (20-21) De dochter van Uśanā [ofwel Śukrācārya, zie ook B.G. 10: 37] zei met woorden vol van liefde en genegenheid tot de held: 'O Koning nu u, o veroveraar van de steden van de vijand, mijn hand hebt vastgegrepen, hebt u mijn hand aanvaard! Moge die hand door niemand anders dan door u worden aangeraakt, want de relatie tussen u en mij die we nu hebben, werd door de voorzienigheid beschikt, o held, en niet door de mens! (22) In deze put terechtgekomen heb ik uw goedheid leren kennen. Weet dat geen gekwalificeerde brahmaan mijn echtgenoot kan worden, o sterk gearmde, omdat Kaca, de zoon van Brhaspati die ik in het verleden heb vervloekt, daar een vloek tegen uitgesproken heeft [*].'

(23) Het stond Yayāti niet aan wat door het lot was beschikt, maar voor zichzelf denkend stemde hij, tot haar aangetrokken, in met haar voorstel. (24) Nadat de koning was vertrokken vertelde ze, weer naar huis teruggekeerd, in tranen wijselijk alles aan haar vader, verslag doend van wat Śarmiṣṭhā had gedaan en wat er daarna gebeurd was. (25) De machtige denker was er hoogst ongelukkig over. Hij vervloekte het priesterschap, prees de bezigheid van het verzamelen van granen [*uñchavṛtti*, zie 7.11: 16 en 7.12: 17-19] en verliet toen met zijn dochter zijn verblijfplaats. (26) Koning Vṛṣaparvā, die begreep dat zijn geestelijk leraar dat uit protest deed, stemde hem gunstig door zich op straat met zijn hoofd aan zijn voeten te werpen. (27) De machtige zoon van Bhṛgu, wiens woede niet langer duurde dan een enkel moment, zei toen tot zijn discipel: 'Ik kan haar niet negeren, kom alstublieft aan haar wensen tegemoet, o Koning!'

(28) Met zijn instemming om de zaak af te handelen [zoals verzocht] gaf Devayānī uitdrukking aan haar verlangen: 'Aan wie mijn vader mij ook ten huwelijk wegschenkt, moet zij [Śarmiṣṭhā] me begeleiden als mijn horige.'

(29) Śarmiṣṭhā, die tezamen met haar vriendinnen door de vader aan Devayānī was geschonken, zag in welk gevaar er dreigde [als de *ācārya* weg zou gaan] en wat het voordeel was van zijn achtenswaardigheid. Daarom was ze met de duizenden andere vrouwen haar van dienst als een bediende.

(30) Toen hij zijn dochter [Devayānī] uithuwelichte aan [Yayāti] de nazaat van Nahuṣa, zei Śukrācārya tot hem: 'O Koning, laat Śarmiṣṭhā nooit en te nimmer toe in uw bed!'

(31) Śarmiṣṭhā [echter] die [later] zag dat Uśanā's dochter leuke kinderen had, vroeg hem op een geschikt moment op een afgezonderde plaats, of hij als de echtgenoot van haar vriendin niet voor haar voelde als een trouwe echtgenote. (32) [Hoewel] zich herinnerend wat Śukra had gezegd toen hij zijn advies gaf voor een moment als dit, nam hij die door deze prinses werd verzocht kinderen met haar te hebben, vanuit zijn plichtsbesef [als een heerser] en achting voor de religieuze beginselen [die dat ondersteunen], toen het besluit om aan haar toe te geven [vergelijk B.G. 7: 11]. (33) Devayānī gaf geboorte aan Yadu en Turvasu. Śarmiṣṭhā, de dochter van Vṛṣaparvā, kreeg Druhyu,

Anu en Pūru. (34) Toen Devayānī ervan op de hoogte werd gesteld dat Śarmiṣṭhā in verwachting was van haar beschermheer vertrok ze kokend van woede trots naar haar vader's huis. (35) Hij ging zijn lieveling, de lust van zijn leven, achterna en probeerde haar gunstig te stemmen met veelbetekende woorden en het masseren van haar voeten, maar het was tevergeefs. (36) Śukra zei kwaad tegen hem: 'Jij rokkenjagende, bedrieglijke kerel, moge jij dwaas, getroffen worden door misvorming van je lichaam als gevolg van ouderdom.'

(37) Śrī Yayāti zei: 'Tot nu toe is mijn lust met uw dochter nog niet bevredigd, o brahmaan!' [Śukra antwoordde:] 'Zolang u nog van de lust bent mag u uw ouderdom inwisselen voor de jeugd van iemand die bereid is daarmee in te stemmen.'

(38) **Z**o kreeg hij de kans om van plaats te wisselen met zijn oudste zoon. Hij vroeg hem: 'O Yadu, geliefde zoon, schenk me alsjeblieft je jeugd in ruil voor deze ouderdom!' (39) Ik ben nog niet bevredigd in mijn zinnelijke behoeften, mijn beste zoon. Als jij nu de last van de ouderdom op je neemt die je grootvader [Śukra] me toewenste, kan ik nog een paar jaar van het leven genieten [zie ook 7.5: 30].'

(40) **Śrī** Yadu zei: 'Het stemt me niet gelukkig uw oude dag op me te nemen terwijl u jeugdig blijft. Een persoon [als ik] zal nooit bevrijd raken van materiële verlangens zonder dat hij de ervaring van lichamelijk geluk heeft gehad [zie ook 7.12: 9-11 en B.G. 4: 13].'

(41) **D**e vader vroeg het aan Turvasu, Druhyu en aan Anu, o zoon van Bharata, maar ze weigerden het te aanvaarden omdat ze, niet bekend met de ware aard [van de ziel], hun tijdelijkheid aanzagen voor iets permanents. (42) Hij vroeg het aan Pūru die jonger was maar meer gekwalificeerd. Hij zei: 'Mijn beste zoon, jij zou me toch niet afwijzen zoals je oudere broers dat doen, is het wel?'

(43) **Śrī** Pūru zei: 'Wie, o Koning, o beste onder de mensen, krijgt nu in deze wereld de gelegenheid zijn vader terug te betalen voor het lichaam dat hij hem schonk? Door zijn genade kan men een hoger leven genieten. (44) Hij die handelt naar de wensen van zijn vader is de beste, hij die handelt naar wat hij hem opdraagt is maar middelmatig, en van een laag allooi is hij die handelt zonder hem te achten. Maar hij die tegen het woord van zijn vader ingaat is als zijn uitwerpselen.'

(45) **P**ūru was er aldus blij mee de last van zijn vader's ouderdom op zich te nemen, terwijl zijn vader gelukkig was met de bevrediging van de jeugdige verlangens van zijn zoon waar hij om gevraagd had, o heerser van de mensen. (46) Hij [Yayāti], als de heerser over de zeven continenten, regeerde als een vader over zijn onderdanen en genoot naar hartelust van het materiële geluk zonder zijn zinnen te moeten beteugelen. (47) Daarnaast verschaft Devayānī als zijn geliefde haar beminde echtgenoot in alle beslotenheid vieren-

twintig uur per dag bovenzinnelijke vreugde met haar hele lichaam, geest en woorden en met alles wat erbij kwam kijken. (48) Met verschillende rituelen Hari aanbiddend, de Persoonlijkheid van het Offer, de Godheid en het Reservoir van alle Goddelijkheid en het Voorwerp van alle Vedische Kennis, was Yayāti van een overvloedige liefdadigheid. (49) In Hem verschijnt de ganse schepping in al haar verscheidenheid - net zoals een massa wolken verschijnt in de lucht - en dan weer is er helemaal geen manifestatie, als betrof het een illusie geschapen door de geest in een droom [zie ook B.G. 7: 24-25]. (50) Door enkel Hem in zijn hart te plaatsen, Heer Vāsudeva, de Ene Nārāyaṇa die in een ieder aanwezig is maar voor niemand zichtbaar is, aanbad hij vrij van verlangens de Allerhoogste Meester. (51) Hoewel hij op deze manier duizend jaar lang met zijn geest en vijf zintuigen te werk ging in een idee van werelds geluk, kon hij, de heerser over de hele wereld, door de bedrieglijkheid van zijn zinnen geen bevrediging vinden.'

*: Swāmi Prabhupāda verklaart: 'Kaca, de zoon van de geleerde hemelse priester Bṛhaspati, was een voormalig student van Śukrācārya, van wie hij de kunst van het weer opnieuw tot leven wekken van een voortijdig gestorven mens had geleerd. Deze kunst, genaamd *Mṛta-saṅjīvanī*, werd met name in tijden van oorlog toegepast. Als er eens een oorlog was, zouden er ongetwijfeld soldaten vroegtijdig de dood vinden, maar als het lichaam van een soldaat nog intact was, kon hij weer tot leven worden gewekt middels deze *Mṛta-saṅjīvanī* kunst. Deze kunst was Śukrācārya bekend en ook vele anderen, en Kaca, de zoon van Bṛhaspati, werd Śukrācārya's leerling om dit onder de knie te krijgen. Devayānī verlangde naar Kaca als haar echtgenoot, maar Kaca, uit achting voor Śukrācārya, beschouwde de dochter van de goeroe als een te respecteren hoger geplaatste en weigerde daarom met haar te trouwen. Devayānī vervloekte kwaad Kaca, hem zeggend dat hoewel hij de *Mṛta-saṅjīvanī* kunst had geleerd van haar vader, het hem van geen nut zou zijn. Eenmaal zo vervloekt, sloeg Kaca terug met de vloek dat Devayānī nooit een man zou hebben die een *brāhmaṇa* was.'

Hoofdstuk 19

Koning Yayāti Bereikt de Bevrijding: de Geiten van de Wellust

(1) Śrī Śuka zei: 'Hij [Yayāti] die, door lust bewogen, beheerst werd door de vrouwen, trad er ter wille van zijn welzijn intelligent tegen op. Er vanaf ziend vertelde hij het volgende verhaal aan zijn vrouw [Devayānī].

(2) 'O dochter van Śukra, luister alsjeblieft naar deze geschiedenis over iemand die zich gedraagt in deze wereld zoals ik, iemand die hecht aan zijn klasse en vanwege wie de nuchtere lieden van het woud [zij die zich daar terugtrokken] boetvaardig zijn. (3) Er was er eens een bok die in het bos op zoek was naar iets eetbaars voor zijn gekoesterde zelf. Het toeval wilde dat hij een geit tegenkwam die door haar eigen toedoen in een put was beland. (4) Door lust gedreven bedacht de bok een manier om haar te bevrijden. Hij begon met de punten van zijn hoorns te woelen in de aarde rondom de put. (5-6) Aldus kwam ze uit de put. De bok dacht dat ze een fraai stel heupen had en zij van haar kant voelde ook wel voor hem als sekspartner, net zoals al de andere geiten dat deden die stonden toe te kijken. Stoer met een goede baard, vergat de bok als een eersteklas zaaddonor en meesterminnaar, als de bok nummer één voor hen allen, zichzelf compleet als was hij bezeten. Als de enige man genietend van hun grote aantal was hij steeds overweldigd door zijn lusten [vergelijk 6.5: 6-20]. (7) Toen de geit die in de put was gevallen haar geliefde bezig zag te genieten van een andere geit kon ze dat niet verdragen. (8) Ze vond hem een wellustige, snode zwendelaar, een gelegenhedsvriend die alleen maar geïnteresseerd is in de zinnelijkheid. Bedroefd gaf ze hem op en keerde ze terug naar haar vorige meester. (9) Verslingerd aan haar ging de bok toen gekweld in arren moede achter haar aan en probeerde hij haar onderweg tot vrede te bewegen met uitingen die geiten zo bezigen, maar dat was niet naar haar zin. (10) Een brahmaan, die de meester van de geit was, sneed kwaad de bungelende testikels van de bok eraf.

Later werden ze er echter door de yoga-expert uit eigenbelang weer aangehecht.

(11) O mijn liefste echtgenote, de bok van wie de testikels hersteld waren, genoot vele, vele jaren van de geit die hij uit de put gered had, maar tot op de dag van vandaag zijn zijn wellustige verlangens niet bevredigd. (12) Ik ben net zo'n armzalige sukkelaar. In het gezelschap van jou met je mooie wenkbrauwen ben ik met handen en voeten gebonden aan de liefde en kon ik tot dusverre, begoocheld als ik ben door je uiterlijke verschijning, [daarom] niet van zelfverwerkelijking zijn [vergelijk 3.30: 6-12, 4.25: 56, 4.28: 17, 5.4: 18, 7.14 en 8.16: 9]. (13) De geest van iemand die het slachtoffer is van de lust kan geen bevrediging vinden in al de rijst, de gerst, het goud, de dieren en de vrouwen van deze wereld. (14) De lust van wellustigen zal nooit en te nimmer vrede vinden door genietingen, hij zal [alleen maar] toenemen, net als een vuur dat telkens weer gevoed wordt met boter. (15) Als iemand niemand de les wil lezen, noch ten nadele van welk levend wezen ook wil handelen, zullen voor zo'n persoon, die [een ieder] gelijkgezind is, alle wegen even gelukkig toeschijnen [zie ook B.G. 2: 56, 2: 71, & 4: 10]. (16) Het verlangen dat zo moeilijk te verzaken is voor onwetende mensen, die grondoorzaak van alle beproevingen die nog niet zo snel is overwonnen, moet worden opgegeven door degene die het geluk zoekt. (17) Je moet [zelfs] niet [zomaar] dicht tegen je eigen moeder, je zuster of je dochter aan gaan zitten, omdat de zinnen tezamen zo krachtig zijn dat ze zelfs de grootste geleerde van streek zullen brengen. (18) Hoewel ik duizend jaar lang onophoudelijk genoot van de bevrediging van mijn zinnen, ontwikkelt dat verlangen zich nog steeds constant. (19) Ik zal daarom deze verlangens opgeven en mijn geest richten op de Absolute Waarheid. Vrij van tegenstellingen en zonder me valselijk te vereenzelvigen zal ik me [aldus] rondbewegen met [de vrijheid van] de dieren in de natuur. (20) Met het waarnemen [van] en luisteren [naar verlangens], moet men ze zien als iets tijdelijks. Men moet ze verder geen aandacht schenken of ze nastreven. Hij die ervan doordrongen is dat ze leiden tot de voortzetting van een werelds bestaan en tot vergeetachtigheid omtrent het ware

zelf, is een zelfgerealiseerde ziel [zie ook B.G. 2: 13].'

(21) Nadat de zoon van Nahuṣa dit tegen zijn vrouw had gezegd, aanvaardde hij, bevrijd van verlangens, zijn ouderdom en gaf hij Pūru zijn jeugd terug [zie 9.18: 45]. (22) Hij maakte [van zijn andere, trouwe zoons] Druhyu koning over de zuidoostelijke richting, Yadu over het zuiden, Turvasu over het westelijke gedeelte en Anu over het noorden. (23) De rijkdom en welvaart van de hele planeet plaatste hij onder het gezag van Pūru als de meest bewonderenswaardige ziel van alle burgers. Hij kroonde hem tot keizer over zijn oudere broers en vertrok naar het woud nadat hij aldus zijn zaken had afgehandeld. (24) Hij had al die jaren zonder onderbreking van het leven genoten met zijn zes manieren van doen [met zijn zinnen en geest]. Dat gaf hij allemaal in één keer op [zie ook 2.4:18], net als een vogel die zijn nest verlaat als zijn vleugels eenmaal volgroeid zijn. (25) Door

dat te doen raakte hij terstond bevrijd van al zijn gehechtheden en was hij vrij van [de invloed van] de drie geaardheden, nu hij zich baseerde op zijn oorspronkelijke zelf [zie ook 1.2: 17]. Zuiver in zijn transcendentie bereikte hij de Absolute Waarheid van Vāsudeva, zijn bestemming als een overtuigde metgezel van de Allerhoogste Heer. (26) Toen Devayānī het verhaal [over de bok en zijn geiten] hoorde dat voor de grap werd gepresenteerd in de uitwisseling van liefde tussen de twee echtelieden, zag ze in dat het betrekking had op [haar] zelfverwerkelijking. (27-28) Ze begreep dat een leven hebben met vrienden en verwanten, die allen onderworpen zijn aan de controle van de strikte wetten van de natuur [de Tijd], zoiets is als het omgaan met reizigers bij een waterplaats. Het is een product [overeenkomstig iemands karma] van het begoochelend vermogen van de Heer. De dochter van Śukrācārya gaf al haar gehechtheden in deze droomachtige wereld op, richtte haar geest geheel op Heer Kṛṣṇa en schudde de zorgen over

haar zelf van zich af [over zowel haar grove als subtiële aard, de *linga*]. (29) Ik breng U mijn eerbetuigingen, o Allerhoogste Heer Vāsudeva, Schepper van Allen, die zich ophoudt in alle levende wezens en hemelen. Al mijn respect geldt U die, in volmaakte vrede, de Grootste van Allen bent!

Hoofdstuk 20

De Dynastie van Pūru tot aan Bharata

(1) **D**e zoon van Vyāsadeva zei: 'Ik zal nu de dynastie van Pūru beschrijven waarin u werd geboren, o zoon van Bharata. Uit de heilige koningen van die dynastie kwamen veel brahmaanse geslachten voort. (2) Door Pūru kwam de zoon Janamejaya ter wereld. Pracinvān was zijn zoon en van hem kwam Pravīra ter wereld door wie vervolgens Manusyu verscheen. Hij werd de vader van Cārupada. (3) De zoon die uit hem voortkwam was Sudyu die een zoon had genaamd Bahugava. Uit Bahugava kwam Saṁyāti ter wereld die een zoon had genaamd Ahaṁyāti. Zijn zoon heette Raudrāśva. (4-5) Net zoals de tien zinnen [van waarnemen en handelen] voortkwamen uit de levenskracht van het oorspronkelijke zelf, kwamen er [met hem] uit een Apsarameisje genaamd Ghr̥tācī tien zonen ter wereld: Ṛteyu, Kakṣeyu, Sthaṇḍileyu, Kṛteyuka, Jaleyu, Sannateyu, Dharmeyu, Satyeyu, Vrateyu en Vaneyu als de jongste. (6) Van Ṛteyu verscheen er een zoon genaamd Rantināva en zijn drie zoons, o heerser van de mensen, waren Sumati, Dhruva en Apratiratha. Kaṇva was Apratiratha's zoon. (7) Van hem was er Medhātithi van wie er Praskanna en anderen waren die allen tweemaal geboren zielen waren [brahmanen]. Van Sumati was er Rebhi wiens zoon de bekende Duṣmanta is.

(8-9) **D**uṣmanta ging op een dag uit jagen en kwam aan bij de *āśrama* van Kaṇva. Daar zag hij een vrouw zitten die straalde met een schoonheid gelijk aan die van de godin van het geluk. Haar ziend voelde hij zich meteen sterk aangetrokken tot deze goddelijke manifestatie van de vrouwelijke schoonheid. In het gezelschap van enkele van zijn soldaten richtte hij zich toen tot die beste van

alle dames. (10) Opgetogen over haar aanwezigheid viel de vermoedheid van zijn jachtpartij van hem af. Gedreven door lustige verlangens zei hij lachend in aangename woorden: (11) 'Wie ben jij, o dame met je lotusblaadjesogen? Bij wie hoor je, o schoonheid van mijn hart, en wat kom je hier doen zo alleen in het bos? (12) Je schijnt van koninklijke bloede te zijn. Reken erop dat ik, als een nazaat van Pūru, o oogverblindende schoonheid, nimmer van zins ben om buiten het dharma om wat dan ook te genieten!'

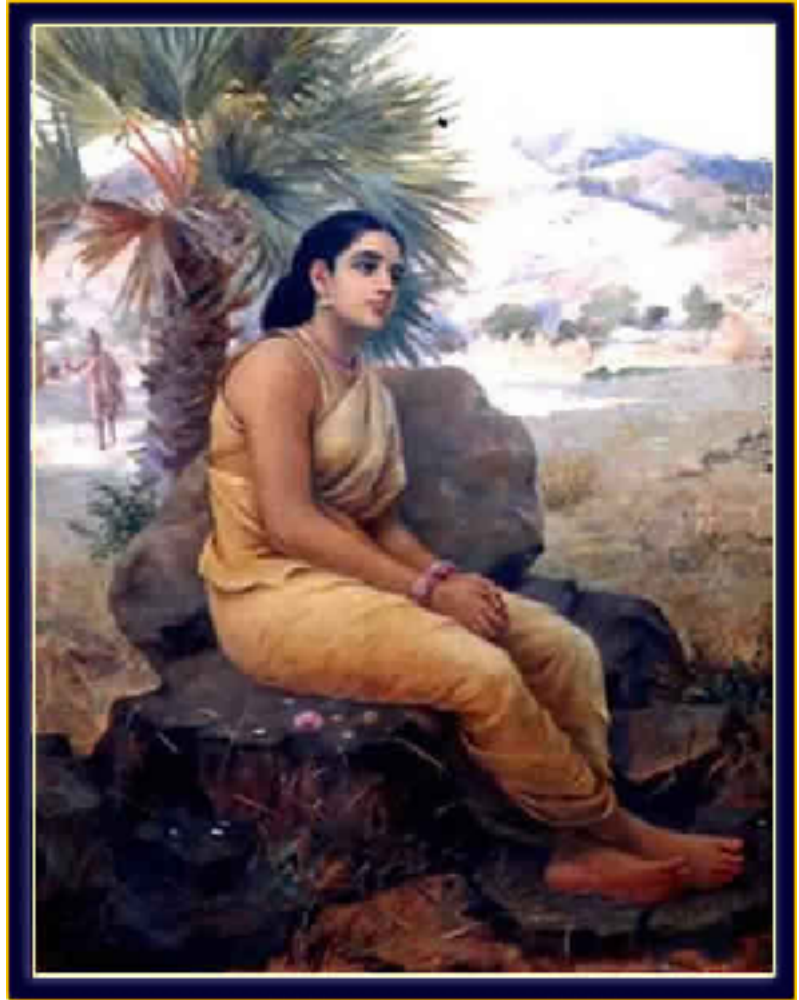
(13) **Śrī** Śakuntalā zei: 'Ik werd geboren uit Viśvāmitra en werd door Menakā [mijn moeder] achtergelaten in dit bos. Kaṇva, de machtige heilige, weet er alles van! O mijn held, wat kan ik voor je betekenen? (14) Alsjeblieft kom naast me zitten met je lotusogen, aanvaard mijn bescheiden dienst. Eet wat van de *nīvārā* ['van een maagd'] rijst die ik je te bieden heb en blijf hier als je dat wilt.'

(15) **Śrī** Duṣmanta gaf ten antwoord: 'O mooie wenkbrauwjes, dit past bij de positie van je geboorte in de familie van Viśvāmitra. Het is inderdaad zo dat de dochters van een koninklijke familie persoonlijk een geschikte echtgenoot uitkiezen.'

(16) **D**e koning zich bewust van wat gepast was naar gelang de tijd en plaats, zei ja en trouwde toen volgens de regels van het dharma met Śakuntalā op de *gandharva*-manier [met wederzijdse instemming]. (17) Trefzeker in zijn mannelijkheid loosde de heilige koning zijn zaad in de koningin en keerde hij 's ochtends terug naar zijn verblijfplaats. Na de nodige tijd bracht zij toen een zoon ter wereld. (18) Kaṇva Muni voerde in het bos de voorgeschreven rituelen uit voor het kind. Het jongetje stond er later om bekend dat hij met grote kracht een leeuw wist te bedwingen en er mee speelde. (19) [Zijn moeder Śakuntalā,] de beste van de vrouwen, nam hem, die als een deelaspect van de Heer niet te overtreffen was in zijn kracht, met haar mee naar haar echtgenoot [Duṣmanta]. (20) Toen de koning hen, al hadden ze niets misdaan, niet erkende als zijn vrouw en zoon, was er voor iedereen een luid geluid te horen in de hemel. Een onstoffelijke stem verkondigde: (21) 'Een

moeder is als een blaasbalg voor de zoon van de vader die hem verwekte. Daarom hoort hij bij de vader. Draag zorg voor uw zoon, o Duṣmanta, en beledig Śakuntalā niet! (22) O Koning, hij die het zaad loost wordt door de zoon gered van de straf van Yamarāja [de dood]. Śakuntalā, die zei dat u de verwekker van dit kind bent, heeft de waarheid gesproken.'

(23) Nadat zijn vader was overleden werd hij een befaamde, zegerijke keizer die bekend stond als een gedeeltelijke representatie van de Heer op aarde [zie ook B.G. 10: 41]. (24-26) Hij had het merkteken van de *cakra* op zijn rechter hand en het teken van de werveling van de lotus op zijn voetzolen. Omdat hij van aanbidding was met een grote rituele plechtigheid, verwierf hij de positie als de heer en meester over de hele wereld. Hij gebruikte vijftig paarden voor het brengen van offers vanaf de monding van de Ganges tot aan de oorsprong. Daartoe stelde hij de zoon van Mamatā aan als de priester. In diezelfde volgorde ging de meester ook te werk aan de oever van de Yamunā alwaar hij achtenzeventig paarden [de *aśvamedha* ereplaat voor]bond. Hij die Bharata heette, de zoon van Duṣmanta, bouwde zijn offervuur op de best mogelijke manier, deelde een vermogen uit in liefdadigheid en verdeelde een *badva* [13.084] koeien onder de aanwezige brahmanen. (27) De zoon van Duṣmanta, die al de koningen versteld deed staan door voor deze *yajña*'s drieëndertighonderd paarden bijeen te brengen, overtrof [aldus] de weelde van de halfgoden en won [de gunst van] de geestelijk leraar [de Heer]. (28) Tijdens de offerplechtigheid te Maṣṇāra schonk hij in liefdadigheid veertien lakhs weg van de beste zwarte olifanten met de witste slag tanden, die waren overdekt met gouden sieraden. (29) Net zo goed als het onmogelijk is om de hemelse werelden met de kracht van je armen naar je toe te trekken, is het onmogelijk voor welke koning in het

verleden of de toekomst dan ook om de verheven handelingen van Bharata te evenaren. (30) Toen hij al de windrichtingen veroverde, doodde hij al de barbaarse heersers over de mensen die gekant waren tegen de brahmaanse cultuur, zoals de Kirāta's [Afrikaners], de Hūṇa [de Hunnen], de Yavana's [de Grieken], de Pauṇḍra's [de wildemannen van Bihar en Bengalen], de Kaṅka's [Scandinaviërs?], de Khaśā's [de Mongolen] en de Śaka's [de Tartaren]. (31) In het verleden, toen de Asura's hadden gezegevierd over de halfgoden en ze terugkeerden naar de lagere werelden [Rasātala], werden al de vrouwen en dochters van de godsbewusten afgevoerd naar de onderwereld, maar hij bracht ze met al hun metgezellen allemaal weer terug naar hun oorspronkelijke verblijfplaatsen. (32) Met het in alle windrichtingen sturen van zijn troepen en laten circuleren van zijn instructies, verschaften hemel en aarde zevenentwintig-

duizend jaar lang alles wat zijn onderdanen verlangden. (33) Hij, de keizer, de heerser over alle heersers en plaatsers, die onberispelijk was met de verworvenheden van de macht, het rijk en de staatsorde, [beschouwde uiteindelijk] zijn hele leven als vals en dus stopte hij ermee ervan te genieten. (34) Hij, o meester van de mensen, had drie echtgenotes, dochters van Vidarbha die allen zeer aangenaam en geschikt waren. Maar omdat ze vreesden zijn genegenheid te verliezen, omdat hun zoons niet zo perfect waren als hun vader, brachten ze hen ter dood. (35) Aldus gefrustreerd in het voortbrengen van nageslacht voerde hij een *marut-stoma* offerplechtigheid uit om zonen te verwekken. De Maruts presenteerden hem daarop Bharadvāja.

(36) Bṛhaspati [de geleerde en priester van de halfgoden die zijn vader was] voelde zich [in het verleden] aangetrokken tot zijn broer's zwangere echtgenote en wilde de liefde met haar bedrijven. Maar toen de zoon in haar schoot hem verbood daartoe over te gaan, vervloekte hij hem en loosde hij zijn zaad alsnog. (37) Voor Mamatā [de moeder], die van het kind af wilde uit angst te worden verstoten door haar echtgenoot [Utathya], werd bij zijn naamgevingsplechtigheid het volgende vers uitgesproken door de godsbewusten: (38) 'O dwaaze vrouw, zorg voor dit kind dat twee vaders heeft.' [Waarop zij antwoorde:] 'O Bṛhaspati, zorg er zelf voor, ook al heeft het dan een andere vader!' Omdat beide ouders zich met het uitspreken van deze woorden ervan hadden afgekeerd, werd het kind toen Bharadvāja genoemd ['een last voor beiden']. (39) Hoewel ze er door de godsbewusten toe was aangezet het te onderhouden verstootte de moeder het kind toch, omdat ze van mening was dat het, met wat er gebeurd was, geen levensdoel had. Daarop namen de Maruts het onder hun hoede en schonken het [aan Bharata] toen de dynastie onvervuld bleef.'

Hoofdstuk 21

De Dynastie van Bharata: het Verhaal van Rantideva

(1) **D**e zoon van Vyāsadeva zei: 'Van Manyu, de zoon van Vitatha [de naam die Bharadvāja droeg omdat hij aan Bharata werd gegeven], waren er de zonen Bṛhatkṣatra, Jaya, Mahāvīrya, Nara en Gar-ga. Nara had een zoon genaamd Saṅkṛti. (2) Van Saṅkṛti waren er Guru en Rantideva, o nazaat van Pāṇḍu. De heerlijkheid van Rantideva wordt bezongen in deze wereld en in de wereld hierna. (3-5) Levend van wat het lot hem toebedeelde schiep hij [Rantideva] er genoeg in ieder beetje voedsel dat hij had aan anderen uit te delen. Erg arm leefde hij met al zijn familieleden zeer sober en had hij veel te lijden. Op een ochtend, toen er achtenveertig dagen waren verstreken en hij zelfs zonder drinkwater zat, gebeurde het dat hij water en verschillende soorten voedsel, toe bereid met melk en ghee mocht ontvangen. Terwijl de familie heel wankel op de benen stond vanwege de honger en de dorst die ze leden, arriveerde er op dat moment een brahmaanse gast die ook graag wilde eten. (6) Rantideva zag de Heer als zich bevindend in alles en iedereen [zie B.G. 5: 18] en dus gaf hij, vol van respect en geloof, hem zijn deel van het voedsel. Nadat de brahmaan gegeten had vertrok hij. (7) Toen hij het voedsel voor de familie had verdeeld en op het punt stond te gaan eten, arriveerde er iemand anders, een *śūdra* die hij, indachtig de Heer, het voedsel gaf dat voor hem, de koning, bestemd was. (8) Nadat de *śūdra* was vertrokken kwam er weer een andere gast langs die werd omringd door honden. Hij zei: 'O koning, geef mij en mijn hongerige honden alstublieft te eten.'

(9) **H**ij die het gezag uitoefende respecteerte ze met zijn eerbetuigingen, en gaf met de grootste achting de honden en hun baasje al het voedsel dat er over was. (10) Na het voedsel, bleef alleen het drinkwater over, en ook dat moest een uitgestoten ziel tevreden stellen die, net toen de koning wat wilde drinken, langskwam en hem vroeg: 'Ook al ben ik maar van lage komaf, geef me alstublieft wat water!'

(11) **T**oen hij de deerniswekkende woorden van de uitgeputte man hoorde, sprak hij, diep bewogen, mededogend de volgende nectargetijke woorden: (12) 'Ik verlang niet naar de grootsheid van de acht volkomenheden [de *siddhi*'s] van de Aller-

hoogste Meester, of naar het beëindigen van de herhaling van geboorten. Ik aanvaard alle moeilijkheden in het mij ophouden onder de belichaamde levende wezens, opdat ze verlost mogen worden van hun ongeluk. (13) Door het weggeven van mijn drinkwater om deze arme ziel te redden die vecht voor zijn leven, ben ik bevrijd van al de honger, dorst, vermoeidheid en het beven van mijn lichaam, alsook van al de armoede, het leed, het weeklagen, de neerslachtigheid en de verbijstering!' (14) Zich aldus uitdrukkelijk gaf die sobere, zachtaardige heerser het drinkwater aan de verstoten ziel, hoewel hij zichzelf van de dorst op het randje van de dood bevond. (15) Daarop manifesteerden voor zijn ogen de heersers over de drie werelden zich in hun ware gedaanten, de goden die, aan hen die de vruchten verlangen, alle resultaten verlenen, omdat ze [in hun voorgaande verschijningen in de gedaanten van de brahmaan, de man met de honden, de *śūdra* en de uitgestotene] allemaal creaties waren geweest van de illusoire energie van Viṣṇu. (16) Waarachtig jegens hen als iemand die er geen materiële verlangens naar enig voordeel of bezit op nahield [zie B.G. 7: 20], bood hij hen zijn eerbetuigingen terwijl hij zijn geest richtte op Vāsudeva, de Allerhoogste Heer als het uiteindelijke doel. (17) Omdat hij, niets anders willend dan van dienst zijn, zich had geconcentreerd op de Allerhoogste Heer, o Koning, was de begoocheling van de materiële kwaliteiten voor hem niet meer dan een droom [zie ook B.G. 7: 14 en 9: 34]. (18) Allen die betrokken waren bij zijn leiderschap, allen die Rantideva volgden, werden eersteklas [bhakti] yogi's die stuk voor stuk Heer Nārāyaṇa waren toegewijd [zie ook B.G. 6: 47].

(19-20) **D**oor Garga [zie vers 1] kwam Śini ter wereld en van hem verscheen Gārgya uit wie, ondanks zijn *kṣatriya*geboorte, een heel brahmanengeslacht voortkwam. Van Mahāvīrya was er Duritakṣaya wiens zonen de namen Trayyāruṇi, Kavi en Puṣkarāruṇi droegen. Zij verwierven in deze lijn allen de positie van brahmanen. Brhatkṣatra's zoon Hastī grondvestte de stad Hastināpura [het huidige Delhi]. (21) Ajamīḍha, Dvimīḍha en Purumīḍha werden de zoons van Hastī. Ajamīḍha's nakomelingen werden vooropgegaan door Priyamedha. Ze waren allen brahmanen. (22) Van Ajamīḍha was er Brhadīṣu, zijn zoon was Brhad-

dhanu, Brhatkāya volgde hem op en hij verwekte een zoon genaamd Jayadratha. (23) Zijn zoon was Viśada die Syenajit op de wereld zette. Rucirāśva, Dr̥ḍhahanu, Kāśya en Vatsa waren de zoons van Syenajit. (24) Rucirāśva's zoon was Pāra en door Pāra kwamen de zoons Pr̥thusena en Nīpa ter wereld. Nīpa verwekte een honderdtal zoons. (25) Hij bracht met zijn vrouw Kṛtvī, die de dochter was van Śuka [niet degene die dit Bhāgavatam spreekt], Brahmadatta voort. Hij was een yogi die in de schoot van zijn vrouw Sarasvatī een zoon verwekte genaamd Viṣvaksena. (26) Door hem [Viṣvaksena] werd, overeenkomstig de instructie van de *ṛṣi* Jaigīṣavya, een beschrijving van de yoga [een zogenaamde *tantra*] opgesteld. Hij had een zoon genaamd Udaksena die de vader werd van Bhallāṭa. Deze nakomelingen werden de Brhadīṣu's genoemd. (27) Yavīnara, de zoon van Dvimīḍha, had Kṛtimān als zijn zoon. Die verwekte de welbekende Satyadhṛti wiens zoon Dr̥ḍhanemi de vader was van Supārśva. (28-29) Supārśva had Sumati wiens zoon Sannatimān er een had genaamd Kṛtī. Hij ontving van Heer Brahmā het mystieke vermogen en onderrichtte zes *samhitā*'s van Prācyasāmaverzen [uit de Sāma Veda]. Van hem kon Nīpa zijn geboorte nemen die Udgrāyudha verwekte. Udgrāyudha's zoon heette Kṣemya die vervolgens Suvīra op de wereld zette. Uit Suvīra kwam Ripuñjaya voort. (30) Zijn zoon heette Bahuratha. Purumīḍha [de jongere broer van Dvimīḍha] had geen zoon. Ajamīḍha kreeg met zijn echtgenote Nalinī de zoon Nīla die daaropvolgend Śānti als zijn zoon had. (31-33) Śānti's zoon Suśānti kreeg de zoon Puruja. Arka was zijn zoon en door hem kwam Bharmyāśva ter wereld. Die had vijf zonen. Mudgala, de oudste, gevolgd door Yavīnara, Brhadviśva, Kāmpilla en Sañjaya. Hij zei tegen hen: 'Mijn zoons, aangezien jullie er allen het talent voor hebben, draag alsjeblieft zorg voor mijn vijf staten.' Aldus kregen ze de naam de Pañcāla's [naar de vijf staten]. Van Mudgala was er een lijn bestaande uit brahmanen die bekend staat als Maudgalya. (34) Mudgala, Bharmyāśva's zoon, werd de vader van een niet-identieke tweeling bestaande uit een zoon en een dochter. Het jongetje kreeg de naam Divodāsa en het meisje de naam Ahalyā. Uit haar huwelijk met Gautama kwam Śātānanda ter wereld [dit zijn namen die ook vermeld staan in de Rāmāyana]. (35) Van hem

was er een zoon genaamd Satyadhṛti, die een expert was in het boogschieten. Śaradvān, die zijn zoon was, zette een mannelijk en een vrouwelijk kind op de wereld. Door alleen maar Urvaśī te zien, was zijn zaad op een pol śaragras terecht gekomen. De twee vormden een grote zegen. (36) Tijdens de jacht rondlopend zag koning Śāntanu de tweeling. Uit mededogen nam hij ze toen met zich mee naar huis. De jongen noemde hij Kṛpā en het meisje Kṛpī. Zij werd later de vrouw van Droṇācārya.'

Hoofdstuk 22

De Nakomelingen van Ajamīdha: de Pāṇḍava's en Kaurava's

(1) Śrī Śuka zei: 'Van Divodāsa kwam Mitrāyu ter wereld en zijn zoons, o beschermers van de mensen, waren Cyavana, Sudāsa, Sahadeva en Somaka. Somaka was daarop de vader van Jantu. (2) Van hem waren er een honderdtal zoons en Pr̥ṣata was de jongste van hen. Pr̥ṣata verwekte Drupada die in ieder opzicht van de weelde was. (3) Drau-

padī [de echtgenote van de Pāṇḍava's] werd verwekt door Drupada. Zijn zoons werden aangevoerd door Dhṛṣṭadyumna die Dhṛṣṭaketu op de wereld zette. Al deze nakomelingen van Bharmyāśva [9.21: 31-33] staan bekend als de Pāñcālā's.

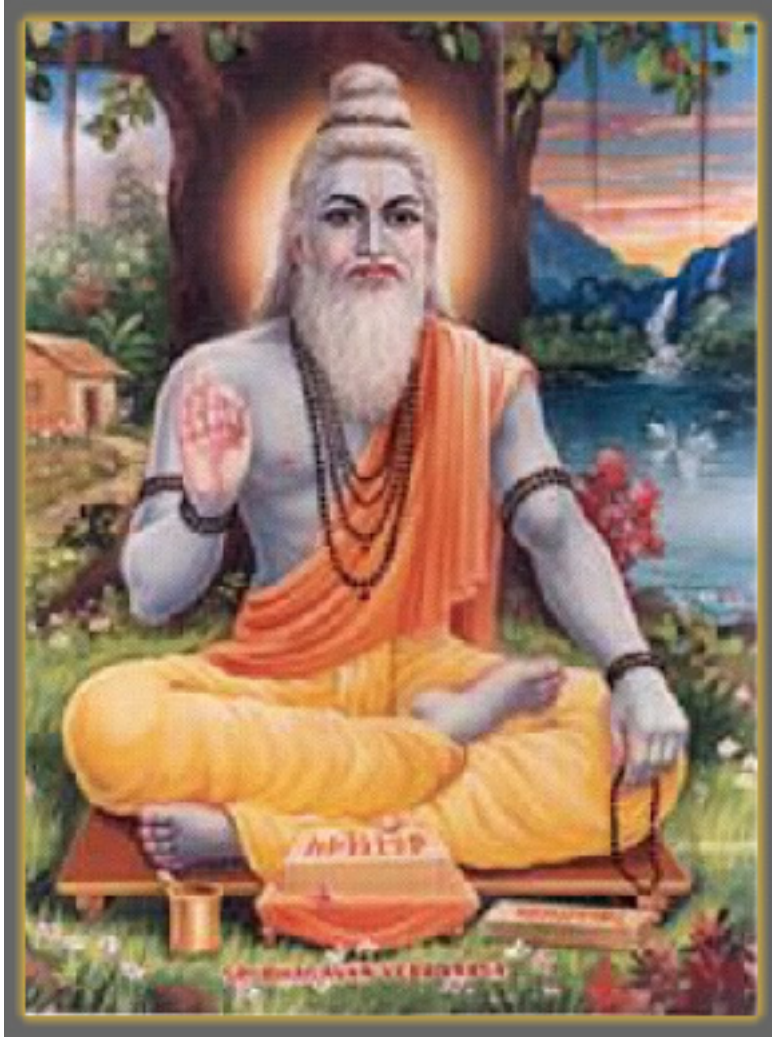
(4-5) R̥kṣa was een andere zoon die door Ajamīdha op de wereld werd gezet. Hij verwekte Samvaraṇa van wie er uit zijn vrouw Tapatī, de dochter van de zonnegod, Kuru ter wereld kwam [zie stamboom], de koning van Kurukṣetra. Parīkṣi, Sudhanu, Jahnu en Niṣadha waren Kuru's zoons. Van Sudhanu kwam Suhotra ter wereld en van hem kwam Cyavana er van wie Kṛtī er was. (6) Uparicara Vasu kwam ter wereld door Kṛtī en zijn zoons met Bṛhadratha voorop waren Kuśāmba, Matsya, Pratyagra, Cedipa en anderen. Zij heersten allen over de staat Cedi. (7) Kuśāgra zag van Bṛhadratha het levenslicht. Zijn zoon R̥ṣabha verwekte Satyahita die als zijn nakomeling Puṣpavān had wiens zoon Jahu was. (8) Bṛhadratha verwekte bij een andere vrouw van hem een zoon [die werd geboren] in twee helften. De moeder gooide ze naar buiten, maar ze werden door Jarā [de dochter van de Tijd, zie ook 4.27: 19] spelen-

derwijs verenigd terwijl ze zei: 'Kom tot leven, kom tot leven'. Aldus werd een zoon genaamd Jarāsandha ['Jarā's hermafrodiet'] geboren [die later een gezworen vijand van Heer Kṛṣṇa zou zijn]. (9) Hij zette toen Sahadeva op de wereld die Somāpi als zoon kreeg uit wie Śrutaśravā werd geboren. Parīkṣi [een andere zoon van Kuru] had geen kinderen terwijl er van Jahnu een ter wereld kwam die Suratha heette. (10) Van hem was er Vidūratha door wie Sārvabhauma ter wereld kwam. Hij kreeg Jayasena en van zijn zoon Rādhika verscheen de zoon Ayutāyu. (11) Ayutāyu werd de vader van Akrodhana die een zoon had genaamd Devātithi. Door hem kwam Rkṣa ter wereld die een zoon had genaamd Dilīpa en van hem was er de zoon genaamd Pratīpa. (12-13) Van hem verschenen er de zoons Devāpi, Śāntanu en Bāhlika. Het was Devāpi, de oudste, die zijn vader's rijk afwees en naar het woud vertrok zodat Śāntanu koning werd. Hij was in een voorgaand leven de beroemde Mahābhīṣa geweest. Wie hij ook maar aanraakte met zijn handen werd jong, hoe oud die persoon ook was. (14-15) Omdat men hoofdzakelijk door de aanraking van zijn handen gezuiverd raakte stond hij bekend als Śāntanu. Toen Indra, de koning van de hemel, het twaalf jaar lang niet liet regenen in zijn koninkrijk, kreeg Śāntanu van zijn brahmanen te horen: 'U verkeert in overtreding tegenover uw oudere broer [Devāpi] door het koninkrijk te genieten vóór hij dat deed [en bent aldus een *parivettā*]. Geef ter wille van de volle ontwikkeling van uw veste en koninkrijk, onmiddellijk het rijk aan hem terug.'

(16-17) **A**ldus geadviseerd door de brahmanen verzocht hij Devāpi zorg te dragen voor het koninkrijk. Maar die liet uit zijn antwoord blijken dat hij zijn geloof in de Veda's had verloren. Dat was gebeurd omdat in het verleden de brahmanen, ertoe aangezet door Śāntanu's minister, hem woorden hadden ingefluisterd die onverenigbaar waren met de Vedische voorschriften. Toen dat was gezegd [en Śāntanu het rijk alsnog op zich nam] liet de halfgod de regens nederdalen. Devāpi zocht daarna zijn toevlucht in het stadje Kalāpa waar hij zich toelagde op de praktijk van de yoga [en hij is daar tot op de dag van vandaag nog mee bezig]. (18-19) Als de Somadynastie in Kali-yuga is verdwenen zal die [door hem] aan het begin van de

volgende, te weten Satya-yuga, opnieuw worden gevestigd. Bāhlika [Śāntanu's broer] bracht Somadatta voort en van hem waren er Bhūri, Bhūriśravā en Śala. Śāntanu verwekte in zijn vrouw Gaṅgā de zelfgerealiseerde toegewijde en geleerde Bhīṣma [zie ook 1.9], die de beste verdediger van het dharma is. (20) Door hem, de eerste onder de strijders, werd zelfs Paraśurāma - tot zijn eigen voldoening - in een gevecht verslagen [*]. In de schoot van [Satyavatī] de dochter van Dāsa [een visser **] verwekte Śāntanu de zoon Citrāṅgada. (21-24) Citrāṅgada werd door een Gandharva met dezelfde naam gedood. Vicitravīrya was een jongere broer van hem. Samen met zijn moeder [Satyavatī] schonk de wijze Parāśara [voorafgaand aan haar huwelijk met Śāntanu] het leven aan een rechtstreekse expansie van de Heer, een grote *muni* die de Veda's beschermde: Kṛṣṇa Dvaipāyana Vyāsadeva [ook wel Bādarāyaṇa genoemd] door wie ik [Śukadeva] ter wereld kwam. Ik bestudeerde onder hem dit [Bhāgavatam] grondig. Hij de [gedeeltelijke] incarnatie van de Heer, wees zijn leerlingen Paila en anderen af. Maar mij, zijn zoon die zich verre hield van de zinsbevreemding, onderrichtte hij deze allerverhevenste literatuur van de vertrouwelijke kennis. Vicitravīrya trouwde later met de twee dochters van Kāśīrāja genaamd Ambikā en Ambālikā die met geweld uit het huwelijkspark van uitverkiezing werden weggekaapt. Maar omdat hij in zijn hart al te gehecht was aan beiden stierf hij aan een tuberculose-infectie. (25) Met het uitblijven van nageslacht van de halfbroer werden er door Vyāsadeva [in *devarena sutotpatti*, zie voetnoot 9.6] op verzoek van zijn moeder [Satyavatī] zoons verwekt: Dhṛtarāṣṭra, Pāṇḍu [respectievelijk bij Ambikā en Ambālikā] alsmede de zoon Vidura [die hij verwekte bij Vicitravīrya's dienstmaagd, zie ook 1.13]. (26) Uit Gāndhārī de vrouw van Dhṛtarāṣṭra namen een honderdtal zoons geboorte, o beschermmer van de mensen. Duryodhana was de oudste. Er was ook een dochter die Duhśalā heette.

(27-28) **P**āṇḍu moest vanwege een vloek zijn seksuele leven onderdrukken en daarom werden de [Pāṇḍava] helden, de drie zoons [Bhīma, Arjuna] met Yudhiṣṭhira voorop, verwekt uit [zijn vrouw] Kuntī door Dharma [de god van de vroomheid], Anila [de god van de wind] en Indra [gezwegen

over Karna die door de zonnegod ter wereld kwam]. Nakula en Sahadeva werden in de schoot van Mādrī verwekt door de twee Aśvins [Nāsatya en Dasra]. Van deze vijf broers kwamen [uit Draupadī] vijf zoons ter wereld: uw ooms. (29) Yudhiṣṭhira kreeg de zoon Prativindhya, Bhīma kreeg Śrutasena, van Arjuna kwam er Śrutakīrti en van Nakula verscheen er Śatānīka. (30-31) Sahadeva, o Koning, had Śrutakarmā. Verder had Yudhiṣṭhira nog de zoon Devaka uit Pauravī en had Bhīma Ghaṭotkaca uit Hiḍimbā en Sarvagata uit Kālī. Sahadeva verwekte in Vijayā, de dochter van de Himalayakoning [Pārvatī], de zoon Suhotra. (32) Nakula had met Kareṇumatī een zoon genaamd Naramitra en Arjuna verwekte de zoon Irāvān samen met Ulupī [een Nāgadochter] en de zoon Babhruvāhana met de prinses van Maṇipura. Hoewel Babhruvāhana Arjuna's zoon was, werd

hij [vanwege een gestelde huwelijksvoorwaarde] geadopteerd door de schoonvader.

(33) Uw vader Abhimanyu werd ter wereld gebracht door Subhadrā [Kṛṣṇa's zuster getrouwd met Arjuna]. Hij was een grote held die al de *atiratha's* versloeg ['zij die een duizend strijdswagenvechters kunnen trotseren']. Door hem nam u geboorte uit Uttarā. (34) Ten tijde van de vernietiging van de Kurudynastie probeerde Aśvatthāmā u ook ter dood te brengen met de hitte van het *brahmāstrawapen*, maar door de genade van Heer Kṛṣṇa werd u dat einde bespaard [zie 1.8]. (35) Uw zoons, mijn beste, met Janamejaya voorop en dan Śrutasena, Bhīmasena en Ugrasena, zijn allen van een grote macht. (36) Als Janamejaya ontdekt dat u bent gestorven als gevolg van Takṣaka, zal hij in grote woede alle slangen offeren in een vuurceremonie. (37) Nadat hij iedere uithoek van de wereld veroverd heeft, zal hij Tura, de zoon van Kalaṣa, aanstellen als zijn priester en zal hij offers brengen in *aśvamedha*-offerplechtigheden waarmee hij bekend zal staan als Turuga-medhaṣāt ['hij die vele paardoffers brengt']. (38)

Śatānīka, zijn zoon, zal onder leiding van Yājñavalkya de drie Veda's grondig bestuderen, alsmede de manier waarop de geestelijke kennis [met rituelen] in de praktijk moet worden gebracht. Hij zal zich de militaire wetenschap [van Kṛpācārya] eigen maken en zal met Śaunaka tot realisatie van de bovenzinnelijke waarheid komen. (39) Zijn zoon Sahasrānīka, zal een zoon krijgen met de naam Aśvamedhaja en door hem zal Asīmākṛṣṇa zijn geboorte nemen die een zoon zal verwekken die Nemicakra heet. (40) Als Hastināpura onder water komt te staan vanwege de rivier [de Ganges], zal hij [Nemicakra] noodgedwongen gaan wonen in Kauśāmbī, waarna er van zijn zoon genaamd Citraratha de zoon Śuciratha zal verschijnen. (41) Ook van hem zal er een zoon zijn, Vṛṣṭimān, die vervolgens Suśeṇa zal verwekken,

een keizer. Zijn zoon Sunītha zal er een krijgen genaamd Nṛcaṣu en hij zal Sukhīnala op de wereld zetten. (42) Pariplava zal zijn zoon zijn en van Sunaya die hem opvolgt zal Medhāvī verschijnen. Nṛpañjaya zal zijn zoon zijn en hij zal Dūrva op de wereld zetten die Timi zal verwekken. (43) Van Timi zullen we Bṛhadratha zien verschijnen wiens zoon Sudāsa de zoon Śatānīka zal verwekken. Śatānīka zal een zoon krijgen genaamd Durdamana wiens zoon Mahīnara zal heten. (44-45) Daṇḍapāṇi verwekt door hem, zal Nimi het leven schenken door wie Kṣemaka ter wereld zal komen. Met Kṣemaka als de monarch die de rij sluit zal er een einde komen aan deze [maan]dynastie, deze bron van brahmanen en *kṣatriya*'s die wordt gerespecteerd door de zieners en goddelijken in Kali-yuga. In de toekomst zullen er verder de koningen van Māgadha zijn. Laat me u over hen vertellen.

(46-48) **S**ahadeva [de zoon van Jarāsandha] zal de zoon Mārjāri krijgen. Śrutaśravā zal zijn zoon zijn, Yutāyu zal hem opvolgen en Niramitra die dan volgt zal Sunakṣatra op de wereld zetten. Sunakṣatra zal Bṛhatsena verwekken en zijn zoon Karmajit zal Sutañjaya krijgen wiens zoon Vipra er een ter wereld zal brengen die Śuci heet. Kṣema die door hem ter wereld komt zal Suvrata op de wereld zetten en hij zal Dharmasūtra doen verschijnen. Zijn zoon Sama zal Dyumatsena verwekken die wordt opgevolgd door Sumati uit wiens lendenen Subala geboorte zal nemen. (49) Van Sunītha [Subala's zoon] zal Satyajit er zijn en zijn zoon Viśvajit zal Ripuñjaya doen verschijnen. De lijn van Bṛhadratha, waarin deze koningen hun geboorte nemen, zal een duizendtal jaren voortduren.'

(Afbeelding: de stamboom van Kuru tot aan de Pāṇḍava's)

*: Het gevecht tussen Paraśurāma en Bhīṣmadeva betreft drie dochters van Kaśīrāja - Ambikā, Ambālikā en Ambā - die met geweld werden ontvoerd door Bhīṣmadeva ten behoeve van zijn broer Vicitravīrya. Ambā dacht dat Bhīṣmadeva met haar zou trouwen en raakte tot hem aangetrokken, maar Bhīṣmadeva weigerde met haar te trouwen daar hij de *brahmacarya*-eed had afgelegd. Ambā benaderde daarom Bhīṣmadeva's militaire geestelijk

leraar Paraśurāma die Bhīṣma opdroeg met haar te trouwen. Bhīṣmadeva weigerde en daarom vocht Paraśurāma met hem om hem ertoe te dwingen het huwelijk te accepteren. Maar Paraśurāma werd verslagen en hij was tevreden over Bhīṣma.

**: Satyavatī was eigenlijk de dochter van Uparicara Vasu uit de schoot van de vissersvrouw die bekend staat als Matsyagarbhā. Later werd Satyavatī opgevoed door een visser.

Hoofdstuk 23

De Dynastieën van de Zoons van Yayāti: het Verschijnen van Heer Kṛṣṇa

(1) Śrī Śuka zei: 'Van Anu [de vierde zoon van Yayāti, zie 9.17, 9.18 & 9.19] waren er de drie zonen Sabhānara, Cakṣu en Pareṣṇu. Van Sabhānara kwam daarna Kālanara ter wereld waarop een zoon van hem werd geboren genaamd Sṛñjaya. (2) Van Janamejaya [die hem opvolgde] was er een zoon genaamd Mahāśāla die Mahāmanā verwekte. Uśīnara en Titikṣu waren de twee zonen van Mahāmanā. (3-4) Śibi, Vara, Kṛmi en Dakṣa waren de vier zonen die Uśīnara op de wereld zette. Vṛṣādarbha, Sudhīra, Madra en de zelfgerealiseerde Kekaya waren de vier zonen die geboorte namen uit de lendenen van Śibi. Titikṣu had er een genaamd Ruṣadratha die Homa het leven schonk, en hij verwekte op zijn beurt weer Sutapā. Bali was Sutapā's zoon. (5) Aṅga, Vaṅga, Kaliṅga, Suhma, Puṇḍra en Oḍra stonden bekend als de zonen die werden geboren uit het zaad van Dīrghatamā, die de vrouw van de grote veroveraar Bali bezwangerde. (6) Hun namen werden verleend aan de zes staten die ze creëerden in het oosten [van India]. Uit Aṅga vond Khalapāna zijn bestaan, en van hem verscheen vervolgens Diviratha ter wereld. (7-10) Van zijn zoon Dharmaratha, kwam Citraratha ter wereld die bekend stond als Romapāda. Omdat Romapāda geen zonen had bood zijn vriend Daśaratha hem zijn dochter Śāntā [ter adoptie]. Die trouwde toen met Rṣyaśṛṅga [een kluizenaar die in het woud leefde, zie ook 8.13: 15-16]. Maar omdat de godheid [Indra] niet voor de nodige regen zorgde werd Rṣyaśṛṅga aange-

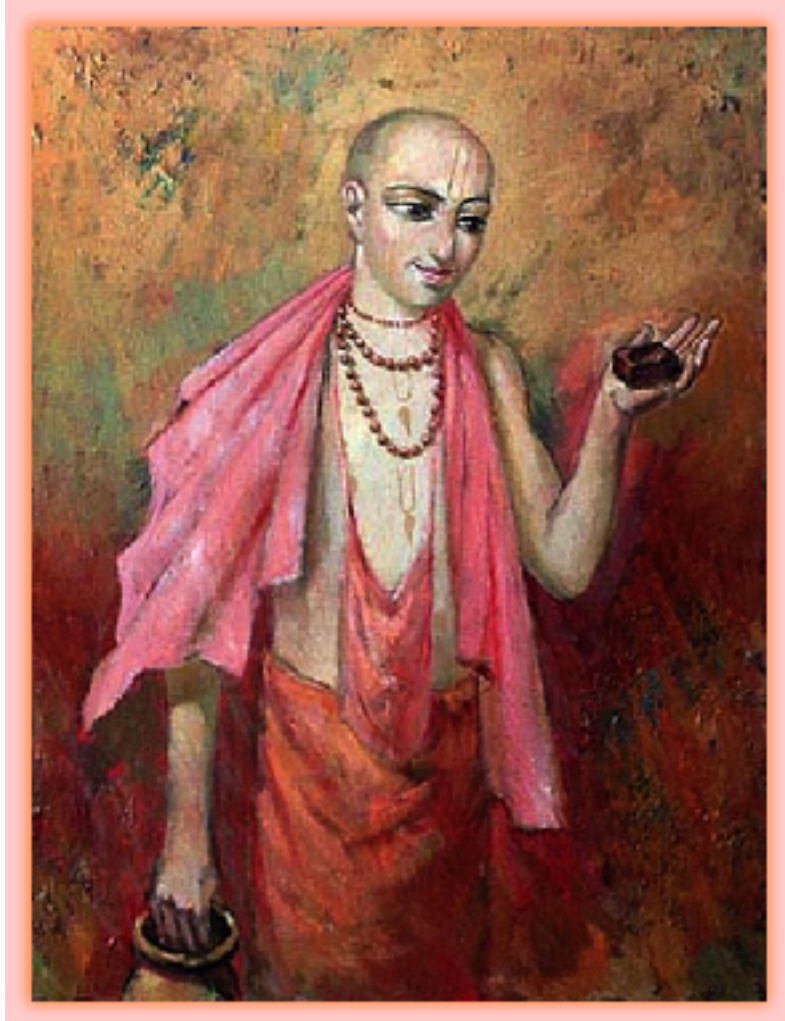
steld [als priester]. Dit gebeurde met behulp van courtesanes, die dansend en zingend hem verbijs-terden met muziek, omhelzingen en eerbetoon. Ter wille van koning Daśaratha, [de schoonvader] die geen zoons had, organiseerde hij [R̥ṣyaśṛṅga] toen een *marutvān* [zoonbrengende] offerplechtigheid om kinderen te krijgen [alsook regen, zie B.G. 3: 14]. Aldus kreeg hij die zonder een opvolger zat nageslacht [vier zoons]. Romapāda kreeg de zoon Caturāṅga die Pṛthulākṣa op de wereld zette. (11) Br̥hadratha, Br̥hatkarmā en Br̥hadbhānu waren zijn zoons. Van de oudste [Br̥hadratha] verscheen Br̥hanmanā ten tonele en van hem was er een zoon die de naam Jayadratha kreeg. (12) Vijaya met hem geboren uit Sambhūti had daarna Dhṛti, en van hem nam Dhṛtavrata zijn geboorte van wie Satkarmā er kwam die Adhiratha kreeg. (13) Op een dag zich vermakend aan de oever van de Ganges trof Adhiratha in een mand een baby aan. Die was achtergelaten door Kuntī omdat hij was geboren voordat ze getrouwd was. Daar hij geen zoon had adopteerde hij het kind als zijn eigen zoon [Karṇa]. (14) O meester van het universum, Vṛṣasena was Karṇa's zoon. Van Druhyu [Yayāti's derde zoon] was er een zoon genaamd Babhru die vervolgens Setu verwekte. (15) Ārabdha, die hij verwekte, kreeg de zoon Gāndhāra, en die zette Dharma op de wereld. Hij op zijn beurt had Dhṛta als zijn zoon, en van Dhṛta was er de zoon Durmada die Pracetā voortbracht die een honderdtal zonen had. (16) Die koningen [de z.g. Pracetā's] aanvaardden het gezag over het noorden, over de ongeciviliseerde gebieden van Mlecchadeśa [de barbaren]. Turvasu [Yayāti's tweede zoon] kreeg de zoon Vahni, en Vahni verwekte Bharga die Bhānumān als zijn zoon had. (17) Zijn zoon Tribhānu had er ook een. Dat was de edelmoedige Karandhama. Zijn zoon heette Maruta. Hij had geen zoons en adopteerde een Paurava [Duṣmanta, zie ook 9.20: 7] als zijn zoon. (18-19) Duṣmanta keerde terug naar zijn clan [de Puru's] omdat hij de troon ambieerde.

Van Yayāti's eerste zoon Yadu was er een dynastie, o beste van de mensen, en die zal ik u nu beschrijven. O heerser over mensen, om te vernemen over de Yadudynastie is iets zeer vrooms dat al de [terugslagen van de] zonde in de menselijke samenleving overwint. Een ieder die er enkel maar

naar luistert raakt bevrijd [van de nasleep] van alle zonde. (20-21) In deze dynastie daalde de Opperheer [Kṛṣṇa] neer, de Superziel, die eruitzag als een normaal mens [zie ook 1.2: 11]. Yadu bracht vier zoons voort die de namen Sahasrajit, Kroṣṭā, Nala en Ripu droegen. Śatajit de zoon van [Sahasrajit] de oudste, had de zoons Mahāhaya, Reṇuhaya en Haihaya. (22) Dharma was de zoon van Haihaya, en zijn zoon Netra was de vader van Kuntī [niet Kuntī]. Sohañji was de zoon van Kuntī en hij verwekte Mahiṣmān die de zoon Bhadrāsena had. (23) Durmada en Dhanaka waren de zoons van Bhadrāsena, en Dhanaka zette de zoons Kṛtavīrya, Kṛtāgni, Kṛtavarmā en Kṛtauṇā op de wereld. (24) Van Kṛtavīrya was er Arjuna [Kārtavīryārjuna] die keizer werd over de zeven continenten. Hij kreeg van Heer Dattātreyā, die een [*amśa*]-incarnatie is van de Allerhoogste Persoonlijkheid, al de grote kwaliteiten [de acht *siddhi*'s] van de yoga [zie ook 9.15, 10.73 & 12.3]. (25) Niemand op aarde kon zich meten met Kārtavīrya's kwaliteiten van opoffering, liefdadigheid, verzaking, mystiek vermogen, scholing, kracht en genade. (26) Voor de duur van vijfentachtigduizend jaar werden [onder zijn heerschappij] de zes vormen van plezier [overeenkomstig de zinnen en de geest] genoten met onverminderde kracht, een voortdurende weelde en een niet aflatende herinnering. (27) In de strijd [tegen Paraśurāma] bleven er maar vijf van zijn duizenden zoons in leven: Jayadhvaja, Śūrasena, Vṛṣabha, Madhu en Ūrjita. (28) Jayadhvaja verwekte de zoon Tālajaṅgha die na hem een honderdtal zonen op de wereld zette. Die vormden een clan *kṣatriya*'s, die bekend stonden als de Tālajaṅgha's, die werden vernietigd door de grote macht [die Mahārāja Sagara had] ontvangen van de wijze Aurva [zie 9.8: 3-7]. (29) Van Tālajaṅgha's oudste zoon Vītihoṭra was er de zoon Madhu, die [ook] een honderdtal zonen kreeg. Van de welbekende oudste van hen genaamd Vṛṣṇi, was er de dynastie [met die naam].

(30-31) **○** Koning, de Yādava-, Mādhava- en Vṛṣṇidynastieën [van Heer Kṛṣṇa's voorvaderen] ontleenden hun namen aan hun leidende persoonlijkheden. Yadu's zoon Kroṣṭā kreeg een zoon met de naam Vṛjinavān. Zijn zoon was Svāhita die daarop Viśadgu kreeg die de vader werd van Citraratha. Citraratha zette Śaśabindu op de wereld, een

grote yogi die een zeer fortuinlijke, grote persoonlijkheid werd die, ongeslagen als keizer, al de veertien soorten van grote rijkdom genoot [*]. (32) Śaśabindu had tienduizend vrouwen, en in hen verwekte hij, die zo beroemd was, tienduizend lakhs [**] zonen [en kleinzonen]. (33) Van hen kennen we slechts de zes meest vooraanstaande. Pṛthuśravā [één van hen] had een zoon met de naam Dharma. Uśanā, zijn zoon, bracht honderd *aśvamedha*-offers. (34) Uśanā's zoon Rucaka had vijf zonen genaamd Purujit, Rukma, Rukmeṣu, Pṛthu en Jyāmagha. Verneem nu als tublieft over hen. (35-36) Jyāmagha had geen zoons maar was niettemin bang om een andere vrouw te nemen vanwege zijn echtgenote Śaibyā. Hij bracht [op een dag] een sensueel meisje met zich mee uit het kamp van een vijandelijke clan. Toen Śaibyā het meisje op haar plaats op de wagen zag zitten, werd ze zeer boos en zei tegen haar echtgenoot: 'Wie is dit die je het hebt toegestaan om op mijn plaats op de wagen te gaan zitten, jij bedrieger?'

'Ze is je schoondochter' zei hij haar toen, waarop ze met een glimlach tot haar man zei:

(37) **I**k ben onvruchtbaar en ik heb ook geen bijvrouw, hoe kan zij dan mijn schoondochter zijn?'

'Mijn Koningin', [antwoordde hij,] 'Dit meisje hier zal zeer geschikt zijn voor de zoon die je ter wereld zal brengen!'

(38) **M**et de [door Jyāmagha gunstig gestemde] halfgoden en voorouders die daarmee instemden, raakte Śaibyā zwanger zodat ze na de nodige tijd een zoon ter wereld bracht. Die zoon was de zegenrijke, welbekende Vidharba, die later met het deugdzame meisje trouwde dat werd aanvaard als de schoondochter.'

*: In de Mārkaṇḍeya Purāṇa worden de veertien juwelen van een keizer als volgt omschreven: (1) een olifant, (2) een paard, (3) een strijdswagen, (4) een echtgenote, (5) pijlen, (6) een bron van weelde, (7) een bloemenslinger, (8) kostbare kleding, (9) bomen, (10) een speer, (11) een strop, (12) juwelen, (13) een parasol, en (14) regulerende beginselen.

**: Een lakh is honderdduizend.

Hoofdstuk 24

De Yadu- en Vṛṣṇīdynastieën, Pṛthā en de Glorie van Heer Kṛṣṇa

(1) **Śrī** Śuka zei: 'Vidarbha [de zoon van de Yadu Jyāmagha] verwekte in haar [het meisje dat zijn vader bracht, zie 9.23: 35-38] de twee zoons Kuśa en Kratha en een derde [eveneens, zie 9.23: 7-10] genaamd Romapāda die de favoriet van de Vidarbhadynastie was. (2) Romapāda's zoon was Babhru, van Babhru kwam Kṛti ter wereld, en van zijn zoon Uśika was er de zoon Cedi [zie ook 9.22: 6], die Damaghoṣa [de vader van Śiśupāla] en andere beschermers van de mensen op de wereld zette. (3-4) Van Kratha was er een zoon genaamd Kunti die Vṛṣṇi op de wereld zette, die vervolgens Nirvṛti verwekte. Uit zijn lendenen werd hij die de naam Daśārha droeg geboren. Hij was de vader van een zoon genaamd Vyoma, die Jīmūta verwekte. Jīmūta had Vikṛti als zijn zoon, en die stond aan de wieg van Bhīmaratha, wiens zoon Navaratha de zoon Daśāratha kreeg. (5) Śakuni [Daśāratha's zoon] was de vader van Karambhi, die een zoon verwekte genaamd Devarāta. Zijn zoon was Devakṣatra, en van hem was er Madhu, die de zoon Kuruvaśa kreeg die Anu op de wereld zette. (6-8) Van Puruhotra, de zoon van Anu, was er Ayu. Ayu had Sātvata als zijn zoon, en die verwekte zeven zonen genaamd Bhajamāna, Bhaji, Divya, Vṛṣṇi, Devāvṛdha, Andhaka en Mahābhoja, o waarde vriend. Van Bhajamāna kwamen er van één vrouw de zoons Nimloci, Kiṅkaṇa en Dhṛṣṭi ter wereld, terwijl er van een andere vrouw evenzo drie zoons genaamd Śatājit, Sahasrājit en Ayutājit werden geboren, o meester. (9) Van Devāvṛdha was er de zoon Babhru, en over die twee worden door de oudere generatie twee verzen aangehaald. 'We hoorden via via, maar zagen ook met eigen ogen, het volgende: (10-11) Babhru was de beste onder de mensen en Devāvṛdha stond gelijk aan de halfgoden.' en 'Vanwege Babhru en Devāvṛdha hebben al de veertienduizendvijfenzestig personen [die na hen verschenen] de onsterfelijkheid bereikt.' In de dynastie van Mahābhoja die een hoogst religieuze ziel was, verschenen de heersers die de koningen van Bhoja worden genoemd.

(12) **V**an Vṛṣṇi [de zoon van Sātvata] verschenen er de zoons Sumitra en Yudhājit, o onderwerper van de vijanden. Śini en Anamitra werden toen [door Yudhājit] op de wereld gezet, en van Anamitra verscheen de zoon Nighna. (13) Nighna was de vader van de zoons Satrājita en Prasena. Anamitra

had een andere zoon die ook Śini heette en zijn zoon was Satyaka. (14) Yuyudhāna, die er van Satyaka was, kreeg Jaya, en van hem was Kuṇi er, wiens zoon Yugandhara was. Een andere zoon van Anamitra was Vṛṣṇi. (15) Śvaphalka en Citraratha waren de zoons van Vṛṣṇi. Akrūra werd door Śvaphalka verwekt in Gāndinī. Akrūra was de oudste naast nog twaalf andere zeer gevierde zoons: (16-18) Āsaṅga, Sārameya, Mṛdura, Mṛdūvit, Giri, Dharmavṛddha, Sukarmā, Kṣetropekṣa, Arimardana, Śatrughna, Gandhamāda en Pratibāhu. Naast deze twaalf zoons was er nog een dochter genaamd Sucārā. Van Akrūra waren er twee zoons genaamd Devavān en Upadeva. Citraratha had vele zonen, met Pṛthu en Vidūratha voorop, die bekend staan als de zonen van Vṛṣṇi.

(19) **K**ukura, Bhajamāna, Śuci en Kambalabarhiṣa [waren de zoons van Andhaka, zie 6-8]. Kukura had een zoon genaamd Vahni door wie Vilomā ter wereld kwam. (20) Zijn zoon Kapotaramā kreeg de zoon Anu, die een vriend had genaamd Tumburu [een beroemde Gandharva, een muzikant]. Van Andhaka [Anu's zoon] was er Dundubhi, die Avidyota het leven schonk, en die zette een zoon op de wereld die Punarvasu heette. (21-23) Van hem waren er Āhuka en Āhukī, een zoon en een dochter. Van Āhuka waren er de zoons Devaka en Ugrasena. Devaka had vier zoons: Devavān, Upadeva, Sudeva en Devavardhana. Er waren ook zeven dochters, o beschermer van de mens: Śāntidevā, Upadevā, Śrīdevā, Devarakṣitā, Sahadevā, Devakī en Dhṛtadevā, die de oudste was. Vasudeva [Kṛṣṇa's vader] trouwde met hen. (24) Kaṁsa, Sunāmā, Nyagrodha, Kaṅka, Śaṅku, Suhū, Rāṣṭrapāla, Dhṛṣṭi en Tuṣṭimān waren de zonen van Ugrasena. (25) Ugrasena's dochters Kaṁsā, Kaṁsavatī, Kaṅkā, Śūrabhū en Rāṣṭrapālikā, werden de echtgenotes van de jongere broers van Vasudeva.

(26) **V**idūratha [de zoon van Citraratha] verwekte Śūra, die een zoon had genaamd Bhajamāna uit wiens lendenen Śini zijn geboorte nam. Śini was de vader van de zoon Bhoja, wiens zoon bekend staat als Hṛdika. (27) Zijn zonen heetten Devamīdha, Śatadhanu en Kṛtavarmā. Van Devamīdha was er [een andere zoon genaamd] Śūra, die een vrouw had die Māriṣā heette. (28-31) In

haar verwekte hij tien zoons: Vasudeva, Devabhāga, Devaśravā, Ānaka, Sṛñjaya, Śyāmaka, Kaṅka, Śamīka, Vatsaka en Vṛka. Toen Vasudeva zijn geboorte nam, heetten de godsbewusten hem welkom met het geluid van paukengeroffel. Hij wordt ook wel Ānakadundubhi ['geroffelde pauk'] genoemd omdat hij de Heer Zijn plaats van geboorte bood. Śūra's dochters Pṛthā [de moeder van Arjuna, Kṛṣṇa's neef en vriend] Śrutadevā, Śrutakīrti, Śrutaśravā en Rājādhivē were zijn vijf zussen. Vader Śūra gaf Pṛthā aan een kinderloze vriend genaamd Kuntī [daarom staat ze ook wel bekend als Kuntī].

(32) **Z**ij ontving van Durvāsā, die ze had behaagd, de kennis om iedere halfgod aan te kunnen roepen. Om dat vermogen uit te proberen riep zij, die vrome ziel, de zonnegod aan. (33) Toen ze de godheid voor zich zag verschijnen, was ze zeer verrast en zei ze: 'Neem me niet kwalijk, o godheid, keer alstublieft weer terug. Ik deed dit alleen maar om te zien wat het zou doen!' (34) [De zonnegod gaf ten antwoord:] 'Om niet vruchteloos te zijn in uw ontmoeting met een godheid, zal ik u een zoon in uw schoot bezorgen en het zo voor u regelen, o schone dame, dat u niet wordt onteerd.'

(35) **M**et die belofte maakte de zonnegod haar zwanger en keerde hij terug naar zijn hemelverblijf. Direct daarop werd er een kind geboren dat leek op een tweede zonnegod. (36) Bang voor wat de mensen ervan zouden denken gaf ze met grote spijt dat kind op [genaamd Kaṇa: 'het oor'] door het te laten wegdrijven in het water van de rivier [in een mandje, zie ook 9.23: 13]. Uw vrome en ridderlijke overgrootvader Pāṇḍu was degene die [later] met haar trouwde.

(37) **U**it het huwelijk van Śrutadevā [Kuntī's zuster] met Vṛddhaśarmā, de koning van Karuṣa, werd Dantavakra geboren. Dantavakra was [de incarnatie van] degene die een zoon werd van Diti [genaamd Hiranyākṣa] nadat hij was vervloekt door de wijzen [door de Kumāra's, zie Jaya en Vijaya]. (38) Dhṛṣṭaketu, de koning van Kekaya, huwde [Kuntī's zuster] Śrutakīrti met wie hij vijf zoons had waarvan Santardana de oudste was. (39) Rājādhivē [een andere zus van Kuntī] trouwde met Jayasena en bracht twee zonen ter wereld [ge-

naamd Vinda en Anuvinda]. Śrutaśravā trouwde met Damaghōṣa, de koning van Cedi. (40) Haar zoon was Śiśupāla. Zijn geboorte besprak ik reeds [7.1: 46; 7.10: 38]. Devabhāga [een van Vasudeva's broers] had [de zoons] Citraketu en Bṛhadbala met de echtgenote Kamsā. (41) Devaśravā zette samen met Kaṁsavatī de zonen Suvīra en Iṣumān op de wereld. Kaṅka verwekte samen met zijn vrouw Kaṅkā de zonen Baka, Satyajit en Purujit. (42) Sṛñjaya had met Rāṣṭrapālikā zoons met Vṛṣa en Durmarṣaṇa als de oudsten. Śyāmaka zette samen met Śūrabhūmi de zonen Harikeśa en Hiranyākṣa op de wereld. (43) Samen met Miśrakeśi,

een meisje uit de hemel, verwekte Vatsaka Vṛka en andere zonen. Vṛka schonk zijn echtgenote Durvākṣī zonen met Takṣa, Puṣkara en Śāla voorop. (44) Śamīka was getrouwd met Sudāmanī en werd de vader van zonen waarvan Sumitra en Arjunapāla de oudsten waren. Ānaka verwekte bij zijn vrouw Karṇikā de twee zonen Ṛtadhāmā en Jaya.

(45) **De** vrouwen van Ānakadundubhi [Vasudeva, zie ook 21-23] waren allereerst Devakī en verder Pauravī, Rohiṇī, Bhadrā, Madirā, Rocanā en Ilā [zie ook 21-23]. (46) De zonen die Vasudeva verwekte in Rohiṇī waren Kṛta, de oudste zoon, en Bala, Gada, Sāraṇa, Durmada, Vipula, Dhruva en anderen. (47-48) Bhūta, de oudste zoon, Subhadra, Bhadrabāhu, Durmada en Bhadra behoorden tot de twaalf zonen die uit Pauravī geboorte namen. Nanda, Upananda, Kṛtaka, Śūra en anderen waren de zonen van Madirā, terwijl Kauśalyā [Bhadrā] slechts aan één zoon geboorte gaf die Keśī heette. (49) Vasudeva verwekte in de schoot van Rocanā Hasta, Hemāṅgada en anderen. In Ilā verwekte hij de zonen, met Uruvalka als de oudste, die de leidende persoonlijkheden waren van de Yadudynastie. (50) Ānakadundubhi verwekte in Dhṛtadevā één zoon: Viprsthā, terwijl Praśama, Prasita en anderen de zonen waren die hij had met Śāntidevā, o Koning. (51) Met Upadevā waren er tien zonen waarvan Rājanya, Kalpa en Varṣa de oudsten waren. Vasu, Haṁsa, Suvaṁsa en anderen waren de zes zonen [die Vasudeva had] met Śrīdevā. (52) Met zijn vrouw Devarakṣitā schonk hij het leven aan negen zonen van wie Gadā de eerste was. Bij Sahadevā verwekte Vasudeva acht zonen. (53-55) Deze zonen, met Śruta en Pravara [of Pauvara] voorop, waren van hetzelfde dharma als de Vasu's [ze waren hun incarnaties]. Vasudeva verwekte in Devakī acht zeer geschikte zonen: Kīrtimān,

Suśeṇa, Bhadrasena, Rju, Sammardana, Bhadra en [Bhagavān] Saṅkarṣaṇa, de Heer van de serpente[n] [de heerser over het ego, zie 3.26: 25]. De achtste die van hen verscheen was [svayam] de Heer in eigen persoon [Heer Kṛṣṇa]. Subhadrā [Zijn zus-ter] is zoals u weet, uw zo hoogst fortuinlijke grootmoeder, o Koning.

(56) **W**anneer, waar dan ook, het dharma in verval raakt en er een toename van zondige activiteiten is, zal op dat moment de Allerhoogste Heer, de Allerhoogste Meester Hari, zich manifesteren [zie B.G. 4: 7]. (57) Het mededogen van de Heer met de gevallen zielen is de enige reden dat Hij Zijn geboorte neemt en in actie komt, o grote leider. Hij is de Oorspronkelijke Meester in het Voorbije, de Getuige die de Superziel is [zie ook B.G. 8: 4]. (58) Hij spant Zich er genadevol voor in om aan de begoochelende werking van het materiële bestaan, aan de *māyā* van het [herhaaldelijk] ontstaan, voortbestaan en weer teloorgaan van de levende wezens, een einde te maken zodat ze hun ware zelf kunnen bereiken [zodat ze terug kunnen keren naar huis, terug naar God, zie B.G. 15: 7 en 13: 20-24]. (59) Hij streeft ernaar om de grote militaire machten uit de wereld te helpen door hun demonische heersers, die zich koningen noemen, tegen zichzelf op te laten trekken [zie ook 1.11: 35, 3.3 en 7.9: 43]. (60) Zelfs voor de grootste heersende persoonlijkheden van de verlichting [Brahmā en Śiva] gaan de activiteiten die de Allerhoogste Heer, de doder van Madhu, met Saṅkarṣaṇa [Balarāma] aan de dag legde, het verstand te boven. (61) Hij vertoonde Zijn vrome activiteiten enkel om de toegewijden Zijn genade te tonen en de duisternis te verdrijven van de misère en het weeklagen van hen die hun geboorte nemen in dit Kalitijdperk. (62) Hij wiens oren zich slechts één enkele keer mochten verheugen in het met gevou-

wen handen luisteren naar Zijn heerlijkheden - waarmee aldus die oren de beste van alle heilige plaatsen worden -, raakt bevrijd van zijn sterke verlangen naar karmische handelingen. (63-64) Hij die steeds te werk ging met de ondersteuning van de lofwaardige Kuru's, Sṛñjaya's, Pāṇḍava's, Bhoja's, Vṛṣṇi's, Andhaka's, Madhu's, Śūrasena's en Daśārha's, behaagde de menselijke samenleving met Zijn beminnelijke glimlachen, instructies, heldhaftige, grootmoedige avonturen en Zijn persoonlijke gedaante die zo aantrekkelijk is in ieder opzicht. (65) Al de mannen en vrouwen [van Vṛndāvana] die nimmer genoeg konden krijgen van de aanblik van Zijn gezicht en voorhoofd, die schitterend waren opgesierd met de haaienvormige oorhangers aan Zijn prachtige oren, zij die zich laafden aan Zijn glimlachen vol plezier die een eeuwigdurend feest voor het oog waren, werden allen boos op hun eigen ogen als ze maar even knipperden [zie ook B.G. 7: 3]! (66) Toen Hij Zijn geboorte had genomen liet Hij het huis van Zijn vader achter Zich en bracht Hij voorspoed in Vraja [en Vṛndāvana]. Hij doodde er vele demonen, Hij aanvaardde vele duizenden van de fijnste vrouwen als Zijn echtgenotes en verwekte honderden zoons. Hij, de Allerhoogste Persoon, was van aanbidding met vele offerplechtigheden en verbreidde, met die achting voor de Vedische rituelen, Zijn roem onder de mensen [onder de huishouders, zie ook B.G. 4: 8]. (67) Op het slagveld [van Kurukṣetra] maakte Hij een einde aan de overlast aan Kurupersoonlijkheden op deze aarde. Onder Zijn toezien oog werden al de baatzuchtige heersers vernietigd, ter gelegenheid waarvan Hij [aan Arjuna] uitlegde wat in het leven nu de overwinning van een verovering [in de vorm van toewijding] inhoudt [zie Gītā]. Tenslotte keerde Hij, na Uddhava te hebben geïnstrueerd over de bovenzinnelijkheid [zie 3.2, 3.4: 29, elfde Canto], terug naar Zijn hemelverblijf.'

(Afbeelding: [stamboom van Purūravā tot aan Kṛṣṇa](#))

Aldus eindigt het negende canto van het Śrīmad Bhāgavatam genaamd: Bevrijding.

Vertaling: Anand Aadhar Prabhu,

<http://bhagavata.org/c/8/AnandAadhar.ned.html>

Productie: De Filognostische Associatie van De Orde van de Tijd, met speciale dank aan Sakhya Devī Dāsī voor het proeflezen en het corrigeren van het manuscript.

<http://theorderoftime.com/ned/info/gasten-vrienden.html>

Copyright: © 2012 Anand Aadhar. Voor de copyrights op deze vertaling geldt het z.g. Creative Commons Attribution-Noncommercial-Share Alike 3.0 Unported License copyright. Dit betekent dat men vrij is te kopiëren en te bewerken onder voorwaarde dat men de naam vermeld (Anand Aadhar en linkt naar deze site bhagavata.org), dat het resulterende werk alleen maar kan worden gedistribueerd onder dezelfde of soortgelijke licentie en dat men de tekst niet kan gebruiken voor commerciële doeleinden.

Voor de verschillende **copyrights van de schilderijen** zie de referenties onderaan de pagina van elk hoofdstuk op <http://bhagavata.org>. Het Rādhā-Kṛṣṇa schilderij op de home-pagina is van Indra Sharma.

Email <http://bhagavata.org/email.html>

Referentie: Voor de originele vertaling is, naast het Monier Williams Sanskrit woordenboek en de ISKCON website Vedabase.net, de Sāstrī C.L. Goswami versie van de Gītā Press gebruikt. De bronteksten, audio luister files en muziek bij deze vertaling kan men vinden door de links te volgen op: <http://bhagavata.org/>

Voor relevante **links** zie de Śrīmad Bhāgavatam Schatkamer:

<http://bhagavata.org/treasury/links.html>